

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING

SER. Ad

N:R 5

Agrogeologiska kartblad i skalan 1:20 000 med beskrivningar

BESKRIVNING
TILL KARTBLADET ÖRTOFTA

AV

GUNNAR EKSTRÖM

MED TVÅ PLANSCHER

STOCKHOLM 1961

Sveriges Geologiska Undersöknings senast utkomna publikationer

Geological survey of Sweden. Recent publications

Ser. Aa. Geologiska kartblad i skalan 1:50 000 med beskrivningar

Geological maps, scale 1 : 50 000, with explanations

Priset för karta i Ser. Aa med beskrivning är 10: — kr, för karta enbart 8: — kr.
(Price: map sheet + descriptive text Sw. cr. 10: —, map sheet Sw. cr. 8: —)

N:o	197	Laholm av W. LARSSON och C. CALDENIUS	}	Beskr. under utarbetande
	»	198 Halmstad av W. LARSSON och C. CALDENIUS	}	Expl. in preparation.
	»	199 Uppsala av P. H. LUNDEGÄRDH och G. LUNDQVIST. With English summaries. 1956		
	»	200 Eskilstuna av P. H. LUNDEGÄRDH och G. LUNDQVIST. English summaries. 1959		

Ser. Ad. Agrogeologiska kartblad i skalan 1:20 000 med beskrivningar

Agrogeological maps, scale 1 : 20 000, with explanations

Priset för karta i Ser. Ad med beskrivning är 8: — kr, för karta enbart 6: — kr.
(Price: map sheet + descriptive text Sw. cr. 8: —, map sheet Sw. cr. 6: —)

N:o	2	Lund av G. EKSTRÖM. Karta 1948 med beskrivning 1953		
	»	3 Revinge	»	1951 » » 1961
	»	4 Löberöd	»	1951 » » 1960
	»	5 Örtofta	»	1952 » » 1961
	»	6 Kålinge	»	1955, t. v. utan beskrivning
	»	7 Teckomatorp	»	1955, t. v. » »
	»	8 Trollenäs	»	1955, t. v. » »
	»	9 Bosjökloster	»	1956, t. v. » »
} Explanations
in
preparation |
|-------------------------------------|

Ser. C.

Årsbok 53 (1959)

N:o	563	SANDEGREN, R., Register över Sveriges geologiska undersöknings publikationer 1858—1958. [Index of publications of the Geological Survey of Sweden 1858—1958] 1959	10,00
	»	564 OFFERBERG, J., Rocks and stratigraphy of the Ledfat area, Västerbotten county, Northern Sweden. 1959. With two plates	10,00
	»	565 LUNDQVIST, G., C 14-daterade tallstubbar i fjällen. Summary: C 14-dated pine stumps from the High Mountains of Western Sweden. 1959	3,00
	»	566 MÖLLER, H., Från nordostis till lågbaltisk is. En glacialgeologisk studie i sydvästra Skåne. Zusammenfassung: Vom Nordosteis zum Niederbaltischen Eis. Eine glacialgeologische Studie in SW-Schonen. 1959	9,00
	»	567 NILSSON, K., Isströmmar och isavsmältning i sydvästra Skånes backlandskap. Zusammenfassung: Eisströme und Eisabschmelzung im Hügelland des südwestlichen Schonen. Mit zwei Tafeln. 1959	6,50
	»	568 DU RIETZ, T., Tectonic conditions in the front range of the Swedish Caledonian in Central Norrland. 1960	9,50
	»	569 HJELMQVIST, S., Förekomsten av tungmineral i kaolinen på Ivö. Abstract: Occurrence of heavy minerals in the kaolin of Ivö. 1959	2,00

Årsbok 54 (1960)

N:o	570	LUNDEGÄRDH, P. H., The miogeosynclinal rocks of Eastern Central Sweden. With one plate. 1960	6,00
	»	571 BROTZEN, F., On Tylocidaris species (Echinoidea) and the stratigraphy of the Danian of Sweden. — With a bibliography of the Danian and the Paleocene. With three plates. 1959	7,00
	»	572 FRIETSCH, R., En zon av kaolinlera och vittrad blodsten vid Svappavaara, Norrbotten. Summary: A zone of kaolin clay and weathered hematite ore at Svappavaara, Norrbotten. 1960	6,00

Forts. å omslagets 4:e sida

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING

SER. Ad

N:O 5

AGROGEOLOGISKA KARTBLAD I SKALAN 1:20 000 MED BESKRIVNINGAR

BESKRIVNING TILL
KARTBLADET ÖRTOFTA

AV

GUNNAR EKSTRÖM

MED TVÅ PLANSCHER

STOCKHOLM 1961

Innehåll

	Sid.
Inledning (allmän orientering, topografi, jordartsområden)	3
Berggrund (silur och diabas, kågeröds-, rätlias- och kritformationerna)	7
Jordarter	9
Nordostmorän (skiffer-urbergsmorän, lerskiffermorän, mjålskiffermorän)	9
Intermoräna avlagringar	14
Baltisk morän (sydvästmorän, krita-lermorän)	17
Isälvs- och isbäcksavlagringar (glacifluviala sediment)	21
Glaciala sjöavlagringar. Ishav och issjöar	23
Postglaciala havs- och sjöavlagringar	34
Moränsjöarnas avlagringar	35
Å- och bäckavlagringar (fluviala sediment)	36
Torv, gyttja, bleke etc. (organogena jordarter och kemiska sediment)	36
Jordvärdering	37
Jordarternas industriella användning (tegellera)	38
Vattentäkter (källor, schaktbrunnar, enkla rörbrunnar, borrbrunnar)	38
Tabell 1. Jordprofiler och analystabell	40
» 2. Kornstorleksanalyser	60
» 3. Förteckning över borrbrunnar och andra djupborringar samt en del schaktbrunnar	63
Kommentarer till kartan (plansch 2) över tyngdkraftens avvikelse (Bouguer-anomalt) ..	68

Inledning

På agrogeologiska kartbladet Örtofta ingår södra delen av Eslövs stad, Skeglinge och Igelösa församlingar, större delen av Borlunda, Örtofta, Gårdstånga och Skarhults samt delar av angränsande församlingar. Kartunderlaget har varit Rikets allmänna kartverks ekonomiska kartblad Örtofta från år 1913 i skalan 1:20 000. På detsamma har erforderliga kompletteringar i fråga om byggnader, ägo gränser, vägar m. m. i möjligaste mån utförts.

Kartan är en alvkarta och anger sålunda den omedelbart under matjorden (ploglagret) liggande jordarten. Matjorden finns angiven med beteckningar vid provtagningspunkterna. Jordlagren ned till 1 m djup under markytan framgår av jordprofilerna i tabell 1.

På kartan är inlagda nivåkurvor med 5 m höjdskillnad. Dessa är emellertid endast tillnärmelsevis riktiga, varför fel på en eller annan meter kan förekomma. Av nivåkurvorna framgår områdets topografi.

Beträffande principerna vid kartframställningen, fältarbetets utförande, jordartsbenämningar och använda laboratoriemetoder m. m. hänvisas till de två första kartbladsbeskrivningarna i denna serie (Ad1 Hardeberga och Ad2 Lund). Kornstorleksbestämningar har fr. o. m. jordprov 862 gjorts medelst hydromettermetoden och siktning enligt R. Gandahl (GFF 1952, Bd 74).

På jordproven från de fyra första kartbladen har gjorts undersökningar av jordens halt av lättlöslig fosforsyra och kali. Några dylika har ej gjorts för detta och kommande kartblad, enär tillräckligt med material synes ha erhållits för karakteriseringen av t. ex. de olika moräntyperna ur växtnäringssynpunkt, vilket avsågs med dessa undersökningar. Dessutom kan analysresultaten från de mycket glest liggande provtagningspunkterna ej läggas till grund för gödslingen på en enskild jordbruksfastighet. Härför erfordras s. k. markkartering med tät provtagning av matjorden (4 prov per ha) samt även prover av alven för att få fram de stora variationer i växtnäringssinnehåll, som kan förekomma till och med på ett och samma skifte.

Kartbladsområdet är till större delen en jämförelsevis plan eller oregelbundet, svagt vågigt slätt, ca 35—60 m ö. h., som är avbruten av tre framträdande erosionsdalar, den breda Kävlingeådalen samt Brååns och Rödabäcks smalare, men ganska kraftigt nedskurna dalgångar. Jordlagren har oftast en betydande tjocklek, ca 30—50 m, och den underliggande berggrundens överyta är jämförelsevis flack inom slättområdet med sina yngre bergartsformationer (Pl. 1).

Berggrunden utgöres till omkring halva arealen av kågerödsformationens sandstenar och leror, ofta utmärkta genom röda och gröna färgtoner. Därefter kommer ifråga om utbredningen den skånska stenkolsformationen eller rätlias, bestående av mera grå sandstenar, leror och skifferleror. Den siluriska skiffern förekommer i nordost och sydväst. I sydöstra delen kommer kritformationen in i trakten av Ö. Gårdstånga. — Berget går i dagen eller ligger mycket nära markytan endast inom några få mycket små områden.

Högsta delen av bladet ligger i nordöstra hörnet och når upp till omkring 90 m. Berggrunden ligger här ganska högt och utgör en del av den mellanskånska silurhorsten. Jordtäcket tjocklek varierar mellan några meter i nordostligaste hörnet till 26 m vid Skarhult och synes i allmänhet vara omkring 10 m. Bergarten utgöres längst i nordost av den siluriska mjälskiffern, som satt sin prägel på den härvarande jordarten, mjälskiffermoränen.

I sydvästra hörnet av bladet stiger marken tämligen hastigt mot sydväst från ca 40 upp till närmare 70 m. Även här utgöres berggrunden av silurisk skiffer, i detta fall lerskiffer, som bildar slutningen av den silurhorst, som är en fortsättning av Romeleåsen mot nordväst. Inom detta höjdområde går på kartbladet Hardeberga vattendelaren mellan Kävlingeåns och Höjeåns nederbördsområden. Jordlagrens tjocklek är i allmänhet 7—10 m.

Mellan V. Sallerup och Eslöv bildar berggrundens yta en höjdrygg, som ligger upp till 40 m ö. h. och sträcker sig i den vanliga sprickriktningen inom mellersta Skåne från nordväst mot sydost. Berggrunden utgöres av silurisk skiffer. Jordlagren har dock en ganska betydande tjocklek, 20—50 m, varför bergets höjdläge i detta fall ej påverkat markytans topografi.

Liksom i allmänhet inom Skåne är moränerna, landisens avlagringar, de förhärskande jordarterna på bladet. Den mest iögonfallande jordartsgränsen är på kartan betecknad med svart heldragen linje, som från Getinge och Gårdstånga går norr ut över Skeglinge och Skarhult och vidare genom Eslöv norr ut. Öster om denna linje är jordarterna på kartan mera grön- och gulvärgade, under det

att blå färger dominerar väster därom. Olikheten beror på att jordarterna, dvs. moränerna, är bildade av olika isströmmar, nordostisen resp. den baltiska (låg-baltiska) isen.

Nordostisen gick fram över Skåne från nordost eller ostnordost, och nordostmoränen bildar den i dagen gående jordarten i östra delen av bladet, de grön- och guldfärgade områdena. Inom större delen av bladet täckes nordostmoränen förutom av en del sediment (sand, grovmo och lera) av baltisk morän, som har en varierande tjocklek av i allmänhet 7—15 m och avsatts av den baltiska isströmmen.

Då nordostisen avsmälte och drog sig tillbaka norr ut, täcktes en stor del av bladområdet av vatten. Troligen var detta en vik av ett ishav i väster, det äldre ishavet. Detta bör också ha gått in över Vombslätten öster härom. Ishavets högsta strandlinje har antagligen legat ca 45 m över nuvarande havsyta.

I detta ishav avsatte smältvattensälvar, isälvar, från nordostisen sand- och grusavlagringar i form av åsar eller sandfält, t. ex. åsen vid Ö. Gårdstånga. Därefter framryckte den baltiska isen norr ut från södra östersjöområdet. En isälv från denna is avsatte mäktiga avlagringar av i allmänhet grovmo. Av det finare slammet från isälven bildades glacial lera, som överlagrar grovmon.

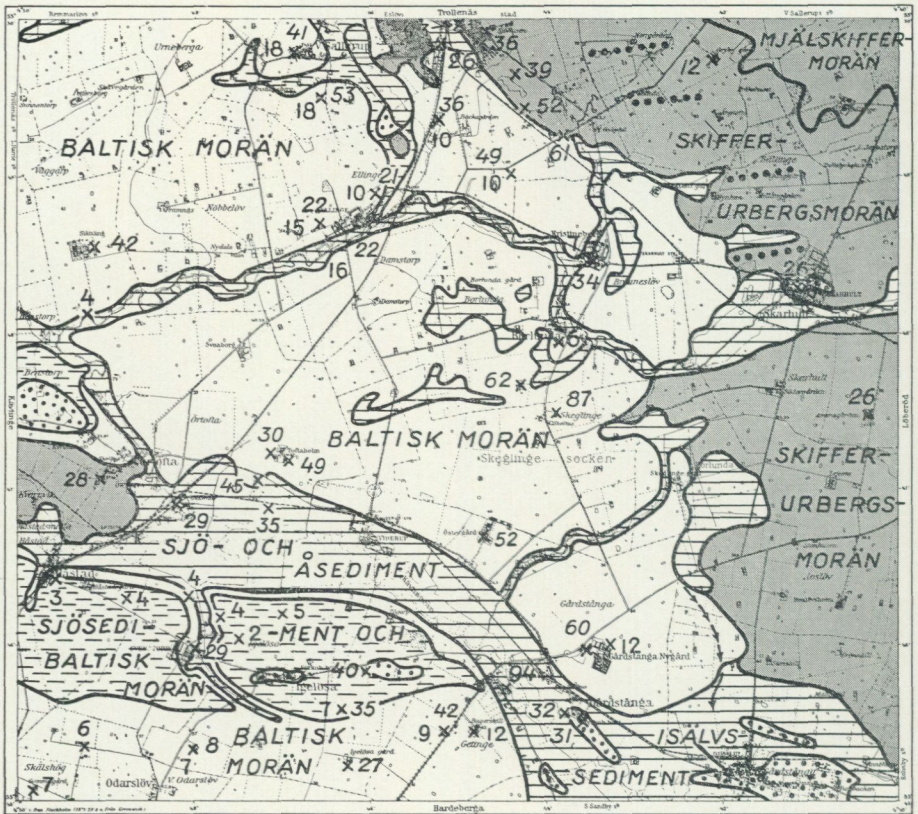
Den baltiska isen fortsatte därefter sin framryckning mot norr upp till Skälderviken och foten av Hallandsås. Den avsatte den baltiska moränen, som till ganska stor del är bildad av den övre delen av den glaciala leran. Återstoden av denna lera liksom den nämnda grovmon är sålunda överlagrade av baltisk morän och är intermoräna avlagringar, dvs. både över- och underlagras av morän.

Den baltiska isen dämde upp vattnet vid iskanten i öster, så att issjöar bildades. De är från söder mot norr: Vombissjön, Skarhult-Brååissjön och Eslövisjön, vilkas vattenytor kom att ligga ca 65 m ö. h. Vid isens avsmältning avtappades issjöarna genom Kävlingeåns, Rödabäcks och Brååns dalgångar, vilka genom vattenmassornas erosion blev djupt nedskurna. Den baltiska moränen och de intermoräna sedimenten blev härvid borteroderade i dalgångarna, och ställvis gick erosionen flera meter ner i den blockiga och steniga nordostmoränen.

Vid den baltiska isens avsmältning kom större delen av bladet att åter täckas av havet, det yngre ishavet. Landet torde då ha varit ungefär lika mycket nedtryckt genom ismassornas tyngd, som vid tiden för det äldre ishavet. Strandlinjen har legat på ca 45 m.

Sedimenten i det yngre ishavet är dels isälvssand och glacial lera, bildade av en isälv vid den baltiska isens avsmältning, dels postglaciala (postglacigena) sediment, där materialet härrör från våg- och bäckerosion. Dessa senare avlagringar förekommer som tunnare lager ovanpå den baltiska moränen inom stora områden. De är till sammansättningen ofullständigt sorterade jordarter och i allmänhet en av vågorna bildad omlagringsprodukt av moränleran, svallad morän.

Efter det att bladområdet i sin helhet blivit land, bildades invid åarna avlagringar bestående av lera och sand, s. k. svämavlagringar, med inblandade

Skala ca 1 : 90 000.

Fig. 1. Jordartsområden på kartbladet Örtofta. Upprättstående siffror anger baltiska moränens tjocklek, lutande siffror jordlagrens sammanlagda tjocklek i m. Grova punktlinjer är moränryggar (drumlins). Godkänd för spridning av Rikets allmänna kartverk den 20/6 1960.

lämningar efter växter och smådjur, dvs. gyttjiga och dyga avlagringar. Smärre sjöar växte igen, varvid torvmarker uppkom. Dylika bildades även invid en del källor.

Ovanför högsta kustlinjen eller inom sådana områden, som ej täckts av hav eller issjö, uppkom vid isavsmältningen i svackor i moränmarken små lokala sjöar, s. k. moränssjöar, vilka mer eller mindre utfylldes med slam från smältvattensbäckar under avsmältningsskedet. Härvid uppkom moränssjösedimenten, i huvudsak moränssjölera.

De jordarter, som förekommer inom bladområdet, är sålunda i första rummet de båda huvudgrupperna av moräner: nordostmorän och baltisk morän. Nordostmoränen indelas i undergrupper med hänsyn till de bergarter, som bildat densamma. Övriga jordarter (bortsett från torvjordarterna) är sediment (vattensediment), dvs. isälvsavlagringar samt sjö- och åavlagringar. Dessa är allena rådande inom vissa, i allmänhet lägre liggande områden, framför allt i dalgångarna. Inom andra, något högre liggande områden förekommer omväx-

lande baltisk morän och sjöavlagringar. De senare måste antagas ha bildats under högsta kustlinjen, varvid moränen omlagrats och de ofullständigt sorterade sjösedimenten uppkommit.

På grund av vad ovan anförts kan följande jordartsområden särskiljas inom bladområdet, fig. 1.

Nordostmorän. Skiffer-urbergsmorän och mjälskiffermorän.

Baltisk morän. Baltisk moränlera, i allmänhet styv moränmellanlera eller styv moränlera.

Isälvsediment bestående av sand (punkterade områden).

Sjö- och åsediment, glaciala och postglaciala sediment, avsatta i ishav, issjö, moränsjö eller å; leriga jordarter, leror och sand samt gyttjiga och dyiga jordarter.

Sjösediment och baltisk morän.

Berggrund

SILUR OCH DIABAS

Silur. Berggrunden i nordöstra och sydvästra delarna av kartbladet utgöres av silurisk skiffer. Den går endast i dagen inom fem mycket små områden och utgöres av colonusskiffer, benämnd efter ett i densamma förekommande fossil (graptoliten *Monograptus colonus*). Skiffern, som oftast är en lerskiffer, är av sedimentärt ursprung. Den har sålunda bildats av en i ett hav avsatt, mer eller mindre finsandig lera, som under tidernas lopp hopkittats och hårdnat till en fast bergart.

Colonusskiffern är till färgen grå till ljusgrå, ofta med dragning i grönt eller blått. Karakteristiska för densamma är de ofta talrika och små fjällen av vit glimmer. Skiffern är vanligen kalkhaltig, och linser eller band av finkristallinisk kalksten förekommer inom vissa nivåer, colonuskalksten. I de fall fossil påträffats, tillhör skiffern zonen med *Monograptus nilssoni*—*M. scanicus*.

I järnvägsskärningen 0,8 km sydost om Skarhults kyrka har enligt bestämning av J. E. Hede följande fossil påträffats: *Monograptus chimaera*, *M. colonus*, *M. dubius*, *M. scanicus*, *Cardiola cornucopiae* och platträckta »ortoceratiter». Skifferlagren stupar här 20° mot S 38° W. På höjdsträckningen sydost härom förekommer i moränen rikligt med skifferflisor, tydande på berggrundens närhet till markytan.

I botten av Bråån, 0,4 km nordost om järnvägsskärningen förekommer colonusskiffer med kalkstensband. Lokalen är ej utmärkt på kartan. Fossilerna har beskrivits av Hede (GFF 1919, sid. 113).

Nedströms östra landfästet av kvarndammen vid Kvarnvik (Mellanmöllan), 0,9 km norr om Håstads kyrka, finns rikligt med stenar och block av colonusskiffer och -kalksten. Omkring 20 m nedströms landfästet finns berget fast anstående på åns botten. Större delen av materialet utgöres av ljusgrå—blågrå, tät, hård, medelkluvan och fossilfri kalksten, men här och var finns mjukare,

tunnkluvna och fossilförande skifferband. Enligt bestämning av Hede har följande fossil påträffats: *Monograptus bohemicus*, *M. colonus*, *M. dubius*, *M. nilssoni*, *M. scanicus* och platträckta »ortoceratiter». Lagren stupar ca 10° mot S 65° W.

I diket i gränsen mellan Håstads gård och Svenstorp, 1 km sydost om Håstads kyrka, går gröngrå colonusskiffer i dagen på en sträcka av 10 m. Skiffern synes vara något rubbad i sitt läge genom landisen. Vid en numera igenlagd bäck, 0,7 km sydost om denna lokal, ligger en gröngrå—blågrå lerskiffer med stålgrå kalkstensband strax under markytan och kommer ofta i dagen vid plöjning. I brunnen på gården 0,6 km sydsydväst härom lär skiffern anstå ca 6 m under markytan liksom vid Gammelgård (brunn 50).

Om skiffern ursprungligen varit en plastisk lera med tämligen hög lerhalt, blir bergarten en lerskiffer. Nordostmoränen i nordöstligaste delen av bladet är bildad av en magrare, finsandigare skiffer med hög halt av mjäla och mo. Den går dock ej på något ställe i dagen och har ej heller iakttagits vid grävning eller borring. Den mycket rikliga förekomsten av fragment av mjälskiffer i moränen måste dock ange att denna skiffer bildar berggrunden här eller strax nordost härom.

D i a b a s. Diabasen är en finkornig, mörkgrå eller svart bergart, som huvudsakligen består av mineralen kalknatronfältspat, augit, kvarts och magnetit. I motsats till områdets övriga bergarter, som är sedimentbergarter, är diabasen en eruptivbergart, vilken framträngt i glödflytande tillstånd från jordens inre och stelnat i sprickor i jordskorpan. Denna bergart förekommer i järnvägsskärningen 0,8 km sydost om Skarhults kyrka. Den bildar en mindre »gång», som genomsetter lerskiffern. Gången har den i sydvästra Skåne vanliga sprickriktningen nordväst—sydost.

KÅGERÖDSFORMATIONEN

Formationens bergarter underlagras av den siluriska skiffern (t. ex. borrhålen 36, 38 och 54, tab. 3). I borrhål 45 utgöres underlaget av diabas. Kågerödsbildningarna överlagras av sandsten tillhörande rätlias (borrhål 11 och 12). Deras ålder ligger sålunda mellan silur och rätlias.

Kågerödslagren är liksom silur- och rätliaslagren av sedimentärt ursprung. De är sålunda ursprungligen sand- eller leravlagringar, vilka ej alltid hopkittats och hårdnat till mycket fasta bergarter. De är nämligen ofta till beskaffenheten mjuka eller mer eller mindre lösa. Den största tjockleken av kågerödslagren, som uppmätts vid borringarna inom bladområdet, är omkring 60 m.

Den dominerande bergarten i borprofilerna är den vackert röda leran eller skifferleran, den vanliga kågerödsleran. Leran är dock till färgen ofta grön, stundom brunaktig och grönfläckig, ibland ljusgrå—vit. Delvis är den sandig eller moig, men i allmänhet en styv lera.

Förutom lera förekommer sandsten, som kan vara såväl grövre som finare. Den är ofta lerig, varigenom bergarten blir mer eller mindre tät. Konglomerat eller en ursprungligen stenig grusig sand förekommer ganska allmänt. Kvarts-

tisk kågerödssandsten har påträffats som block och stenar i baltisk morän och finns omnämnd på sid. 19. Sandstenen är till färgen grön—grågrön, röd eller ljusgrå—vit, ofta röd- eller grönfläckig.

Inga fossil har påträffats i kågerödsbildningarna. De har nämligen sannolikt bildats i ett varmt och torrt, ökenartat klimat. De röda och gröna färgerna här- rör från järnföreningar, som uppkommit genom vittring av järnhaltiga mineral.

RÄTLIASFORMATIONEN

I motsats till kågerödsformationens i allmänhet vackert färgade bergarter är rätliasbildningarna vanligen gråfärgade, ibland mörkgrå—svarta på grund av kolhalten. Den största mäktighet av rätliaslagren, som uppmäts vid borringarna inom bladområdet, har varit 210 m.

Den vanligaste bergarten är sandsten, som kan vara såväl grövre som finare, sandsten—mosten. Den är ofta lös, varvid den vid borringarna kan lätt för- växlas med kvartär sand. Stundom är den avfärgande vit och kaolinhaltig, ibland innehåller den kolfragment. De finkorniga typerna är ofta leriga, lerig mosten.

Lera och skifferlera förekommer ofta i lagerserien. På grund av kolhalten kan lera vara helt svart och är i regel en styv lera. Dessutom förekommer sandig skifferlera. Här och var uppträder tunna lager (flötser) eller skikt av stenkol samt bollar eller linser av järnlersten (järnanrikad lera). Brytvärda, tjockare kolflötser har ej påträffats inom bladområdet.

Under rätliastidens fuktiga klimat fanns i sankmarkerna vid den dåvarande kusten en yppig vegetation bestående av bl. a. barrträd, ginkgoväxter, trädarta- de ormbunkar, fräken- och lummerväxter. Efter hand som växterna dog, in- bäddades de i sand eller lera. De undergick så småningom en förkolningspro- cess och kom att bilda de nämnda kolflötserna. Variationerna i det dåtida ha- vets eller sjöns vattenstånd framgår av växellagringen mellan grövre och finare sandstenar och leror. Av djurfossil i rätliaslagren kan omnämnas olika slag av musslor, insektsrester samt en del fiskar, groddjur och skräcködlor.

KRITFORMATIONEN

Kritberggrunden i sydöstra hörnet av kartbladet har ej med säkerhet kunnat konstateras genom några djupborringar inom bladområdet. Den är täckt av omkring 30—40 m mäktiga jordlager. Formationens utbredning har endast ungefärligt kunnat angivas med ledning av borringar på angränsande kart- blad.

Jordarter

NORDÖSTMORÄN

Av de i tabell 3 beskrivna borrprofilerna framgår att jordlagren ovanpå berg- grunden inom stora områden kan ha en betydande mäktighet eller upp till 50—90 m. Här förekommer sålunda olika moräner samt sedimentära leror,

Foto J. von Feilitzen 1957

Fig. 2. Kullen med den mörka grandungen på Ellinge utgöres av nordostmorän och omgives av baltisk morän. Sedd mot väster.

grus- och sandavlagringar. De från borringarna insamlade jordproven har emellertid ännu ej hunnit bearbetas, varför vår kännedom om de äldre jordlagren, som genomgående är överlagrade av yngre morän eller sediment, är ytterst bristfällig. Någon redogörelse för dem kan därför ej här lämnas.

Den äldsta, i dagen gående jordarten inom området är den av nordostisen transporterade och avlagrade moränen. Moräntäckets tjocklek är varierande. I nordöstra delen av kartbladet är moränbädden tunn, delvis endast ca 5 m, men mot sydväst och söder tilltager mäktigheten och synes uppgå till maximalt omkring 26 m.

Nordostmoränen bildar sålunda markytan i östra delen av bladet. Backen med grandungen i nordöstra delen av Ellinge gårds ägor utgöres även av nordostmorän (profil 104 och 106, tab. 1), som sticker upp genom den baltiska moränen (fig. 2). I Kävlingeåns dalgång har den överliggande baltiska moränen blivit borteroderad vid Vombissjöns tappning, och nordostmoränen går sålunda i dagen sydväst om Öртоfta. Inom övriga delar av dalgången är den täckt av senare avsatta sjö- och åsediment.

I nedre delen av Brååns dalgång upp till åtminstone bron 0,8 km öster om Benstorp har nordostmoränen frameroderats i dalsidorna, men den är mer eller mindre täckt av rasjord. Likaså kan man i åbrinken väster om landsvägsbron norr om Borlunda kyrka iakttaga, hurusom ån skurit ned 1,5 m i nordostmoränen, som här överlagras av 1,2 m baltisk morän (prof. 417). I nedre delen av Rödabäck (fig. 3) utgöres undre 3,4 m av åbrinken av nordostmorän (prof. 684).

Foto J. von Feilitzen 1957

Fig. 3. Nedre delen av Rödebäcks dalgång, sedd mot söder. I den gamla och bredare floddalen rinner nu endast en bäck med sin smala och slingrande fåra.

Liksom på kartbladet Löberöd förekommer moränryggar, s. k. drumlins, som går i västsydvästlig eller nära västlig riktning, dvs. i den sannolika isrörelseriktningen (fig. 1). Ryggarna framträder ganska tydligt av nivåkurvorna. De förekommer vid Norrgården, sydost om Hede, nordost om Bynkan och 500 m nordväst om Skarhults slott. Ryggarna är låga, breda och flackt välvda.

Med hänsyn till de bergarter, av vilka nordostmoränen huvudsakligen bildats, kan man skilja på skiffer-urbergsmorän, lerskiffermorän och mjälskiffermorän.

Skiffer-urbergsmorän. I denna ingår fragment av traktens berggrund, den vanliga och kalkhaltiga colonusskiffern och dess kalksten. Det dominerande bergartsmaterialet kommer emellertid mera långväga ifrån och utgöres av gnejs, granit, porfyr och annat urberg från områdena norr och öster om Ringsjön, från nordöstra Skåne eller ännu längre bort. Dessa bergarter dominerar bland stenarna på grund av sin hårdhet. De har ej nedkrossats så lätt av landisen som t. ex. den lösare lerskiffern. Spräcklig flinta och skalgruskalksten (ibland med belemnitfragment) från kristianstadsområdets berggrund är karakteristiska stenar i moränen. De kallas »ledblock», enär de anger isens rörelseriktning.

Genom utförda stenräkningar kan man få en uppfattning om vilka hårdare bergarter, som ingår i moränen, och i vilken inbördes mängd de ingår. Vid stenräkningarna har samtliga stenar till ett antal av omkring 100 räknats inom ett begränsat område av 2—4 m² storlek. Stenräkningen vid Roslövsholm har gjorts på stenar i markytan, men de två övriga har gjorts i moränen.

Stenräkningar, nordostmorän av E. Mohrén

Procent

	Roslövs- holm	Eslöv	Rödabäck (prof. 684)
Urberg och diabas	82	81	66
Basalt	—	1	—
Kambrisk sandsten	9	—	4
Ortocerkalksten, röd	—	—	1
Silurisk skiffer (colonus-)	6	11	17
Colonuskalksten	1	2	2
Klintasandsten, röd	—	—	5
Rätliassandsten	—	2	—
Kritkalksten	1	—	1
Spräcklig flinta (kristianstadflinta)	1	3	4

Stenarna inom nordostmoränområdena utgöres sålunda i huvudsak av nordostligt material. Förutom av traktens berggrund förekommer sålunda material, som härrör från berggrund nordost ut från området. Dock förekommer här och var enstaka stenar, vilka anses vara av baltiskt ursprung eller härröra från östersjöområdet (t. ex. den röda, öländska ortocerkalkstenen) och kommit söder eller sydost ifrån. De torde i allmänhet ha kommit från en äldre, gammalbaltisk morän, som delvis upptagits av nordostisen.

På sluttningen vid Stenshill och Grönahill har påträffats en och annan baltisk enfärgad flinta, delvis bearbetad, och en rullflinta. Sydost om järnvägsövergången söder om Skarhults slott fanns ett par stenar av svart skrivkritflinta. I sänkan kring bäcken 0,7 km norr om slottet förekom åtskilliga ej bearbetade baltiska flintor, och dylika förekommer även i sänkans fortsättning mot öster norr om vägen mot Ö. Strö till kartbladskanten. Dessa förekomster torde vara betingade av närheten till den baltiska moränen och härröra från isberg eller vattentransport. Flintan kan dock även ha medförts hit av människor under stenåldern.

Skiffer-urbergsmoränen är i själva ytlagren ofta en svagt lerig till nästan lerfri morän, moränsand, ned till i allmänhet 50—80 cm djup under markytan (prof. 796). I synnerhet förekommer denna ytmorän på backar och övre delen av backsluttningar. Den övergår nedåt i lerig moränsand eller moränsandlera, stundom lätt moränmellanlera.

På grund av jordartens osorterade beskaffenhet förekommer praktiskt taget i all morän en viss lerhalt. Moräner med de lägre lerhalterna hör till gruppen svagt leriga jordarter, där moränen benämnes efter den eller de korngupper, som dominerar eller på något sätt bestämmer jordartens karaktär och egenskaper.

Den svagt leriga moränen är nästan genomgående en moränsand, dvs. mel-lansand jämte grovsand dominerar. Därjämte ingår en tämligen hög halt av grovmo och finmo, varför moränen egentligen borde ofta benämnas grovmoig eller moig moränsand (t. ex. jordprov 107 och 224). Jämför man den med vanlig urbergsmorän inom urbergsområdena, finner man att den har en relativt hög halt av ler, ofta ca 10 %. Leret är, som den låga hygroskopiciteten utvisar, i huvudsak grovler, som sannolikt består av skifferpartiklar. Till en del

har det kanske uppkommit vid kornstorleksanalysen, därigenom att grövre skifferpartiklar fallit sönder.

Bortsett från i själva ytlagren är skiffer-urbergsmoränen genomgående en mera lerhaltig morän: lerig morän, moränlättilera och lätt—styv moränmellanlera, beroende på den lägre eller högre halten av skiffermaterial i moränen. Den leriga moränen är antingen lerig moränsand eller lerig moränmo och moränlättileran moränsandlera (sandig moränlättilera) eller moränmolera (moig moränlättilera).

Moränsanden, den leriga moränen och moränlättileran förekommer i ungefär samma omfattning i alven inom bladområdet. Moränmellanlerorna går däremot i dagen endast inom fyra mindre områden.

Kornstorleksanalysen i tabell 2 gäller endast finjorden (partiklar med mindre än 2 mm diameter). Några siffror angående halterna av grus, sten och block finns ej, enär några bestämmningar ej gjorts. Skiffer-urbergsmoränen är ganska starkt grusig, stenig och blockig. Detta gäller särskilt moränsanden. Stenigheten avtager därefter med tilltagande lerhalt. Vid odlingen har block och större stenar borttagits från åkrarna och lagts i gärdesgårdar eller stenhögar, vilka emellertid på senare tid till stor del försvunnit och använts som material vid makadamframställning. Stenplockning från åkrarna försiggår delvis än i dag.

Enär moränen till en del är bildad av kalkhaltiga bergarter, är den kalkhaltig från 1—1,5 m djup, men kalkurlakad i ytlagren. Kalkhalten håller sig i djupare jordlager mellan ca 5 och 20 % kalciumkarbonat (märgel).

Markreaktionen i den övre delen av marken har före odlingen, bortsett från vissa sänkor, varit sur med pH-värden mindre än 6 på grund av vittring och kalkurlakning. Genom kalkning och märgling ligger numera pH-värdet för matjorden, som framgår av tabell 1, i allmänhet mellan 5,8 och 7. Reaktions-talet i markprofilen i övrigt är i hög grad beroende av topografi och jordart. På backar och i moränsand har kalkurlakningen gått djupare ned, och neutral—basisk reaktion erhålles ibland först på närmare 2 m djup.

Av de på kartan vid profilpunkterna anförda mullhaltssiffrorna framgår att mullhalten håller sig i allmänhet mellan 3 och 6 viktprocent av finjorden, lägre värden på backarna och högre i sänkorna. Mineralsubstansen i matjorden är i regel moränsand eller lerig moränsand. Matjorden benämnes sålunda måttligt mullhaltig moränsand eller lerig moränsand. Matjordslagrets tjocklek varierar i allmänhet mellan 20 och 30 cm.

Skiffer-urbergsmoränen är i huvudsak uppodlad. Fäladsmarker, där den ursprungliga blockigheten och stenigheten i huvudsak finns kvar, påträffas endast sydost om Eslöv, Eslövs fälad, och 400 m nordväst om Bynkeshus gård. Norra delen av Roslöv i trakten av Stenhusen var ännu för ca 100 år sedan fäladsmark. Byn lär då ha legat på sydslutningen i trakten av Roslövsholm, där odlingen sålunda är avsevärt äldre och jordvärdet anses vara högre på grund av äldre kultur och djupare matjord, oberoende av jordart.

Lerskiffermorän. Nordostmoränen kan i vissa fall vara nästan helt bildad av den siluriska skiffern och är sålunda en krossningsprodukt av denna, en s. k. lokalmorän. Annat bergartsmaterial ingår i mycket liten utsträckning. Vid den

vanliga och »feta» lerskiffers sönderkrossning bildades sålunda en styv moränlera, vilken förekommer inom ett par mindre områden (prof. 172 och 196). Leran övergår här nedåt i styv moränmellanlera, även den med hög skifferhalt i finjorden. Matjorden har lägre lerhalt, ett slags ytmorän.

Mjälkskiffermoränen är bildad av en »mager», mjälig—finmoig skiffer och förekommer i nordöstra hörnet av bladet. Den är karakteristisk genom sin ljusgrå färg. Även matjorden är vid torra mycket ljus. Jordarten är antingen en lerig moränmjåla eller moränmjällera — lätt moränmellanlera med hög halt av mjåla och finmo (prof. 175, 178, 181). Den är rik på fragment av mjälkskiffer, stenfattig och föga sandig.

Den mjåliga moränen (»skogslera» eller »vitlera») är en besvärlig jord ur jordbrukssynpunkt, särskilt vid låg mullhalt och grund matjord. Den torkar ut fort och blir hård och kompakt, framför allt på backarna. I samband med regn slammar den till i ytan och bildar skorpa. Sockerbetsodling synes ofta ej vara ekonomiskt möjlig.

INTERMORÄNA AVLAGRINGAR

Mellan nordostmoränen och den ovanliggande baltiska moränen förekommer inom stora områden mäktiga isälvs- och sjösediment bestående av sand, grovmo och även lera.

Fig. 4 är en tvärprofil genom högra sidan av Kävlingeådalen i sydöstra delen av bladet. Den utgår från Kävlingeån, följer något snett östra gränsen av Gårdstånga kyrkoherdeboställe och går ungefär över profil 771 på Gårdstånga Nygårds ågor.

Av det undre jordlagret i profilen, som ligger på 6—17 m djup under markytan, har några egentliga jordprov ej erhållits. Sannolikt utgöres jordarten av nordostmoränlera, enär den var hård och små partier av blågrå, sandig lera har upptagits på spetsen av skruvborret.

Näst äldsta jordlagret utgöres av kalkhaltig sand, grusig sand eller mellansand. Jordarten är bildad av nordostmaterial. Stenarna och gruskornen består sålunda av urberg, silurisk lerskiffer och spräcklig flinta. Sanden utgör en fortsättning av sandåsen vid Ö. Gårdstånga, som är en del av Holmbyåsen från kartbladet Revinge. I borrhål 889 fanns i övre delen av sanden ett tunt skikt med kolfragment. Sanden är en avlagring från en isälv vid nordostisens avsmältning.

Den framryckande baltiska isens isälv avsatte grovmolagret ovanpå sanden. Grovmon, delvis mellansandig grovmo, är ljusgrå, kalkhaltig och genomgående väl sorterad samt har en maximal tjocklek av 8 m. Små, vita korn av kritkalksten är karakteristiska. I borrhål 865 fanns på 5 m djup ett par tunna, svarta skikt bestående av gruskorn av kol. På 2,9 m i borrhålet till höger om borrhål 881 fanns även ett tunt skikt med kolpartiklar. Kalkhalten är genomgående högre än i den underliggande nordostsanden (jfr kalkhaltssiffrorna).

Vid Bagershill, 1,7 km väster om profilen, genomgicks vid brunnsgrävning först 12 m baltisk morän och därunder 12 m mellansand el. grovmo (brunn nr

57, tab. 3; jfr även brunn 56 och prof. 719, 720, 760 och 684). Inom området Igelösa—Håstad finns under ca 4 m baltisk morän sorterad grovmo eller grovmoig mellansand med en tjocklek upp till 13 m (t. ex. prof. 600, 602—604, 607 och 638 samt brunnarna 49, 54 och 55).

Grovmons jämnkorniga beskaffenhet och stora mäktighet tyder på att den utgör avlagringar från en isälv samt att materialet avsatts i lugnt och ganska djupt vatten. Ett välsorterat material med så stor mäktighet och utbredning kan ej vara avsatt på land, ej heller under en landis (subglacialt).

Vid undersökningar i trakten av Kävlinge har A. Hadding (GFF 1917) påvisat att isälvssediment avsattes i det dåvarande havet framför isranden av den från sydost kommande lågbaltiska isströmmen. Denna överskred sedan dessa sediment utan att märkbart rubba dem.

H. Möller (SGU, Ser. C, Nr 566, 1959) framhåller att det är mycket osannolikt att de intermoräna sedimenten avsatts subglacialt. Från Gårdstånga över Örtofta och fram till trakten av Kävlinge förekommer ett till synes sammanhängande område med upp till 25 m mäktiga intermoräna grovmolager. Nordostmoränen ligger här i en sänka och dess övre yta avsevärt lägre än inom angränsande områden, där dessa sediment i stort sett saknas. Vid Gårdstånga ligger enligt Möller sedimentens nästan horisontella övre yta på 30 m. Därefter sjunker sedimentytan sakta väster ut och ligger i trakten av Kävlinge på ca 25 m.

De mäktiga intermoräna grovmolagren torde sålunda vara ett randdelta, som avsattes av en baltisk isälv utanför iskanten i ishavet. Isen bör då ha legat stationär en ganska lång tid på platsen. Om materialtillgången är tillräckligt stor, uppbygges ofta ett randdelta med tillnärmelsevis plan överyta till havsytans nivå. I detta fall ligger emellertid deltaplanet avsevärt under den antagna högsta kustlinjen.

Området torde sålunda vid tiden för den baltiska landisens framryckning ha varit täckt av ett dåvarande ishav, det äldre ishavet, vars vattenyta legat minst 30 och troligen ca 45 m över nuvarande havsyta. Med hänsyn till grovmons beskaffenhet i profilen vid Gårdstånga (färg, kalkhalt och kritkalkstenskorn) måste materialet vara avsatt av en isälv från den baltiska isen. De intermoräna lagren tillhör dock i sina undre delar Holmbyåsen.

I vissa fall blir de intermoräna avlagringarna upptill finare och övergår i glacial lera, som bildades av det av isälven transporterade finaste materialet eller slammet. I Gårdstångaprofilen överlagras sålunda grovmon av den glaciala lerans bottenlager: lera med skikt av lerig finmo och finmo (prof. 865, 902) eller molera med skikt av grovmo, finmo och styv lera (prof. 907). Dessa bottenlager sammanföres på profilen under beteckningen glacial lättlera. Övre delen av den glaciala leran utgöres av mycket styv lera, delvis mellanlera.

Efter den glaciala lerans avsättning har den baltiska landisen gjort en framryckning över området, varvid leran kom att överlagras av baltisk moränlera (prof. 865, 902, 907 å fig. 4).

På kartbladet har jordarten på åsen sydost om Gårdstånga kyrka betecknats som glacial styv lera. I allmänhet täckes dock leran av moränlera. Detta fram-

går t. ex. av en profil (nr 862), vilken upptogs på åsryggen 500 m sydost om kyrkan. Jordarten utgjordes överst av en obetydligt stenig, mycket styv, baltisk moränlera till 0,5 m och därunder en relativt rikstenig, styv moränmellanlera till 1,4 m, som överlagrade den glaciala mycket styva leran. På åsen synes moränleran ibland saknas och den glaciala leran går i dagen. Dessutom har det vid rekognosceringen ibland varit svårt att skilja moränleran från den glaciala leran, när den förra till stor del bildats av den senare.

Beträffande intermoräna sediment i övrigt kan följande anföras. I profil 720 vid Getinge fanns under 6 m baltisk morän finmolager (delvis med lerskikt) i övre delen av mellansanden. I profil 760 fanns även lerskikt i den grovmoiga mellansanden samt dessutom klumpar av baltisk moränlera. Dessa senare har sannolikt ditförts med isberg från den baltiska isen. Mellansanden underlagras av grovmo, vilket tyder på att isen då varit under framryckning.

I dalgången sydväst om Östergård (prof. 478) förekommer finmo med lerskikt under baltisk moränlera. Denna senare har sålunda ej blivit helt borteroderad i botten av Kävlingeådalen.

Söder om Toftaholm och 275 m väster om profil 397 visade profilen vid schaktning för ett husbygge: lerig stenig sand 0,8 m, glacial styv mellanlera 0,2 m och därunder mer än 0,8 m grovmo med några skikt av lera och mellansand.

De intermoräna sedimenten torde i flera fall haft en större utbredning och större tjocklek än nu, men genom inverkan av landisen och floderosion har de till större eller mindre del blivit borteroderade.

I norra delen av bladet har även en del sediment påträffats under baltisk morän. I trakten av Kristineberg (brunnarna 14 och 25) finns sten- och gruslager bestående av övervägande nordostmaterial. Vid borrhningar väster om Eslöv har påträffats kalkhaltig grovmo av baltiskt material under baltisk morän (Mohrén, Eslövs sparbanks minnesskrift 1941).

Intermoräna lager av sand, grus och sten med en sammanlagd tjocklek av upp till 1,5 m finns i västra delen av bladet (prof. 335 och 340). Materialet synes här övervägande utgöras av nordostmaterial.

BALTISK MORÄN

Den baltiska moränen avsattes av den lågbaltiska isströmmen, som kom söder ifrån, och upptager västra och mellersta delarna av kartbladet. Den benämnes även *s y d v ä s t m o r ä n*, när den är den baltiska morän, som förekommer i sydvästra Skåne.

Den baltiska landisens utbredning vid framryckningen har åtminstone till stor del varit betingad av nordostmoränens topografi. Isen har rört sig som en plastisk massa, som stoppats upp av högre liggande partier och motlutningar i nordostmoränlandskapet. Den torde dessutom ej haft någon avsevärt stor tjocklek. Omkring den kulle av nordostmorän, som finns 300 m ostsydost om Bynkeshus gård, ligger den skarpt avgränsade baltiska moränen som en slinga. Invid landsvägen nordost om Gårdstånga Nygård har även isen mött ett högre lig-

gande parti av nordostmorän liksom invid landsvägen mellan Skeglinge och Skarhult.

Av den nivåkarta, som uppgjorts av Möller (1959, sid. 19), framgår att nordostmoränens yta vid den baltiska moränens gräns mellan Eslöv och Skarhult ligger på ca 55 m ö. h. Härifrån sjunker den mot sydväst och stiger mot nordost. I Kävlingeådalén ligger nordostmoränen nedsänkt med övre ytan mellan 10 och 20 m ö. h.

Den baltiska moränens gräns markeras ej av några slags ändmoräner, vilket är naturligt, eftersom landisen rört sig i nordlig riktning. Däremot inträffar det ofta att breda anhopningar av morän finns innanför isfronten inom ett ganska stort avstånd från morängränsen (Möller 1959).

På fig. 1 har bl. a. angivits moränens mäktighet i m på de ställen, där detta är känt genom borrhningar eller brunnsgrävningar. En del siffror kan dock vara mindre tillförlitliga. Inom ett avstånd från den forna iskanten av ca 2—3 km har moränen en ganska betydande mäktighet mellan 6 och 18 m, under det att tjockleken i västra delen av bladet synes vara avsevärt mindre. De lägre siffrorna vid Kävlingeån torde bero på erosion vid issjötapningen.

Topografin inom den baltiska moränens område uppvisar det vågiga och svagt kuperade moränlandskapets ytformer. Stundom är dock marken jämförelsevis plan såsom i mellersta delen av kartbladet. Några svagt utbildade ryggar med ostnordostlig riktning kan möjligen anses som ett slags ändmoräner. Sålunda finns ett dylikt höjdrå från Slättäng över Framnäs till landsvägen vid Nöbbelöv. Ett annat dylikt börjar 600 m norr om Viderups slott och går, som höjdkurvorna utvisar, mot ostnordost till Skeglinge. Det är dock möjligt att det är den underliggande nordostmoränens topografi, som betingar rygarna.

Då man vill ange, av vilket material sydvästmoränen bildats, kan den benämnas *krita-lermorän*, enär den i huvudsak är bildad av kritberggrund och sedimentära, stenfria leror, som bildade ytlagren inom områden, där den baltiska isen ryckte fram. Lerorna inknådades härvid i det övriga moränmaterialet, som till större delen består av kritbergarter från östersjösänkan. I motsats till andra moräner i vårt land har sålunda sydvästmoränen ej bildats av traktens berggrund, enär denna täckes av äldre, mäktiga jordlager.

De vanligaste stenarna i moränen härrör framför allt från kritsystemets bergarter. Allmäntast förekommer den grå och matta danielflintan samt den svarta och glansiga skrivkritflintan. Därjämte påträffas den ljusgrå och hårda saltholmskalkstenen och andra kritkalkstenar (limhamnskalksten). Rullflintor (beskrivningen till kartbladet Lund, sid. 26) förekommer mera sparsamt.

Näst efter flintorna är stenar av olika slags urberg allmänna i moränen, såsom graniter, gnejser och grönstenar. Bland typiska s. k. baltiska stenar kan omnämnas östersjökvartsporfyr, grå östersjökalksten av olika typer samt röd ölandskalksten. Tolv stenräkningar har gjorts på olika platser inom den baltiska moränen, vilket framgår av vidstående tabell. Stenräkningarna vid Borlunda, Rödbäck och Getinge har gjorts i skärningar i moränen, där den lösa skrivkri-

tan ej bortlösts. Övriga stenräkningar är gjorda på stenar inom ett avgränsat område av markytan.

Stenräkningar, baltisk morän av E. Mohrén

Procent

Bergart	Petersborg, prof. 22	Slätting, prof. 46	V. Sallerup	Ellinge, prof. 133	Kristineberg, prof. 166	Borlunda	Kristineberg, prof. 427	Skeglinge, prof. 448	Rödbäck, prof. 684	Gårdstånga Nygård, prof. 701	Getinge, prof. 719	Bagershill, prof. 754
Granit, gnejs, grönsten etc.	30	29	25	21	44	15	34	25	15	18	9	4
Fältspatporfyr	1	1	1							1		
Östersjökvarvsporfyr, röd ..	0.5		2							1		
» brun..	0.5	1				1	1					1
Kvartsit och sandsten, prekamb.		2								4	4	
Rödviolett, fläckig sandsten, kågeröd ..	37	7	9	3	16		47	12	1	3	1	
Kambrisk sandsten..	4	1	4	2	3	2	1	3		4	3	4
Ortocerkalksten, röd											1	
Östersjökalksten, grå			1		2	8		1		1	7	
Silurisk skiffer	1	2	2			7		2	6	2	5	1
Colonuskalksten			1			2					3	
Gotlandskalksten		1		1								
Diabas	2	1	1	1	2		7	1	4	2	1	1
Rätliassandsten				1	2			1			1	1
Kristianstadflinta, spräcklig		1						1	3	4	1	5
Skrivkritflinta, svart	4	6	10	13	3	49	2	8	24	22	12	11
Danienflinta, grå, matt	19	46	42	58	24		7	41	14	38	23	64
Rullflinta			1		1			1				
Limhamnskalksten ..	1	2	1		2	9	1	3	6		19	5
Skrivkrita					1	7		1	27		10	3

Inom bladområdet förekommer stenar av rödviolett, fläckig sandsten, på vissa ställen mycket rikligt. I allmänhet är sandstenen medelkornig, men ibland grövre: en grov sandsten eller rättare grussten med stora korn av kvarts och delvis fältspat. Det karakteristiska för sandstenen är den rödvioletta färgen och de ljusgrå eller gulgrå fläckarna med en diameter av 0,5—1 cm. I större stenar eller block kan man se att den röda sandstenen växellagrar med en ljusgrå sandsten med gula fläckar.

Sandstenen är ofta kvartsitartad, men alla övergångar finns till den ej kvartsitiska sandstenen. De kvartsitiska typerna gör intryck av att höra till prekambrium (jotnium). Sålunda har av förf. tidigare (SGU, Ser. C, Nr 380, sid. 28) omnämnts att denna sandsten är ganska vanlig inom Svalövsområdet, där den förmodades vara en jotnisk sandsten.

Sandstenen tillhör enligt bestämning av Josef Eklund kågerödsformationen

eller övre trias. Genom kemisk vittring och anrikning av kiselsyra i den ursprungliga sanden har vissa lager blivit mer eller mindre kvartsitiska. Block och stenar av dessa hårda bergarter har blivit särskilt anrikade i moränen just på grund av sin hårdhet. Av denna orsak torde de också i flera fall ha förväxlats med prekambrika eller kambriska kvartsiter.

I trakten av Hoby vid Kävlingeån, på kartbladet Kävlinge väster härom, går kågerödsformationen fläckvis i dagen, bl. a. som ett konglomerat (grussten). Det är därför möjligt att de nyssnämnda stenarna härrör från fast anstående sandsten i trakten och sedan av den baltiska isen transporterats norr ut.

Det egenartade med dessa sandstenar är att de ibland är vittrade och därigenom färgar moränleran fläckvis röd. Tidigare har från undersökningar vid Svalöv omnämnts, hurusom den rödvioletta sandstenen färgar av sig ganska starkt och ger moränleran inom vissa partier en rödbrun färg. Inom området med lerig moränsand 500 m ostsydost om Sveaborg är moränen rödfärgad av den vittrade sandstenen. På mindre områden vid Toftaholm är också moränen mer eller mindre sandig och rödfärgad.

På Brönneslöv och Kristineberg invid profil 427 fanns i moränleran talrikt med röda fläckar av sönderkrossade röda sandstenar inom ett omkring 400 m brett område, varför leran vid rekognosceringen åtminstone delvis uppfattades som en lokalmorän av underlaget. Stenräkningen invid profilen visade 47 % sandsten i matjorden. I norra delen av Kristineberg fanns i närheten av järnvägsövergången ett tiotal stora stenar eller block av den röda sandstenen, varvid man fick den föreställningen att bergarten var fast anstående här. Brunnsborringarna har dock visat att jordlagren här är 40—60 m mäktiga och att berggrunden består av rätlias.

Vid Pettersborg i nordvästra hörnet av bladet var sandstenshalten även hög (37 %). Stenräkningen gjordes invid profil 22 på en flack höjdrygg med lerig morän.

I beskrivningen till kartbladet Hardeberga (sid. 30) omnämnes att röda prekambrika kvartsiter och sandstenar är ganska vanliga. Det är möjligt att en del av dessa får tolkas som kågerödssandsten. Men därjämte förekommer här liksom på Örtoftabladet säkra röda sandstenar av prekambrisk ålder.

Den baltiska moränen är till sin sammansättning i allmänhet en styv moränmellanlera eller styv moränlera. Därjämte förekommer lätt moränmellanlera, moränlättilera och lerig morän, där mofraktionerna i regel överväger något i jämförelse med sanden. Grovmon och mellansanden hör till de dominerande kornfraktionerna. Lerhalten sammanhänger i huvudsak med hur mycket av stenfria sjölorer, som inblandats i moränen. Block, sten och grus ingår i mera underordnad mängd. Smärre, enfärgade flintstenar förekommer dock allmänt, vilket är karakteristiskt för den baltiska moränen i motsats till nordostmoränen.

Enligt kornstorleksanalyserna är lerhalten jämförelsevis låg. Lerets beskaffenhet är dock ej densamma som för vårt lands leror i övrigt, och hygroskopiciteten (vattenadsorptionsförmågan) är relativt hög (SGU, Ser. Ad, Nr. 1, sid. 49). I den baltiska moränleran ingår sålunda lermineralet montmorillonit, som har extremt kolloidala egenskaper såsom större spec. yta, hög basutbytesförmå-

ga, är starkt svällande och vattenadsorberande (L. Wiklander m. fl.) samt har hög plasticitet.

Bortsett från de mer eller mindre kalkurlakade ytlagren är kalkhalten hög och uppgår till ca 25 %. Ofta påträffas block eller skollor av skrivkrita. Av kartans beteckningar kan man utläsa kalkgränsen, dvs. den gräns, under vilken kalkhalten är så hög (i allmänhet större än 1 %) att jordarten avger kolsyra, »fräser», vid tillsats av utspädd saltsyra.

I den baltiska moränen förekommer ibland större eller mindre linser av sand e. dyl., vilka tolkats som smältvattenssediment, isbäckssediment. I profil 83 söder om Eslöv fanns sålunda 0,5 m grovmo i moränen, och i profil 354 sydväst om Damstorp påträffades en lins av kalkhaltig sand på 1 m djup.

Som framgår av tabell 1 är markreaktionen oftast basisk. För matjorden varierar reaktionstalet (pH) mellan 6,5 och 7,7. Matjorden har av naturen en relativt hög kalkhalt, men denna synes ofta ha ökats något på grund av märgling eller kalkning.

Den baltiska moränen är första klassens jord i Skåne. Den skiljer sig från nordostmoränen genom ett högre växtnäringsinnehåll, högre fosfat- och kalihalt, en högre halt av kolloidalt ler och därigenom större adsorptionsförmåga för växtnäringsämnen och större vattenhållande förmåga; den har högre kalkhalt och avsevärt mindre stenighet.

Matjordens mullhalt är låg i jämförelse med vårt lands övriga lerjordar. Den ligger mellan 1,5 och 4 viktprocent. Något högre mullhalt förekommer endast undantagsvis i en del sänkor. Matjorden är sålunda oftast något mullhaltig, dvs. med 2—3 % mull. Mullfattiga jordar med 1,5 % mull förekommer på backarna och måttligt mullhaltiga med ca 4 % i sänkorna.

Matjordens tjocklek är oftast 25—30 cm, på backarna något mindre och i sänkorna något större.

ISÄLVS- OCH ISBÄCKSAVLAGRINGAR

Inom kartbladsområdet förekommer spridda avlagringar av grus och sand, vilka tolkats som sediment, avsatta av isälvar och isbäckar från landisen.

Nordostisens isälvsavlagringar. Kartbladsområdets enda mera betydande isälvsavlagring förekommer i sydöstra delen av bladet vid Ö. Gårdstånga och utgör fortsättningen av den isälvsavlagring, som på kartbladet Revinge benämnts Holmbyåsen. Den uppträder som en 150 m bred, tydligt utbildad åt söder om och ungefär parallellt med landsvägen genom Flyinge by. Vid brunn 75, 1 km öster om Flyinge station, hade sanden en tjocklek av 6,5 m och underlagrades av hård stenig lera, sannolikt nordostmorän. Vid vägkorset i Ö. Gårdstånga finns rörbrunnar till ca 4,5 m djup i sand.

Vid de gårdar, som ligger invid landsvägen mellan Getinge bro och S. Sandby samt 0,6—0,9 km sydsydväst om Gårdstånga kyrka, är brunnarna mer än 2 m djupa och grävda i sand. Dalgången häremellan och kyrkan synes vara utfylld av mäktiga avlagringar av isälvssand.

Åsen vid Gårdstånga kyrka utgöres av sand och grovmo, upptill täckt av

1—2 m moränlera och glacial lera. Kyrkogården ligger på mäktiga sandavlagringar. Vid borring söder om kyrkan påträffades sand från 8 till ca 24 m, överlagrad av glacial lera och grovmo (brunn 63). Vid grävning invid skolhuset fanns sand till mer än 5 m djup. I Getinge by finns 4 à 5 m djupa rörbrunnar i sand.

Vid sandtaget 400 m ostsydost om vägkorset i Ö. Gårdstånga har följande profil uppmätts vid kartbladsrekognosceringen av E. Mohrén år 1938 (prof. 853).

Grusig sand med enstaka stenar av nordostmaterial, skarp undre gräns	0 —1.9 m
Mellansand med »vågsvallmärken» på skiktyorna med stupning 5—10° mot sydväst	1.9—3.9 »
Mellansandig grovmo med skarp och ojämn, vågformig avgränsning upptill, svag skiktstupning mot söder-sydväst	3.9—4.5 »
Mellansand	4.5—4.6 »
Mellansandig grovmo med skiktstupning 40° mot sydväst	4.6—5.4 » +

I en annan del av sandtaget gick lagren av mellansandig grovmo närmare markytan, och i dem fanns skikt av mjälilig finmo. I ett av dessa skikt var lagringen starkt störd på ett ställe. På ett annat ställe i sandtaget fanns överst något grusig, ofullständigt sorterad sand till 0,5 m och därunder mellansandig grovmo till mer än 4,3 m djup med skiktstupning 5—6° mot väster.

I Mohréns profiler lär någon veckning av lagren ej ha iakttagits. Stupningen mot sydväst tyder på att finsanden avsatts av en isälv från nordostisen. Den ojämna och vågformiga övre gränsen för den mellansandiga grovmon med tvärt avskurna skiktytor beror med all sannolikhet på en tillfällig strömerosion under tiden för sandens avsättning eller har möjligen uppkommit genom påverkan från ett strandat isberg. Ytlagret av grusig sand är med hänsyn till den ofullständiga sorteringen ej en isälvsavlagring utan får anses som en sjöavlagring. Markhöjden är ca 25 m.

Wennberg (Medd. från Lunds geolog. mineralog. inst. nr 114, 1949, profil nr 2, sid. 118 och fig. 39 och 40) har också beskrivit en profil från troligen samma sandtag. I profilen fanns lager, som ansågs vara hårda och veckade samt över- och underlagrade av lös, strömskiktad sand. Veckningen och hårdheten skulle ha åstadkommit genom istryck av medelbaltisk is (Vombglaciären).

Gunnar Johnsson (Medd. från Lunds univ. geogr. inst., 1956, sid. 35, fig. 4) har iakttagit en omkring 1 m mäktig zon, 1,5 m under markytan, med veckade eller vågformiga skikt. Denna störning har tolkats som ett frostfenomen, en frostveckningszon eller skrynklingsjord. Att landisen skulle gått fram hit, anser Johnsson vara otroligt, enär någon morän ej avlagrats, vilket även konstaterats vid kartbladsrekognosceringen.

Den oregelbundenhet och veckning, som förekom i de olika profilerna, fanns på olika djup: 3,9, 1,1 och 1,5 m under markytan. Orsaken härtill torde, som nämnts, vara strömerosion eller störning genom isberg. Enär området sannolikt var täckt av vatten, bör teorin om frostfenomen kunna uteslutas. I övrigt är jordarten ej tjälfarlig. Grundvattenytan har efter landhöjningen legat på stort djup under markytan.

Isälvsavlagringen norr om Skarhults slott utgöres överst av 0,7 m stenigt sandigt grus, underlagrat av grovmo. I gruset har påträffats en rullsten bestående av kol.

Baltiska isens isälvsavlagringar. Vid Örsta i västra kartbladskanten finns ett ganska stort område med isälvssand, ett plant sanddelta, som fortsätter väster ut in på kartbladet Kävlinge. Sandens tjocklek överstiger på flera ställen 1,2 m, men minskar mot kanterna, där den underliggande moränleran kommer nära markytan. I brunnen på Örsta hade sålunda sanden en tjocklek av endast 0,6 m.

I den breda och låga, i väst-östlig riktning gående höjdryggen vid Igelösa kyrka har mellansanden, delvis grovmo, en tjocklek av mer än 2 m. Sanden 1 km öster om kyrkan ligger på en plan platå och torde delvis vara att anse som en isälvsavlagring, som sedan av havsvågorna brets utåt sidorna.

Vid profil 100 i norra delen av Ellinge ägor fanns tidigare ett grustag med ofullständigt sorterat, delvis lerigt grus till 1,4 m djup. Gruset underlagrades av 0,4 m moig mjåla med mellansandskikt. Därunder kom 0,1 m finmo, som underlagrades av mer än 0,2 m sorterat grus. Mot norr övergår gruset solfjäderformigt i mellansand och grovmo. I den stora gropen i grandungen på nordostmoränen lär tidigare ha tagits grus eller sand för gårdens behov.

Norr härom och vid V. Sallerup har på sluttningen utlagts ett större område som sandlera och sjöavlagring. Detta område är mycket heterogent. Vid flertalet observationspunkter har jordarten fått beteckningen sandlera eller lerig sand, 0,5 m tjock, på baltisk morän. Därjämte förekommer fläckvis sand, grus eller mojordar, varjämte moränleran ofta går i dagen. Sannolikt är jordarten ett smältvattenssediment, uppkommet genom moränlerans omlagring.

I västra delen av Bynkeshus gård finns ett område med mellansand, som delvis övergår i grövre sand eller grovmo.

GLACIALA SJÖAVLAGRINGAR. ISHAV OCH ISSJÖAR

Hur lång tid som förflutit efter nordostisens avsmältning från bladområdet och den baltiska isens framryckning, är ej känt. Området måste dock ha varit isfritt under en viss period, vilket bevisas av förekomsten av de mäktiga intermoräna avlagringarna av grovmo, sand och lera inom stora områden. Deras bildning förutsätter också att området varit täckt av vatten, ett ishav, det äldre ishavet.

Under istiden låg landet lägre än nu på grund av nedpressning genom isens tryck. Landets nedsänkning och den därpå följande landhöjningen torde på grund av de olika isströmmarna varit olikformiga, och lutningen av de olika strandlinjerna är därför ej heller känd. Vid diskussionen angående strandnivåerna har därför ej hänsyn kunnat tagas till landhöjningens olikformighet.

Det är ej heller känt, hur långt nordostisen dragit sig tillbaka och var iskan- ten låg vid den baltiska isens framryckning. Några spår av att nordostisen samtidigt gjort en eventuell framstöt har ej iakttagits inom områdena söder och sydväst om Ringsjön. Inom de för de agrogeologiska kartbladen rekognoscera-

de områdena synes sålunda dubbla nordostmoräner etc. ej ha påträffats. Några djupare borrhningar har dock ej gjorts utöver brunnsborrhningar (tabell 3).

Numera antager man i allmänhet att nordostisen under det sista isskedet hela tiden legat kvar över Skåne med undantag för de södra och västra delarna, där den medelbaltiska och den lågbaltiska isen trängde fram och delvis sköt undan nordostisen. Samtliga isströmmar skulle sålunda ha varit ungefär samtida och representera endast olika rörelseriktningar hos landisen.

Äldre glacial lera. Det äldre ishavet bör ha täckt en ganska stor del av bladområdet, och dessutom gick en vik in över Vombslätten. Med hänsyn till de glaciala sedimentens höjdläge och det yngre ishavets nivå bör strandlinjen ha legat på ca 45 m.

Som förut redogjorts beträffande Gårdstångaprofilen, avsatte en isälv från den baltiska isen först något grövre material, grovmo, och därefter finare material, glacial varvig lera, som upptill övergår i mycket styv lera. Denna blev senare överlagrad av baltisk morän.

Denna glaciala lera finns också inom ganska stora områden norr om Ö. Gårdstånga. Den går i dagen och täckes ej här av baltisk morän, men går in under moränen innanför (= väster om) den på kartan utlagda gränsen för baltisk morän. Inom detta område finns en del profiler angivna i tab. 1. Tre av dessa profiler upptogs 1957 och finns därför ej insatta på kartan. Profil 854 ligger 300 m norr om kartans profil 833 och öster om markvägen. Profil 855 ligger 80 m söder om profil 854 samt nordost om härvarande märteltag. Markhöjden vid dessa profiler är 38,3, resp. 37,9 m.

Profil 857 är från Flyinge tegelbruks lertag från år 1956. Markhöjden är 33,7 m, men högsta delen av backen ligger 1,9 m högre. Lertaget ligger 300 m öster om de föregående profilerna och 270 m norr om den på kartan utsatta profilen 836.

Karakteristisk för den glaciala leran i de tre profilerna liksom i Gårdstångaprofilen är förekomsten under urlakningszonen (kalkgränsen) av vita sandkorn bestående av kritkalksten. I regel är leran sten- och grusfri. Dock förekommer här och var enstaka stenar och gruskorn. Dessa utgöres huvudsakligen av svart flinta, danienflinta, tät kritkalksten, skrivkrita och urberg. En spräcklig flinta har påträffats, men däremot ej silurisk lerskiffer.

Inom vissa områden har den glaciala leran varit utsatt för erosion. Längs ägogränsen 100 m väster om tegelbrukets ovannämnda lertag finns en bäckravin, som är omkring 12 m djup. Sannolikt var här tidigare en sammanhängande lerplatå. Leran i ravinen har eroderats bort ned till nordostmoränen. Bäckfåran, ehuru grundare och flackare, återfinnes härifrån norr ut upp till profil 781 vid landsvägen. Den går till större delen fram över baltisk morän och bör ha utbildats, då den baltiska isen höll på att smälta bort och issjöarna avtappades.

Profil 857 uppmättes i västra väggen av lertaget. Lagren låg här horisontellt, men i den varviga leran mellan 1,0—1,6 m under markytan var varven något rubbade och sönderslitna. På 1,7 m fanns i leran en avrundad boll med storle-

Foto J. von Feilitzen 1957

Fig. 5. Det ljusa, avrundade partiet utgöres av baltisk morän, inlagrad i glacial lera. I leran förekommer spridda, vita gruskorn och smärre stenar av kritbergarter. Flyinge lertag av år 1956.

ken 3×4 dm av baltisk morän (lerig moränsand), som ditförts av isberg från den baltiska isen, fig. 5.

I östra och södra delarna av lertaget var lerlagren tydligt rubbade till ca 2 m djup. Här har en förflyttning av leran ägt rum, förmodligen genom skred.

I södra väggen av lertaget saknades sålunda de övre 2 m av leran på en sträcka av 6 m, fig. 6. Denna oregelbundna nedskärning eller sänka i lerlagren var utfylld med grovmo, som i allmänhet var tydligt skiktad med skiktstupning ungefär åt öster. Den delvis skarpa gränsen mellan den ljusare grovmon och den mörkare leran framgår tydligt av figuren. Sänkan torde ej ha uppkommit genom strömerosion med hänsyn till att avgränsningen till leran är mycket ojämn. Sannolikt har det varit skred, varvid leran rutschat nedför slutningen. Sänkan har därefter utfyllts med grovmo. I vänstra delen vid spaden ligger ett parti av glacial lera inbäddat i grovmon.

I den horisontellt skiktade och orubbade leran i norra väggen fanns ett hopveckat linsformigt parti av ca 2 m längd (fig. 7). Detta parti hade antingen skridit ned från den 2 m höga backen med glacial lera ovanför eller ditförts av ett isberg, under det att leran bildades. Lerlagren ovanför, under och på sidorna ligger orubbade och horisontellt skiktade.

Fig. 6. Sänka i glacial lera, utfylld med

I ett av Flyinge tegelbruks äldre lertag, profil 817, uppmättes lagerföljden år 1936 av E. Mohrén. De övre lagren till 4,6 m djup var veckade, under det att underliggande lager var ostörda (fig. 8). Tjockleken av de övre lagren växlade starkt på grund av veckningen. Den diagonalskiktade grovmon i profilen (det ljusa partiet i mellersta delen av den högra bilden) förekom som linsor

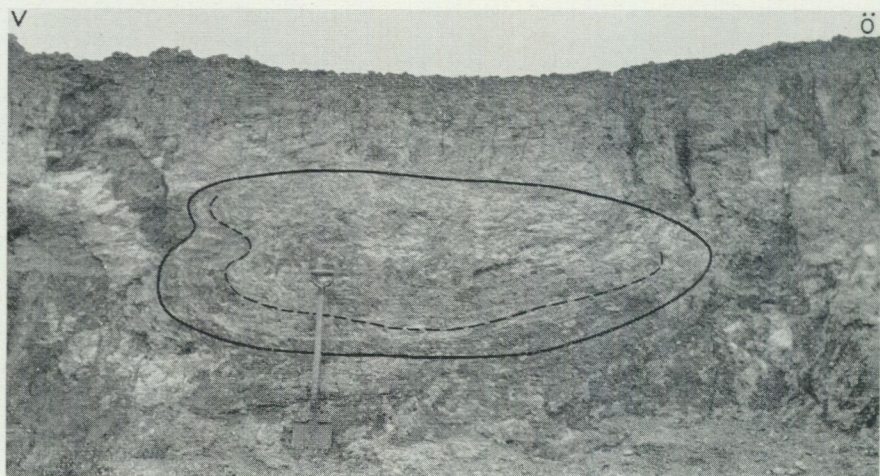
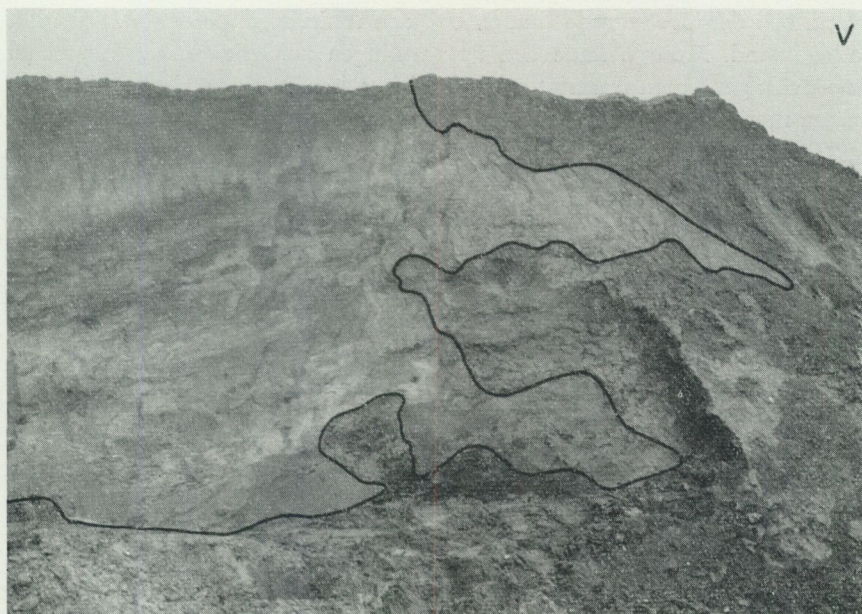

Foto J. von Feilitzen 1957

Fig. 7. Lins av veckad glacial lera, inbäddad i den omkringliggande, orubbade glaciala leran. Flyinge lertag av år 1956.

grovmo. Flyinge lertag av år 1956.

Foto J. von Feilitzen 1957

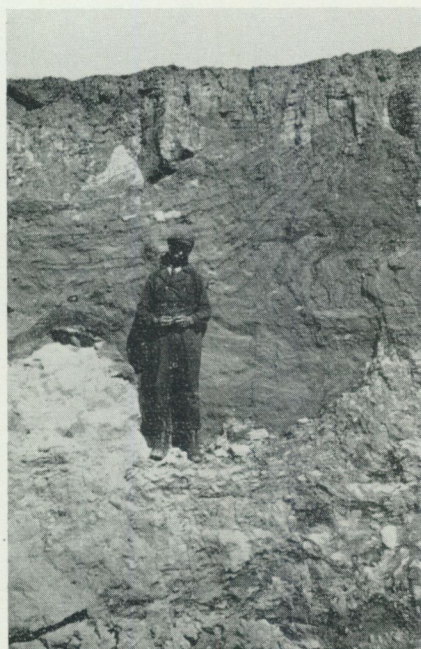

Foto E. Mohrén 1936

Fig. 8. Detaljbilder av de veckade lerlagren i äldre lertaget i Flyinge.

och veck, och den överlagrade finmon och den underliggande rostiga grovmon saknades ibland. Mohrén hade den uppfattningen att lerlagren hade veckats från nordväst genom en framstöt av den baltiska isen, trots att denna ej avlagrat någon morän på platsen. Avståndet till närmaste baltiska morän är 800 m.

Sigurd Hansen (DGU, II. Raekke, nr 63, 1940, sid. 325) antog också att leran varit utsatt för starkt istryck, som emellertid skulle ha kommit från nordost (Munthes yngre nordostis). Leran ansågs vara äldre än den glaciala leran på de flesta andra skånska lokaler och skulle troligen ha bildats i en äldre issjö.

Enligt Wennberg (1949, sid. 116) överlagras leran av 0,5—1 m »moränartat material». Morän förekommer dock ej med säkerhet. Vidare ansåg Wennberg att lerlagrens störning skulle ha skett på ett mycket regelbundet sätt. Lagren stupade mot ostsydost, varifrån istrycket från den medelbaltiska isen skulle ha kommit.

Gunnar Johnsson (1956, sid. 366) har även beskrivit en skärning från Flyinge lertag och ansåg att den överlagrande sanden avlagrats från öster.

Vid revideringen av kartbladet år 1951 hade ett nytt lertag upptagits 250 m väster om profil 817. I sydöstra hörnet av lertaget var lagren ostörda, och profilen var här följande.

Mellansand	3	m
Finmo, finskiktad	1	»
Glacial styv lera — lättlera	2	»
Finmo med lerskikt	0,2	»
Mellansand	0,5	» +

Även i norra väggen var lagren ostörda och låg tillnärmelsevis horisontellt. Profilen var följande.

Mellansand	2	m
Finmo, finskiktad	1	»
Glacial lera, varvig	2	»
Mellansand och grovmo	0,5	» +

Den finskiktade finmon var tydligt strömskiktad med en del tunna lerskikt och bör därför vara en glacial avlagring från isens framryckning. Den överliggande sanden kan också, åtminstone delvis, vara en avlagring från isälven och avsatt i Vombissjön. I den glaciala leran fanns bollar eller avrundade linser av finskiktad och hopveckad finmo med en storlek av några till flera decimeter. De blev sålunda inbäddade i leran under dennas bildning. I leran förekom enstaka spridda mindre stenar av i första rummet urberg och svart skrivkritflinta (som delvis var spräcklig). Därjämte förekom kritkalksten och skrivkrita.

I östra väggen fanns överst på en sträcka veckad, glacial styv mellanlera till 1,5 m. Den underlagrades av 0,7 m mellansand och därunder av finmo. I andra delen av väggen saknades leran, och den underliggande mellansanden gick upp till markytan. Den veckade leran är sålunda en lerskolla, som glidit ned från slutningen.

Då det kunde vara av intresse att få kännedom om några lämningar av mikroskopiska växtrester finns i den äldre glaciala leran, har en mikroskopisk undersökning gjorts av Ernest Magnusson. De pollen, som härvid påträffades, synes vara i sekundärt läge och härröra från interglaciala eller preglaciala lager.

Det lerprov, som undersökts, är prov 910 från profil 907 i Gårdstångaprofilen på 4.0 m djup i den glaciala styva mellanleran.

Provet har anrikats med fluorvätesyra. Pollen av flera olika typer har påträffats. Siffrorna anger antalet pollenkorn räknade i tre preparat (24 × 36 mm). Samtliga pollenkorn torde vara sekundära.

Trädpollen:

Salix 1
Betula 23
Betula-lik, obest. 5
Pinus (silvestris-typ) 20
Pinus (haploxydon-typ) 2
Ulmus 1
Tilia 1
Quercoid typ 2
Alnus 1
Picea 1
Corylus 1

Örtpollen:

Cruciferae 1
Cyperaceae 4
Graminae 6
Labiatae 1
Leguminosae 2
cfr Leguminosae 15
cfr Rosaceae 1
Rubiaceae (Galium-typ) 1
Helt obest. 9

Sporer:

Equisetum 2
Lycopodium sp. 1
Polypodiaceae 1
cfr Pteridium 2
»Pteridium-typ» 2

Dessutom påträffades två sannolikt prekvartära pollenkorn. Det ena var ett tjockväggigt, tricolporat prolat pollenkorn i dåligt bevaringstillstånd. Det andra däremot var bättre bevarat och överensstämmer mycket nära med det av N.-E. Ross från övre krita i Skåne beskrivna *Tricolporites protrudens* (jfr Bull. Geol. Inst. Ups. 34:2, 1949 s. 37), som t.o.m. påträffats i postglacial leryttja vid Varnhem i Västergötland (se M. Fries: GFF, Bd 75, 1953).

Utöver pollen iaktogs 4 ex. *Hystrix*.

En särskild preparation för diatomacé-analys gav inget resultat. Diatomacéer synes helt saknas i denna lera, eller också är frekvensen i varje fall ytterst låg.

Den glaciala leran inom Ö. Gårdstångaområdet har en största, uppmätt tjocklek av 6 m. Lerans övre yta ligger för de olika profilerna mellan 30 och 40 m ö. h. De nuvarande lerböremsterna är emellertid att anse som erosionsrester av tidigare sammanhängande lerlager, som haft större utbredning och en större mäktighet än nu. Den lera, som ligger under den baltiska moränen, har varit utsatt för landisens erosion, och i övrigt har det varit erosion genom strömmande vatten.

I flera profiler går leran ej i dagen, utan överlagras av sand eller av finmo och sand och överst ofta av stenig lerig sand eller lättlera. De förra är, som nämnts, troligen avsatta av isälven i Vombissjön. Sanden kan delvis vara omlagrad i det yngre ishavet. Till detta ishavets sediment hör den leriga sanden och lättleran, som är typiska landhöjningssediment.

Sanden och finmon förekommer sålunda som tydligt utbildade lager ovanpå leran, vilken ibland på grund av skred kommit att överlagras dem. Frånvaron av morän anger att någon landis ej överskridit leran utanför den baltiska moränens gräns och åstadkommit veckningarna. Rubbningarna i leran torde däremot ha uppkommit genom skred, troligen framför allt i samband med Vombissjöns tappning. Leran hade då en lös konsistens, enär den ej kunnat bli uttorkad och konsoliderad. Den låg dessutom på en sluttning.

Issjösediment. Den baltiska isen synes vid sin största utbredning ha täckt södra och västra Skåne upp till Skälderviken och foten av Hallandsåsen. (Ostgränsen för isen inom kartbladsområdet anges med den svarta heldragna linjen Gårdstånga—Skarhult—Eslöv). Härvid måste isen ha dämt upp de mot väster rinnande åarna och bäckarna och isdämda sjöar, issjöar, bildades invid

och öster om iskanten: den stora Vombissjön på Vombslätten, Brååissjön i Brååns dalgång samt Eslövissjön vid och norr om Eslöv. Här fanns även smärre issjöar, såsom Skeglingeissjön. Sannolikt har issjöarna tidvis bildat tämligen sammanhängande vattensamlingar framför iskanten, varvid någon sedimentation ej ägde rum över mera långgrunda partier eller trösklar. Issjöarna har varit sedimentationsbäcken på grund av större areal och djupare vatten.

Med hänsyn till förekommande sjöavlagringar torde Eslövissjön och Brååissjön ha legat 65 m ö. h. Skeglingeissjöns sediment går ej högre än till ca 55 m. För Vombissjön har i beskrivningen till kartbladet Revinge antagits att dess vattenyta legat på ca 65 m. Några exakta höjdlägen kan emellertid ej anges.

Nordostisens utbredning vid denna tid är ej känd. Vombissjön har troligen varit uppdämd i söder av dödis från nordostisen och den medelbaltiska isen, som legat kvar inom området öster om södra delen av Romeleåsen. De övriga issjöarna torde ha haft avlopp till Ringsjön, som dämtes av nordostis eller lågbaltisk is vid Rönneåns nedre lopp.

Smältvatten från den baltiska isen har tillförts issjösystemet. Troligen har dock mycket smältvatten runnit väster ut på eller under isen.

Vid kartbladsrekognosceringen kom E. Mohrén till den uppfattningen att en högsta strandlinje skulle finnas utbildad ca 200 m söder om Roslövsholm. Jordarten har vid rekognosceringen utlagts som moränsand, men ansågs snarast böra kallas osorterat stenigt grus. Marken är numera helt uppodlad, eventuella blockanhopningar har bortförts och andra ev. strandmärken har utjämnats. Stora mängder av sten har bortkörts, och ännu i dag synes detta fortgå. Att döma av kartans nivåkurvor skulle strandlinjen ligga på ca 65 m, vilket torde vara Vombissjöns högsta strandlinje.

Slutningen vid Grönahill och norra delen av ägorna är mycket steniga. Sydost om gården har bl. a. påträffats rullflinta. Därjämte finns här bearbetad baltisk flinta, som emellertid senare hitförts av människor.

På kartbladet har ett område invid landsvägen och den baltiska moränens gräns mellan Gårdstånga Nygård och Roslöv utlagts som stenjord och sjöavlagring (prof. 774, 778, 783 och 787). Jordarten utgöres av en osorterad svagt lerig—lerig, sandig eller grusig stenjord till 30—70 cm djup under markytan. Den underlagras av nordostmorän med undantag för i profil 783, där 20 cm baltisk moränmellanlera, troligen en mindre moränflotte, fanns mellan stenjorden och nordostmoränleran.

Finjorden i stenjorden är tydligt osorterad och skiljer sig i detta avseende ej från den underliggande moränen. I stenjorden är emellertid, som namnet anger, sten dominerande, varjämte ingår en hög halt av grus och även grovsand. Stenarna och gruset är en blandning av nordostligt och baltiskt (enfärgad flinta) material, varvid dock det förstnämnda är mera övervägande. Stenjorden torde därför böra tolkas som en sjöavlagring och av vågor eller bränningar omlagrad nordostmorän invid den baltiska isen, varvid även baltiska stenar kom att inblandas. Ännu för ca 100 år tillbaka var detta område en fälad på grund av sin stenighet likaväl som nordostmoränen invid landsvägen öster här om (Roslövs fälad).

Den baltiska isens front har här måst göra en sväng väster ut beroende på motståndet från den rygg av nordostmorän, som skjuter fram hit från Roslövs-holm i öster. I sänkan vid profil 781 (söder om landsvägen) förekommer ej stenjord ovanpå den baltiska moränen, vilket visar att stenjorden bildats då sänkan var täckt av baltisk is.

Stenjorden sträcker sig något längre öster ut än vad kartan anger, men är tunn och bildar endast matjorden och övergår successivt i morän med normal stenighet. Stenjordsområdet ligger enligt avvägning på 58 m höjd och på tröskeln eller passpunkten mellan Vombissjön och Skeglingeissjön. Enligt Mohrén (1941) skulle den förra issjön delvis ha avtappats norr ut över denna tröskel, enär sand och grovmo samt längre bort glacial lera avsatts i Skeglingeissjön.

Att ett tämligen sammanhängande issjösystem funnits längs den baltiska isens kant framgår av utbredningen av sjösedimenten, som finns inom ganska stora områden (fig. 1).

Själva Skeglingeissjöns sediment når ej högre än ca 55 m ö. h. Här finns bl. a. glacial lera av ganska betydande tjocklek, mellanlagrad av sand med lerskikt, innehållande rikligt med baltisk flinta (prof. 568, 571), samt överlagrad av yngre lera. Oregelbundenheten i den glaciala lagerserien får tillskrivas isens närhet. Den yngre leran avsattes i den postglaciala Skeglingesjön, som var en mindre och tämligen grund sjö. Ännu så sent som år 1676, året för slaget vid Lund, lär den ha funnits kvar, och vägen mellan Roslöv och Skarhult skall ej heller ha funnits då. Sjön utdikades senare ned till Rödabäck.

Förutom vid Skeglinge förekommer glacial lera utanför den forna iskanten vid Skarhult, Bynkeshus gård och Grybydal. I botten av den stora torvmarken vid kartbladsgränsen i södra delen av Eslöv finns även glacial lera.

Baltisk flinta förekommer tämligen allmänt i sänkan 700 m norr om Skarhults slott samt därifrån öster ut till kartbladskanten. Dessa stenar torde ha ditförts genom drivisblock, som flutit omkring i issjön, eller utsvallats från den baltiska isen genom isbäckar eller vågerosion. I sänkan intill den baltiska moränens gräns förekommer en del sten och block.

På Eslövs fälad, sydost om stadens bebyggda område, och framför allt inom naturskyddsområdet, Eslövs nationalpark, i sydvästra delen av staden är blockigheten i markytan så stor att den ej kan förklaras på annat sätt än genom frispolning genom strömmande vatten eller vågsvall, varvid finmaterial och grus bortsköljts ur nordostmoränen. Blockhavet ligger på 65—70 m ö. h. (fig. 9), och blocken torde här närmast ha frispolats genom strömmande smältvatten från den baltiska isens kant (Mohrén, 1941).

Den baltiska isströmmen gick fram över Skåne på grund av trycket från de väldiga ismassorna i östersjösänkan. När sedan klimatet började bli mildare, upphörde trycket, och isen blev liggande kvar som en dödis utan rörelseförnåga (jfr Hadding 1917). Någon tillbakaryckning av iskanten kunde sålunda ej komma ifråga. Avsmältningen skedde sannolikt olikformigt. Vissa partier av området blev sålunda tidigare isfria, under det att på andra områden isen kunde ligga kvar som stora isskollor.

Vid isavsmältningen avtappades issjöarna. Eslövissjöns vatten gick genom

Foto E. Mohrén 1937

Fig. 9. Frispolade block i nordostmoränen inom Eslövs nationalpark, sett mot norr.

Stehagsdalen ned till Ringsjön och troligen delvis genom Brååns tillflöde över Kristineberg. Brååissjön avtappades genom Bråån och Rödabäck, varvid kraftigt nedskurna erosionsdalar uppkom, och delvis till Ringsjön över Pinedalen. Vombissjöns vatten gick genom Kävlingeådalens.

Särskilt Brååns oregelbundna förlopp kan ha förorsakats av kvarliggande ispartier. De vattenmassor, som avtappades, hade en kraftigt eroderande effekt. Den baltiska moränen blev i regel helt borteroderad i flodfåran och ofta även övre delen av den underliggande nordostmoränen. Åtminstone i nedre delen av Rödabäck och Bråån kan man sålunda se att nedre delen av dalsidornas väggar utgöres av flera meter nordostmorän (prof. 684, 341).

Bråån hade tidigare en fåra, som gick över Benstorp och längs den nuvarande Välabäcken på bladet Kävlinge väster ut. Den synes endast ha existerat en kortare tid, är ej djupt nedskuren och tycks endast på ett par ställen ha eroderat sig ned till nordostmoränen.

Av Gårdstångaprofilen (fig. 4) framgår att Vombissjöns vattenmassor skurit bort betydande delar av jordlagren såväl i själva ådalen som öster därom. I den breda sänkan mellan profilerna 865 och 907 har sannolikt funnits samma jordlager som vid dessa profiler. Den baltiska moränen, den glaciala lera och större delen av grovmon har sålunda borteroderats. I deras ställe kom sedan andra sediment till avsättning.

Det undre av dessa sediment utgöres av ett lager i huvudsak bestående av lerig stenig grusig sand med klumpar eller brottstycken av glacial (varvig) lera och baltisk moränlera. Till och med större partier eller skollar av dessa leror har påträffats, därav två bestående av moränlera med en tjocklek av 1 à 4 dm och en 2 dm tjock skolla av glacial lera (prof. 890, 891).

Lagret måste anses som ett tappningssediment, bestående av hopvräkt och tjälad jord transporterad av den framrusande flodvågen. Lagret är mycket he-

terogent och varierar starkt ifråga om sammansättningen. Stundom är jordarten en stenig grusig sand med eller utan klumpar av lera. Ibland är den något mera sorterad, t. ex. en lerig mellansand med enstaka gruskorn och någon mindre sten. Stenar med en storlek av upp till 2 dm har iakttagits. Stenarna och gruskornen är av såväl nordostligt som baltiskt ursprung. Jordarten är endast fläckvis kalkhaltig.

Tappnings sedimentet överlagras delvis av grusig sand, som i synnerhet nedåt blir stenig. Detta lager avsattes av Kävlinge floden vid slutet av tappningskatastrofen och är sålunda också ett tappnings sediment.

Då issjöarna började avtappas, förefanns mellan dem och ishavet i väster en höjdskillnad av ca 20 m (från 65 till 45 m ö. h.). Den dalgång, som Kävlinge floden eroderade fram, var ca 1 km bred, 10 m djup och hade en längd av ca 2 mil. Det borteroderade materialet synes i övre delen av dalgången ha varit omkring 3 m baltisk morän och 7 m sand och grovmo. Delvis har en del av nordostmoränen bortskurits. Man skulle möjligen kunna förmoda att en så kraftig erosion ej kan ha ägt rum under högsta kustnivån. Enligt beräkningar av civilingenjören Sten Odenstad vid Statens geotekniska institut är det dock troligt att vattenhastigheten varit så hög att denna flodfåra kunnat utskulperas i havet.

I sänkan mellan V. Sallerup och Eslöv finns ett större område med glacial lera (prof. 73). Sänkan sluttar i södra delen mot sydost och har vid isavsmältningen troligen intagits av en lokal issjö, som var uppdämd i söder. Särskilt på den östra sluttningen finns antydning till en erosionsterrass med nedanför liggande sedimentplan. I södra delen av området med glacial styv lera anstår invid bäcken en vitgrå, starkt kalkhaltig lera med en tjocklek av minst 2,5 m. I leran finns smärre fragment av kritkalksten.

Yngre glacial lera. Efter den baltiska isens avsmältning och issjöarnas avtappning upptogs en stor del av bladorrådet av det yngre ishavet, som i tidigare kartbladsbeskrivningar antagits ligga på ca 45 m ö. h. Stora områden med sjöavlagringar finns också på bladet Örtofta. I sydvästra delen förekommer säkra sjösediment upp till nivåerna 35—45 m ö. h. I mellersta och norra delen förekommer de till synes ej högre än till 30 à 35 m. De flesta av dessa sediment är postglaciala sjöavlagringar och beskrives i följande avsnitt. Dessutom förekommer inom mindre områden glacial lera, dvs. yngre glacial lera.

I sydvästra delen av bladet, sydost om Håstad, finns sålunda några tunnare lager av glacial lättlera, finmolera eller grovmolera (prof. 601). Därjämte finns även glacial mellanlera. Lagrens tjocklek från markytan räknat uppgår endast till 50—70 cm, och underlaget utgöres av baltisk moränlera. I något fall har påträffats ett 10 cm sandskikt mellan lerorna. Dessa yngre glaciala leror har nog haft en större tjocklek tidigare, när deras övre del troligen borteroderats i samband med landhöjningen.

I sydvästra delen av skogsdungen 1,2 km öster om Igelösa kyrka finns, under 1,1 m sand, mer än 1,1 m brungrå, glacial styv lera, sten- och grusfri. Den är seg och har en fastare plastisk konsistens.

I Kävlingeåns dalgång mellan Håstad och Viderup finns större områden med glacial lera, avsatt i det yngre ishavet. Leran är en mellanlera och har en tjocklek av 0,5—1 m och underlagras av kalkhaltig sand med lerskikt. Invid dessa områden är leran täckt av senare avlagrad sand vid landhöjningen.

I profil 478 sydost om Viderup förekommer under 0,3 m postglacial sandlera 0,5 m glacial styv lera. Denna underlagras av 0,6 m baltisk moränlera, som är en erosionsrest av det tidigare tjockare moränlagret. Därunder kommer finmo med lerskikt, som är avsatt i det äldre ishavet.

POSTGLACIALA HAVS- OCH SJÖAVLAGRINGAR

Under benämningen postglaciala (postglacigena) sjöavlagringar sammanfattas de avlagringar, vilka uppkommit i sjöar eller hav genom vågors, bottenströmmars eller vattendragens eroderande och avlagrande verksamhet, sedan landisen avsmält. De jordlager, från vilka materialet hämtats, har varit de tidigare avsatta glaciala avlagringarna: moräner, isälvssand, glacial grovmo—finmo och glacial lera.

Dessa postglaciala bildningar utgöres av lerig sand, lerig mo, sandlera och molera, på kartan betecknade antingen Sp eller S. Därjämte tillkommer även sand och grovmo. De förra är nästan genomgående ofullständigt sorterade jordarter, som med avseende på kornstorlekssammansättningen ofta endast obetydligt skiljer sig från moränerna.

Den postglaciala leriga sanden och sandleran har i jämförelse med lerig moränsand och moränsandlera oftast en ca 10 % högre halt av mellansand och en 2—4 % lägre halt av mo- och mjålafraktionerna. För den leriga mon och moleran i jämförelse med morän och moränmolera gäller att de har en högre halt av grovmo och mellansand och en lägre halt av mjåla och i allmänhet även av finmo.

De postglaciala leriga jordarna och lättlerorna har indelats i två grupper. En grupp har betecknats med röd- eller svartprickning jämte Sp el. S. De är tydliga sjöavlagringar (inkl. moränsjöavlagringarna) och kan ej förväxlas med moränerna. De saknar block och i regel sten samt ofta även grus. De har en lös struktur. Lagrens tjocklek varierar i regel mellan 0,5—1 m. Underlaget utgöres ofta av sand eller glacial lera (prof. 682, 726 och 767). Utgöres det av morän, är gränsen mellan dem mycket skarp ifråga om t. ex. lerhalt och struktur (prof. 623 och 645).

Den andra gruppen av de i det yngre ishavet avsatta sedimenten särskiljes på kartan från morän med samma lerhalt endast genom beteckningen S. En dylik jordart torde enligt vanlig kvartärgeologisk terminologi kunna benämnas svallad morän eller omlagrad morän. Finjorden har ungefär samma kornstorleksfördelning som i den förra gruppen. Jordarten är emellertid mer eller mindre stenig och grusig. Ofta är halterna av sten och grus större än i moränen.

Jordlagrens tjocklek är oftast mindre än 0,5 à 0,6 m, och ibland bildar jordarten endast matjorden. Underlaget utgöres av morän (prof. 636). Jordarten

har en smutsgrå färg och tämligen lucker struktur, då den ej är uttorkad. Moränleran är däremot gulbrun och mera kompakt. Under det att de med Sp betecknade sjöavlagringarna i fält med säkerhet kan särskiljas från moränen, finns mellan S-gruppen och moränen alla övergångar. Gränsen är ibland mycket otydlig.

Den postglaciala lättleran övergår ibland i mellanlera (prof. 503, 617, 666), men denna förekommer endast sällsynt, påträffas inom lägre liggande, plana områden och har en ringa tjocklek. Att styvare postglaciala leror i stort sett saknas torde bero på att det yngre ishavet hade en relativt kort varaktighet och att landhöjningen gick jämförelsevis snabbt.

Den postglaciala sanden och grovmon har i regel bildats av motsvarande glaciala avlagringar, som av vågorna svämmats ut från ett glacialt sand- eller grovmoområde och avlagrats på t. ex. moränlera (prof. 714) eller på glacial sjöavlagring (prof. 574).

MORÄNSJÖARNAS AVLAGRINGAR

Moränområdena är i motsats till sedimentområdena mer eller mindre kuiperade beroende på att moränmaterialet anhopades av isen ganska olikformigt. Ovanför högsta kustlinjen uppkom därför i slutna sänkor vid isavsmältningen smärre sjöar, moränsjöar, där stränderna utgjordes av morän.

Nedanför högsta kustlinjen uppkom vid landhöjningen ibland restsjöar. Dessa räknas emellertid ej till moränsjöarna, även om stränderna mer eller mindre skulle utgöras av morän.

Smältvattenströmmar från isen tillförde moränsjöarna sand samt grövre och finare slam, varigenom de mer eller mindre utfylldes, och moränsjösediment, i allmänhet moränsjöleror, uppkom. Igenlamningen fortsatte emellertid ofta efter istiden på grund av nedspolning vid regn och slamtillförsel genom bäckar. Stundom har gyttje- eller dyavsättning och torvbildning efterträtt leravsättningen i den forna sjön.

Moränsjösediment, oftast lera och underst ofta ett sandlager, förekommer såväl i nordostmoränens som i den baltiska moränens område. Sedimentens tjocklek uppgår i regel till 0,5—1 m, och underlaget utgöres av morän. Har moränsjöleran bedömts som uteslutande glacial lera, dvs. bildad av slam från isens smältvattensbäckar, har den på kartan betecknats som glacial sjöavlagring (Sg). Den postglaciala moränsjöleran (Sp) är ofta dyig. Ibland har leran endast betecknats som sjöavlagring i allmänhet (S).

Inom nordostmoränens område förekommer glacial moränsjölera t. ex. 0,3 samt 1 km sydväst om Norrgården i nordöstra delen av bladet. Inom det lilla moränsjöområdet 0,9 km ostnordost om Gryby gård har den kalkhaltiga styva mellanleran en tjocklek av 0,8 m och underlagras av ett tunnare sandlager på morän.

På baltisk morän och inom den ganska plana marken i trakten av Borlunda finns några relativt stora områden med glacial, mycket styv moränsjölera (prof. 412, 415, 442). Den övergår nedåt i styv lera—mellanlera. I profil 415 hade

den en relativt stor mäktighet, 1,8 m, och underlagrades av några centimeter grusig sand på styv baltisk moränlera. Invid de forna stränderna övergår leran ibland i sandlera eller sand.

Efter Skeglingeisssjöns avtappning kvarstod en mindre sjö, som först för ca 100 år sedan torrlades genom utdikning ned till Rödabäck. Inom den lägst liggande delen av lerområdet är vid t. ex. profil 571 jordarten en gröngrå, kalkhaltig och snäckförande, gyttjig mellanlera, som på 0,5 m underlagras av varvig glacial lera (issjölera). Invid avloppsdiket ersättes gyttjeleran i allmänhet av en mörkgrå, dyig mellanlera (prof. 568). Inom ett mindre område förekommer även kärrdy, som underlagras av gyttjeleran.

Inom de mycket styva moränsjölerområdena vid Borlunda har matjorden den högsta lerhalten inom bladområdet. Den är en måttligt mullhaltig—mullrik styv lera. Då den är uttorkad, är den svårplöjd, och efter höstregnen blir den såpig och starkt klibbande (»becklera»). Efter genomfrysning under vintern har den däremot på våren en grymig struktur (»mullvadsjord») och är då lättbrukad. Markreaktionen är ända upp i matjorden av naturen i regel basisk, och någon större kalkurlakning har i stort sett ej ägt rum, enär leran ligger i sänkor och jordarten är tät. Den kalkhaltiga mullrika styva leran anses i bonitetshänseende stå i ungefär samma klass som den baltiska moränleran.

Å- OCH BÄCKAVLAGRINGAR

Å- och bäckavlagringarna är på kartan betecknade med F (fluviala avlagringar, svämavlagringar). De utgöres i allmänhet av en mörkgrå, dyig sandlera och förekommer t. ex. i Brååns dalgång.

I Kävlingeåns dalgång är den fluviala avlagringen en gyttjeleran eller leryttja. I t. ex. profil 724 är sålunda jordarten en gyttjig mellanlera till 0,4 m och underlagras av postglacial lerig sand och sand (jfr även prof. 878, fig. 4).

Till de fluviala avlagringarna hör också de grövre sediment, stenigt grus och stenig lerig sand eller lerig stenjord, som förekommer i Kävlingeåns dalgång vid Örtofta i västra delen av bladet. Vid Vombissjöns tappning har tappningsströmmen eroderat sig ned genom den här högre liggande nordostmoränen och delvis ned till berget. Det finare materialet har blivit till stor del borttransporterat, under det att stenarna endast undergått en kortare transport och anrikats i ytskiktet.

På kartan har det grönfärgade området sydväst om Örtofta betecknats som postglacial lerig sand eller lerig stenjord. Själva ytlagret, särskilt i östra delen, är betydligt stenigare än på nordostmorän i allmänhet. Det bör i genetiskt hänseende betecknas som fluvial avlagring (flodsediment).

TORV, GYTTJA, BLEKE ETC.

Torvmarker har en liten utbredning inom området, och torvlagrens tjocklek är oftast mindre än 1 m. Torvmarkerna är igenväxta sjöar eller kalltorvmarker. Torven, som utgöres av kärrtorv (starrtorv eller lövkärrtorv), underlagras av gyttja, leryttja, kalkgyttja eller bleke.

I den lilla torvmarken vid Eslövs fälad, 1 km öster om Bäckagården, har följande profil uppmätts av E. Mohrén. Sänkan är en igenväxt sjö.

Kärrtorv	0— 25 cm
Kalkgyttja, gråvit med molluskerna <i>Pisidium</i> , <i>Limnæa</i> och <i>Bithynia</i>	25— 60 »
Lergyttja, olivgrön—blåsvart, nedåt sandig, fräkenrötter och fragment av brunmossor på skiktytorna	60—110 »
Sand.....	110— »

I de branta sluttningarna i Brååns dalgång norr om Borlunda går grundvattnet i dagen på en del ställen och har givit upphov till källtorvmarker med ca 1 m tjockt lager av lågstarrtorv.

I sluttningen 700 m nordväst om Borlunda gård finns sålunda en mindre källa. Invid denna är lagerföljden högförmultnad vitmosstarrtorv 20 cm, snäckförande lerblandat bleke 16 cm, kalkhaltig gyttjelera 70 cm och därunder stenig sand. Starrtorven övergår nedåt på den plana marken nedanför källan i 70 cm högstarrtorv, underlagrad av 5 cm svämtorv, 15 cm grovdetritusgyttja och därunder stenig sand.

I östra dalsluttningen 1 km norr om Örtofta gård har en numera uttorkad källa givit upphov till blekeavsättning, som nedanför sluttningen blir torvblandad. En annan källa har orsakat torvbildningen på andra sidan bäcken 100 m nordväst härom.

Invid västra kartbladsgränsen, 600 m söder om Håstads kyrka, finns avlagringar av bleke eller kalkgyttja, som avsatts vid tidigare källor, vilka numera i huvudsak utdikats (prof. 611).

Jordvärdering

I det föregående har redogjorts för jordarterna inom kartbladsområdet, varvid även något berörts deras fysikaliska och kemiska egenskaper. I de tidigare bladbeskrivningarna har uppgjorts förslag till jordvärdering med utgångspunkt från 1944 års taxering av jordbruksfastigheter inom Malmöhus län beträffande större egendomar (över 100 ha). De anförda jordvärdena är endast att betrakta som relativvärden. För kartbladet Örtofta lämnas följande förslag till jordvärdering, som i stort sett följer de tidigare förslagen.

FÖRSLAG TILL RELATIVA JORDVÄRDEN

	Kr/ha
<i>Skiffer-urbergsmorän</i>	
Moränlera (moränmellanlera — moränlättilera)	2 000
Lerig morän	1 800
Moränsand och moränmo, planare områden	1 600
Moränsand och moränmo, backar	1 400
<i>Mjälkskiffermorän</i>	
Moränmjällera	1 800
Lerig moränmjäla	1 700

<i>Baltisk morän</i>	Kr/ha
Moränlera (styv moränlera — moränlättlera) och något stenig sandlera (omlagrad morän) på planare mark	2 400
Dito på backar	2 100
Lerig morän och något stenig lerig sand (omlagrad morän)	2 100
<i>Sjö-, å- och isälvsediment samt torvjordar</i>	
Mullrik styv lera	2 400
Mellanlera	2 200
Sandlera och molera	2 000
Lerig stenjord, lerig sand, lerig mo	1 800
Mojordar (grovmo)	1 500
Sand på lera, sandig stenjord	1 500
Mullrik sand, dyig sand	1 400
Något — måttligt mullhaltig sand el. grus	1 200
Mullfattig sand, mullfattigt grus	600
Dyig lera	2 000
Gyttjlera	1 700
Leryggtja	1 600
Kärrtorv, kärddy	1 200

Jordarternas industriella användning

Flyinge tegelbruk grundades 1912. Det har varit stora svårigheter att erhålla tillräckliga mängder tegellera, dels beroende på att jordlagren starkt växlar mellan sand och lera på grund av forntida skred, dels har leran inom stora områden varit borteroderad.

Vid Skarhults gods fanns tidigare ett tegelbruk som nedlades 1906 (L. Bjer-ning, Medd. från Lunds univ. geogr. inst., 1947).

Ljus, finare sand användes förr i tiden som golvsand. Sandtaget 0,8 km sydost om Gårdstånga kyrka i den härvarande ljusgrå, kalkhaltiga grovmon lär sålunda ha varit ett gammalt golvsandtag.

Vattentäkter

KÄLLOR

Vid rekognosceringen har tretton källor påträffats och utmärkts på kartan. Samtliga ligger på eller nedanför sluttningar. Flera av dem utnyttjas som vattentäkter.

Strax sydost om gårdarna i Benstorp framkommer ett antal källor i dalslutningen ned mot Bråån. Något samlat flöde finns ej, utan grundvattnet sipprar fram över ett större område och har givit upphov till en mindre torvbildning.

På östra gården i V. Odarslöv finns en källa, varifrån vattnet pumpas upp till gården. Vattnet kommer ur dräneringsrör från sandiga lager i sluttningen. Vattentillrinningen lär vara konstant. Ellinge och Svenstorp får vatten från överbyggda källor. Prästgården i Gårdstånga har vattenledning från källan norr om kyrkan, och vattnet härrör från isälvsanden.

Från källan på sluttningen sydväst om norra gården i Getinge (norr om profil 721) går vattnet med självtryck upp till övre våningen i boningshuset. Moränleran är tunn, och vattnet torde komma från den underliggande isälvsanden.

SCHAKTBRUNNAR, ENKLA RÖRBRUNNAR

Nordostmorän. Nordostmoränen har i regel en betydande tjocklek. De brunnar, som finns införda på berggrundskartan (plansch 1), är 5—9 m djupa och går ej ned till underlaget för moränen. Enligt de uppgifter som erhållits skulle vattentillgången i allmänhet vara tillräcklig. Uppgifterna erhöles emellertid vid rekognosceringen år 1936, och sedan dess har ofta vattenförbrukningen avsevärt ökats genom inläggning av vattenledning jämte moderna bekvämligheter, förbättrad mjölkhygien etc.

Baltisk morän. En brunn, som är uteslutande grävd i baltisk moränlera utan att sand- eller gruslager påträffats, ger litet vatten och sinar under torrår. Den är en s. k. tärwaterbrunn. Mellan denna morän och den underliggande nordostmoränen finns däremot ofta sand- eller gruslager, som i flera fall är vattenförande (brunn 25). Ibland saknas dock dessa lager, och ofta utgöres sanden av finsand, grovmo eller finmo (»kveg»), där vattentillgången är mindre. Finmon är en flytjord, varvid vattnet blir grumligt och pumpen kan skadas.

Vid Bagershill (brunn 57) är jordarten överst 12 m moränlera och därunder mer än 12 m mellansand eller grovmo. På grund av Kävlingeådalens dränerande inverkan ligger grundvattnet djupt. I själva dalgången, som ligger ca 20 m lägre än vid Bagershill, har däremot erhållits rikligt med vatten.

Isälvsavlagringar. På grund av sandens och grusets vattengenomsläpplighet och stora vattenmagasinerande förmåga ger isälvsavlagringarna större vattenmängder, och grundvattenytan ligger i regel på en konstant nivå under hela året. Här nöjer man sig ofta med enkla rörbrunnar. Dylika finns sålunda vid Ö. Gårdstånga (brunn 72 och 73) och i Getinge by till 4 à 5 m djup.

BORRBRUNNAR

För de större gårdarna räcker i allmänhet ej det vatten, som erhålles i schaktbrunnarna, utan man har varit nödsakad att utföra djupborringar. Härvid kommer man i regel ned i berggrunden.

Den siluriska lerskiffern är tät och föga sprickig. Här erhålles sålunda i regel inga större vattenmängder, vanligen 10—30 l per min. Det mesta vattnet erhålles i allmänhet mellan moränen och skiffern. Det lönar sig sällan att gå ner mer än ett tiotal meter i skiffern.

Kågerödsformationens röda, gröna eller ljusgrå leror och skifferleror och sandstenar är även de i regel föga vattenförande. Sandstenarna är ofta tämligen osorterade och leriga och därigenom ganska täta. Mera porösa och grovkorniga sandstenar finns dock ställvis.

Rätliasformationens ljusgrå sandstenar är dels grövre, dels finare och därigenom mer eller mindre vattenförande. Sandstenarna är ofta lösa och om de därtill är finkorniga, kan vattnet vid pumpning bli slamförande. Borrhålen kan också täta igen.

Tabell 1. Jordprofiler och analystabell

Förkortningar: B = baltisk morän
 Sk = skiffermorän (lerskiffer- eller mjålskiffermorän)
 SkU = skiffer-urbergsmorän
 Gä = isälvsediment
 Gb = isbäcksediment
 S = sjöavlagring i allmänhet
 Sg = glacial avlagring
 Sp = postglacial »
 F = fluvial »
 T = torvjord
 Wh = hygroskopicitet
 Wh min = » för mineralsubstansen
 Gl = glödningsförlust
 H = humushalt (mullhalt), beräknad ur Gl
 pH = reaktionstal
 K = kalkhalt (g CaCO₃ på 100 g jord)
 Med + i sista kolumnen anges att kornstorleksanalys är utförd, tabell 2.
 (Några jordprov nr 229—328 finns ej.)

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	Wh	Gl	H	Wh min	pH	K	Tab. 2
1	1	Måttl. mullh. moränsandlera 0—27	B	0—20	5.4	5.4	3	3.8	7.3		
	2	Styv moränmellanlera	»	10—40	6.5	2.7	—		7.4		
	3	» » 27—100 +	»	80—100	6.9	2.2	—		7.4		
4	4	Måttl. mullh. moränsandlera 0—28	»	0—20	4.6	5.0	3	3.2	6.4		
	5	Styv moränmellanlera	»	30—40	6.0	2.4	—		6.3		
	6	» » 28—100 +	»	80—100	6.6	2.1	—		7.1		
7	7	Måttl. mullh. moränsandlera 0—25	»	0—20	5.1	6.4	4	3.0	6.1		
	8	Lätt moränmellanlera 25—50	»	30—40	5.9	3.8	1.5	5.3	5.2		
	9	Styv moränlera 50—100 +	»	80—100	9.3	3.2	—		6.0		
10	10	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—23	»	0—20	6.9	6.9	4	4.9	7.7		
	11	Styv moränlera 23—75	»	30—40	7.4	3.0	—		7.6		
	12	» » , kalkh. 75—100 +	»	80—100	10.4	3.6	—		7.6	8	
13	13	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—30	»	0—20	5.9	5.6	3	4.5	7.3		
	14	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 30—80	»	30—40	6.1	5.1	2.5	5.0	7.2		
	15	Styv moränmellanlera 80—110 +	»	80—110	5.5	2.3	—		7.4		
16	16	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—28	»	0—20	6.3	4.9	2.5	5.2	7.7	2	
	17	Styv moränmellanlera, kalkh.	»	30—40	5.7	5.8	—		7.7	18	
	18	» » » » 28—100 +	»	80—100	6.3	6.9	—		7.7	17	
19	19	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	6.6	6.3	4	4.9	7.6		
	20	Styv moränlera 27—50	»	30—40	7.5	4.0	0.5	7.3	7.5		
	21	» » , kalkh. 50—85	»	70—85	6.9	3.2	—		7.6	22	
		Lerig moränsand 85—100 +	»								
22	22	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—27	»	0—20	4.4	5.6	4	2.5	7.5		
	23	Lerig moränsand 27—75	»	30—40	2.4	1.9	0.5	2.1	7.4		
	24	Styv moränmellanlera 75—100 +	»	80—100	5.7	2.1	—		7.3		
25	25	Måttl. mullh. styv moränmellanlera 0—26	»	0—20	7.5	7.0	5	5.5	7.1		
	26	Styv moränlera 26—90	»	30—40	7.7	3.2	—		7.2		
	27	Styv moränmellanlera, kalkh. 90—100 +	»	80—100	5.6	2.9	—		7.7	3	
28	28	Måttl. mullh. styv moränmellanlera 0—25	»	0—20	7.2	5.7	3	5.8	6.9		
	29	Styv moränlera 25—90	»	30—40	7.1	2.7	—		7.1		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _{h min}	pH	K	Tab. 2
		Lerig sand 95—105	B								
		Grus 105—	»								
73	73	Måttl. mullh. styv mellanlera 0—25	Sg	0—20	8.3	7.9	5	5.9	7.1		+
	74	Styv mellanlera 25—40	»	30—40	5.7	2.1	—		7.5		+
	75	» » , kalkh. 40—100 +	»	80—100	7.1	5.6	—		7.5	18	+
76	76	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—24	SkU	0—20	3.8	4.6	3	2.3	4.9		+
	77	Lerig moränmo 24—60	»	30—40	3.0	2.4	1	2.6	5.3		+
	78	Lerig moränsand 60—90 +	»	70—90	2.7	1.7	—		5.7		+
79	79	Ngt mullh. mycket styv moränlera 0—26	B	0—20	12.2	7.0	2.5	11.2	7.7		
	80	Mycket styv moränlera	»	30—40	10.6	5.4	1	10.2	7.5		
	81	» » » 26—85 ...	»	70—80	15.5	4.8	—		7.4		
	82	Styv moränmellanlera 85—95 ... » » , kalkh. 95—100 +	»	85—95	5.7	1.6	—		7.6		
83		Moränmellanlera—styv moränlera, kalkh. 0—350	»								
		Grovmo 350—400	Gb								
	83	Moränlera med kritblock 400—600 +	B	410	2.2	9.7	—			71	
84	84	Mkt mullrik lerig moränsand 0—30	SkU	0—20	10.6	19.1	18	2.2	4.5		
	85	Moränsandlera	»	30—40	5.1	5.9	4	3.3	5.1		
	86	» » 30—100 +	»	70—100	3.5	1.9	—		5.4		
87	87	Mullrik lätt moränmellanlera 0—20	»	0—20	8.1	10.2	8	4.3	6.7		
	88	Moränsandlera	»	30—40	3.3	1.8	—		6.5		
	89	» » 20—100 +	»	70—100	4.1	1.6	—		6.5		
90	90	Mkt mullrik moränsand 0—27 ...	»	0—20	8.2	15.9	15	0.9	4.8		
	91	Moränsand, mullanrikad 27—40 ...	»	30—40	4.7	7.0	6	1.8	5.1		
92	92	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—30	»	0—20	4.2	4.5	3	2.8	7.3		+
	93	Moränsandlera	»	30—45	4.4	2.2	—		7.5		+
	94	» » 30—100 +	»	70—100	3.8	1.0	—		7.7		+
95	95	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—27	»	0—20	3.9	4.7	3	2.4	6.8		+
	96	Lerig moränsand 27—50	»	30—40	2.5	2.2	1	2.2	6.8		+
	97	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	4.5	2.0	—		6.7		
98	98	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—22	»	0—20	3.7	4.6	3	2.3	5.7		
	99	Lerig moränsand 22—50	»	30—40	2.9	2.2	0.5	2.6	5.7		
100		Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	4.5	1.8	—		6.1		
		Grus, ofullst. sorterat 0—140	Gä								
		Moig mjäla med skikt av mellansand 140—180	»								
		Finmo 180—190	»								
		Grus 190—210 +	»								
101	101	Måttl. mullh. grovmo 0—30	Sg	0—20	2.9	3.8	3	1.6	6.4		
	102	Grovmo, ngt mullanrikad	»	30—40	2.9	3.2	2	1.8	5.2		
	103	» » »	»								
		30—100 +	»	80—100	1.9	1.9	1	1.5	5.6		
104	104	Ngt mullh. moränsand 0—35 ...	SkU	0—20	2.8	3.9	3	1.4			
	105	Moränsand 35—60 +	»	40—50	2.0	3.8	3	0.6			
106	106	Ngt mullh. moränsand 0—24 ...	»	0—20	2.6	3.7	3	1.3	5.4		+
	107	Moränsand	»	30—40	2.2	1.7	1	1.9	5.2		+
	108	» » 24—95	»	80—90	1.9	1.1	—		5.9		+
		Moränsandlera 95—100 +	»								
109	109	Mullf. lätt moränmellanlera 0—24	B	0—20	6.1	4.4	2	5.3	7.3		
	110	Styv moränlera 24—60	»	30—40	10.4	4.1	—		7.5		
	111	» » , kalkh. 60—100 +	»	80—100	8.1	5.6	—		7.6	16	
112	112	Ngt mullh. moränsandlera 0—26 ..	»	0—20	4.4	4.0	2	3.5	7.4		
	113	Lätt moränmellanlera 26—65 ...	»	30—40	4.5	2.4	—		7.5		
	114	Styv moränlera 65—100 +	»	80—100	7.4	2.5	—		7.5		
115	115	Mullf. moränsandlera 0—27	»	0—20	4.5	3.6	1.5	3.8	7.7		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
	116	Styv moränmellanlera	B	30—40	6.4	2.9	0.5	6.2	7.6		
	117	» » 27—100 +	»	80—100	6.0	2.1	—	—	7.7		
118	118	Mullf. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	5.0	4.2	1.5	4.2	7.3		
	119	Lätt moränmellanlera 27—70	»	30—40	4.7	2.9	0.5	4.5	7.5		
	120	Styv moränlera 70—100 +	»	80—100	7.4	2.6	—	—	7.3		
121	121	Måttl. mullh. moränsand 0—22	SkU	0—20	2.6	5.7	5	0.3	6.2		
	122	Lerig moränsand 22—55	»	30—40	3.2	2.4	1	2.8	6.2		
	123	Moränsandlera 55—100 +	»	70—100	3.4	1.3	—	—	7.7		
124	124	Mullf. lätt moränmellanlera 0—26	B	0—20	4.8	3.9	1.5	4.2	6.8		
	125	Lätt moränmellanlera 26—60	»	30—40	5.3	3.4	1	4.9	6.8		
	126	Styv moränlera 60—90	»	70—90	8.6	2.3	—	—	6.8		
		Lerig mellansand 90—100 +	Gb								
127	127	Mullf. moränsandlera 0—20	SkU	0—20	4.3	3.5	1.5	3.6	7.4		
	128	Moränsandlera 20—60	»	30—40	4.2	2.8	1	3.8	7.5		
	129	Lätt moränmellanlera 60—100 +	»	70—100	4.4	1.3	—	—	7.6		
130	130	Måttl. mullh. moränmolera 0—25	»	0—20	5.4	6.7	5	3.2	6.3		+
	131	Moränmolera 25—60	»	30—45	4.6	3.6	1.5	3.9	6.8		+
	132	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	70—100	5.7	2.3	—	—	—		+
133	133	Mullf. lerig moränsand 0—26	B	0—20	3.3	3.3	2	2.5	6.1		
	134	Moränsandlera 26—70	»	30—40	3.4	2.5	0.5	3.2	5.9		
	135	Styv moränmellanlera 70—100 +	»	80—100	5.5	2.3	—	—	6.4		
136	136	Mullf. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	6.1	4.3	2	5.3	7.6		
	137	Styv moränmellanlera 27—55	»	30—40	6.3	2.6	—	—	7.5		
	138	Lätt moränmellanlera, kalkh. 55—100 +	»	80—100	4.0	2.8	—	—	7.8	20	
139	139	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—26	»	0—20	6.0	5.0	2.5	4.9	6.9		
	140	Styv moränmellanlera 26—85	»	30—40	6.9	3.5	1	6.5	7.1		
	141	Styv moränlera, kalkh. 85—100 +	»	80—100	7.3	3.0	—	—	7.6		
142	142	Mullf. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	5.2	4.1	1.5	4.7	6.8		
	143	Styv moränmellanlera 25—70	»	30—40	6.1	3.1	0.5	5.8	7.0		
	144	Styv moränlera 70—100 +	»	80—100	7.8	3.9	—	—	7.1		
145	145	Mullf. lätt moränmellanlera 0—22	»	0—20	5.0	4.3	2	4.2	5.9		
	146	Styv moränmellanlera 22—80	»	30—40	8.9	3.8	0.5	8.7	5.8		
	147	» » , kalkh. 80—100 +	»	80—100	9.1	3.3	—	—	7.5	8	
148	148	Mullf. lätt moränmellanlera 0—26	»	0—20	4.9	3.9	1.5	4.4	7.5		
	149	Lätt moränmellanlera 26—50	»	30—40	4.6	2.9	0.5	4.4	7.3		
	150	Styv moränlera 50—100 +	»	80—100	7.0	3.9	—	—	7.0		
151	151	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	5.4	4.6	2	4.4	7.1		
	152	Lätt moränmellanlera 25—45	»	30—40	5.9	4.0	1.5	5.2	7.0		
	153	Styv moränmellanlera 45—100 +	»	80—100	6.7	2.8	—	—	7.6		
154	154	Ngt mullh. moränsandlera 0—23	»	0—20	4.8	4.5	2.5	3.6	7.3		
	155	Lätt moränmellanlera 23—50	»	30—40	5.0	2.2	—	—	7.5		
	156	Styv moränmellanlera 50—100 +	»	80—100	5.7	1.9	—	—	7.5		
157	157	Ngt mullh. styv moränmellanlera 0—25	»	0—20	7.2	5.1	2.5	6.3	7.7		
	158	Styv moränlera 25—80	»	30—40	7.2	3.5	—	—	7.8		
	159	Styv moränmellanlera 80—95	»	80—90	6.0	1.8	—	—	7.8		
		» » , kalkh. 95—100 +	»								
160	160	Mullf. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	4.9	4.1	1.5	4.2	7.2		
	161	Lätt moränmellanlera	»	30—40	5.0	3.9	1.5	4.4	7.3		
	162	» » 25—100 +	»	80—100	4.3	1.8	—	—	7.7		
163	163	Ngt mullh. moränsandlera 0—18	»	0—18	4.8	4.5	2.5	3.6	7.0		
	164	Styv moränmellanlera 18—70	»	30—40	6.3	3.2	0.5	6.0	7.2		
	165	Lätt moränmellanlera, kalkh. 70—100 +	»	70—100	4.7	3.8	—	—	7.7		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _{h min}	pH	K	Tab. 2
166	166	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—25	B	0—20	5.5	5.5	3	4.2	6.1		
	167	Lätt moränmellanlera	»	30—40	5.6	4.6	2	4.7	6.2		
	168	» » 25—100 +	»	70—100	5.4	2.3	—	—	7.0		
169	169	Mullrik lerig moränmo 0—23	SkU	0—20	6.0	9.3	8	2.3	6.6		++
	170	Moränmolera 23—55	»	30—40	5.1	4.7	2.5	3.9	6.2		
	171	Lätt moränmellanlera 55—100 +	»	70—100	4.9	2.5	—	—	6.2		
172	172	Mullrik moränmolera 0—24	Sk	0—20	7.0	9.4	7	3.6	6.6		
	173	Styv moränlera 24—50	»	30—40	9.8	5.4	2	9.6	6.7		
	174	Styv moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	5.7	2.5	—	—	7.5		
175	175	Måttl. mullh. lerig moränmjäla 0—22	»	0—20	5.1	6.4	5	2.8	5.7		
	176	Moränmjällera 22—50	»	30—40	4.2	3.4	1	3.6	5.4		
	177	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	5.7	3.1	0.5	5.4	5.6		
178	178	Måttl. mullh. lerig moränmjäla 0—23	»	0—20	4.3	5.1	4	2.6	6.8		+
	179	Lerig moränmjäla 23—60	»	30—40	3.0	2.0	0.5	2.8	7.1		
	180	Lätt moränmellanlera 60—100 +	»	60—100	4.8	2.4	—	—	6.2		
181	181	Måttl. mullh. moränmjällera 0—22	»	0—20	5.8	6.7	5	3.6	7.0		
	182	Lätt moränmellanlera 22—50	»	30—40	5.4	3.0	0.5	5.2	7.1		+
	183	Styv » 50—100 +	»	70—100	6.9	2.8	—	—	7.1		+
184	184	Måttl. mullh. moränmolera 0—30	SkU	0—20	4.5	5.0	3	3.1	6.8		++
	185	Moränsandlera 30—65	»	30—40	4.0	2.6	0.5	3.7	5.3		++
	186	Styv moränmellanlera 65—100 +	»	70—80	6.3	3.3	0.5	6.0	5.5		++
187	187	Måttl. mullh. moränmolera 0—27	»	0—20	6.1	8.0	6	3.3	8.5		++
	188	Moränmolera 27—65	»	30—40	4.9	4.8	3	3.7	6.5		++
	189	Styv moränmellanlera 65—100 +	»	70—100	5.7	2.8	—	—	5.8		++
190	189	Måttl. mullh. moränmolera 0—25	»	0—20	6.6	8.0	6	3.8	6.2		++
	191	Moränmolera 25—70	»	30—40	4.6	3.2	1	4.0	6.5		++
	192	Styv moränmellanlera 70—100 +	»	70—100	6.2	2.7	—	—	7.0		
193	193	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—25	»	0—20	4.1	5.0	4	2.4	6.3		
	194	Styv moränmellanlera 25—50	»	30—40	6.0	2.5	—	—	6.6		
	195	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—80	4.2	1.5	—	—	6.7		
196	196	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—25	Sk	0—20	7.3	8.3	6	4.7	6.7		
	197	Styv moränlera 25—60	»	30—40	8.2	4.2	0.5	7.9	7.1		
	198	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	70—80	5.6	2.0	—	—	7.6		
199	199	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—26	SkU	0—20	4.7	5.9	4	2.6	6.8		
	200	Moränsandlera 26—50	»	30—40	4.1	2.5	0.5	3.9	7.1		
	201	Styv moränlera 50—100 +	»	70—80	7.3	2.6	—	—	7.1		
202	202	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—21	»	0—20	4.4	6.0	5	2.3	6.5		
	203	Lerig moränsand	»	30—40	3.2	2.8	1.5	2.6	7.3		
	204	» » 21—100 +	»	70—80	2.9	1.4	—	—	7.9		
205	205	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—22	»	0—20	5.0	5.8	4	3.0	6.7		+
	206	Lerig moränsand 22—45	»	30—45	3.5	2.3	0.5	2.2	6.6		+
	207	Styv moränmellanlera 45—100 +	»	70—100	6.7	2.7	—	—	7.0		
208	208	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—25	B	0—20	5.9	5.3	3	4.6	7.8		
	209	Styv moränlera 25—45	»	30—40	7.8	3.6	—	—	7.7		
	210	Styv moränmellanlera, kalkh. 60—100 +	»	70—100	6.4	2.8	—	—	7.8	12	
211	211	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—30	SkU	0—20	4.8	6.1	5	2.6	7.1		
	212	Lerig moränsand 30—60	»	30—40	4.4	4.7	3	2.9	7.7		
	213	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	70—80	6.1	2.4	—	—	6.9		
214	214	Måttl. mullh. moränmo 0—20	»	0—20	3.5	4.1	3	2.0	7.4		
	215	Moränmo 20—60	»	30—40	2.4	2.4	1.5	1.7	7.5		
	216	Moränmolera 60—100 +	»	70—80	3.2	2.2	—	—	6.7		
217	217	Ngt mullh. moränsand 0—25	»	0—20	3.0	3.9	3	1.6	6.3		
	218	Moränsand	»	30—40	2.7	2.9	2	1.8	6.5		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h _{min}	pH	K	Tab. 2
220	219	Moränsand 25—100 +	SkU	70—100	2.3	2.2	1	1.7	6.2		
	220	Ngt mullh. moränsand 0—26	»	0—20	3.1	3.8	3	1.8	5.8		+
	221	Moränsandlera 26—50	»	30—40	4.1	3.0	1	3.6	6.2		+
223	222	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	4.8	2.3	—		6.7		
	223	Ngt mullh. moränsand 0—24	»	0—20	3.3	4.0	3	1.9	5.8		+
	224	Moränsand 24—65	»	30—40	3.2	3.3	2.5	2.0	5.9		+
226	225	Lerig moränsand 65—100 +	»	70—100	2.3	1.7	—		6.1		+
	226	Måttl. mullh. moränsand 0—20	»	0—20	2.9	5.4	4	0.7	6.5		
	227	Moränsand 20—55	»	30—40	2.0	2.7	2	1.1	5.6		
329	228	Moränmo 55—90 +	»	70—90	1.6	1.3	—		5.8		
		Måttl. mullh. lerig sand 0—18	Sp								
		Grusig sand 18—42	»		1.1	0.9	—		7.9		
		Grus 42—48	»								
		Mellansand, kalkh. 48—75	Sg							7	
		Finmo 75—78	»							12	
		Mellansand 78—114	»	85—95						7	
		Sandig grovmo	»	150						13	
		» » 114—200	»	180						24	
		Lerig mjäla 200—230	»								
330	330	Styv lera, varvig 230—250 +	»								
	331	Ngt mullh. lerig sand 0—20	Sp	0—20	4.3	4.4	3	2.9			
	331	Mullf. stenig lerig sand 20—30	»	20—30	3.3	3.0	1.5	2.6			
332		Stenig sandlera 30—35	»								
		Styv moränmellanlera 35—90	B								
	332	» » , kalkh. 90—100 +	»								
333	332	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	6.0	5.0	2.5	4.9	7.6		
	333	Styv moränmellanlera 25—65	»	30—40	6.1	3.5	1	5.7	7.7		
	334	Lätt moränmellanlera, kalkh. 65—85	»	60—80	5.4	5.5	—		7.7		
335		Moränmolera 85—110 +	»	85—110	3.7	2.3	—		7.8		
		Moränmellanlera 0—375	»								
		Stenigt grus (övertvägande nordost- material) 375—400	Gb								
336		Moränsand—lerig moränsand 400—470 +	SkU								
	336	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—28	»								
	337	Styv moränmellanlera 28—85	»	30—40	6.1	3.1	0.5	5.8	7.5		
338		» » , kalkh. 85—100 +	»	80—100	5.5	3.7	—		7.7		
	338	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—28	B	0—20	4.2	4.9	3	2.7	7.5		+
	339	Moränmolera 28—70	»	30—40	3.7	2.5	0.5	3.5	6.3		+
340	339a	Styv moränmellanlera 70—100 +	»	80—100	6.7	2.6	—		5.8		+
		» »	»								+
		Mellansand och mo 60 cm	Gä								
341		Sand och grus 70 cm	»								
		Sten 20 cm	»								
		Block, nordostmorän?	SkU								
		Rasjord 0—160	»								
		Kärrtorv 160—190	T							98	
		Bleke 190—196	»			16.2	—			11	
		Lerig kärrdy 196—205	F			28.3	26			8	
		Mellansand, kalkh.	Gä	235						8	
	» » 205—455	»	345						8		
	Stenigt sandigt grus med baltiska flintor 455—465	»							9		
	Styv lera, kalkh., såpkonsistens, un- dertill med två grusskikt 465—515	Sg	490		7.3	5.4	—			17	

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _{h min}	pH	K	Tab. 2
342	342	Stenigt grus 515—530	Gb SkU		2.7	3.3	—				9 15
		Lerig moränsand 530—640 + ...									
343	343	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—27	B	0—20 30—40	6.0 9.0	5.9 4.0	3 0.5	4.5 8.8	7.5 7.4		
		Styv moränlera 27—50									
344	344	Styv moränmellanlera 50—75 » » , kalkh. 75—100 +	»	80—100	6.6	2.7	—		7.5		4
		Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—26									
345	345	Styv moränmellanlera 26—90 » » , kalkh. 90—100 +	»	0—20 30—40	6.3 6.5	5.9 3.1	3 0.5	4.8 6.2	7.8 7.5		
		Styv moränmellanlera 26—90									
348	348	Ngt mullh. styv moränmellanlera 0—24	»	0—20 30—40	6.6 7.2	5.0 2.8	2.5 —	5.5	7.6 7.5		
		Styv moränlera									
350	350	» » 24—100 +	»	80—100	7.0	2.2	—		7.4		
		» » 24—100 +									
351	351	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20 30—40	6.1 7.2	6.2 2.6	4 —	4.4	7.4 7.4		
		Styv moränlera 25—60									
353	353	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	80—100	6.3	2.1	—		7.5		
		Styv moränmellanlera 60—100 +									
354	354	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera » » » »	»	0—20 30—40	5.9 6.5	6.1 6.2	4 4	4.3 4.8	7.7 7.5		
		» » » »									
355	355	0—65	»	30—40 80—95	6.5 9.4	6.2 3.9	4 —	4.8	7.5 7.5		
		Styv moränlera 65—95									
357	357	Sand, kalkh. (lins) 95—100 + ...	Gb Gä	0—20 35—45	2.6 2.0	4.9 2.6	4 1.5	1.7 1.2	7.0 7.5		
		Måttl. mullh. sand 0—32									
358	358	Sand	»	80—100	1.4	1.9	1	1.0	7.6		
		» 32—110 +									
360	360	Mullf. moränmolera 0—25	B	0—20 30—40	4.2 4.4	3.7 3.1	1.5 0.5	3.4 4.1	6.9 7.1		
		Lätt moränmellanlera 25—70									
362	362	Styv moränmellanlera, kalkh. 70—100 +	»	80—100	5.5	3.0	—		7.9		7
		» » » »									
363	363	Ngt mullh. moränsandlera 0—28 ..	»	0—20 30—40	4.4 6.5	4.4 3.3	2.5 1	3.3 6.1	6.6 6.8		
		Styv moränmellanlera 28—65									
365	365	Styv moränlera 65—100 +	»	80—100	7.7	3.0	—		7.1		
		Styv moränlera 65—100 +									
366	366	Ngt mullh. styv moränmellanlera 0—23	»	0—20 30—40	6.5 9.3	4.6 3.9	2 0.5	5.6 9.1	6.8 7.0		
		Styv moränlera 23—65									
368	368	» » , kalkh. 65—100 +	»	80—100	7.5	3.6	—		7.7		8
		» » , kalkh. 65—100 +									
369	369	Ngt mullh. lerig moränmo 0—28 ..	»	0—20 30—40	3.5 3.5	3.7 1.8	2 —	2.5	6.5 6.3		+
		Moränmolera 28—50									
371	371	Styv moränmellanlera 50—95	»	80—95	5.8	2.2	—		6.6		
		Styv moränlera 95—100 +									
372	372	Måttl. mullh. styv moränmellanlera 0—26	»	0—20 30—40	7.2 9.6	6.3 4.0	4 0.5	5.5 9.4	7.6 7.5		
		Styv moränlera 26—70									
374	374	Styv moränmellanlera 70—100 +	»	80—100	6.2	2.1	—		7.5		
		Styv moränmellanlera 70—100 +									
375	375	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20 30—40	5.7 5.0	5.0 3.5	2.5 1	4.6 4.6	7.2 7.3		
		Lätt moränmellanlera 27—65									
377	377	Styv moränlera 65—100 +	»	80—100	7.1	2.5	—		7.3		
		Styv moränlera 65—100 +									
378	378	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20 30—40	7.2 7.2	6.8 3.4	4 1	5.3 6.9	7.6 7.7		
		Styv moränmellanlera 25—75									
380	380	» » , kalkh. 75—100 +	»	80—100	6.3	4.5	—		7.6		11
		» » , kalkh. 75—100 +									
381	381	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	5.9	5.5	3	4.5	7.2		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
	382	Styv moränlera 27—75	B	30—40	7.6	2.9	—		7.3		
	383	Styv moränmellanlera, kalkh. 75—100 +	»	80—100	6.2	5.8	—		7.6	14	
384	384	Mullrik stenig lerig sand 0—22 ..	F	0—20	6.2	10.0	9	2.1	6.4		
	385	Lerig moränsand	SkU	30—40	3.4	3.3	2	2.5	6.4		
	386	» » 22—100 +	»	60—80	3.0	1.6	—		7.0		
387	387	Mullrik stenig lerig sand 0—27 ..	F	0—20	6.1	8.3	7	2.9	6.6		
	388	Lerig moränsand	SkU	30—40	3.8	3.0	1.5	3.0	7.3		
	389	» » 27—100 +	»	80—100	2.8	1.6	—		7.7		
390	390	Måttl. mullh. lerig stenjord 0—30	F	0—20	3.4	4.5	3	2.0	6.5		
	391	Lerig moränsand 30—65 +	SkU	30—40	3.2	3.7	2	2.1	5.8		
392	392	Måttl. mullh. mellansand 0—30 ..	Sp	0—20	3.8	4.6	4	1.9	7.3		
	393	Mellansand 30—60	»	30—40	2.0	2.1	1	1.5	7.4		
		Sandig stenjord 60—80	»								
		Moränmellanlera 80—90 +	SkU								
394	394	Ngt mullh. lerig sand 0—30	Sp	0—20	3.8	3.7	2	2.8	7.3		
	395	Lerig sand 30—75	»	30—40	3.3	2.9	1.5	2.7	7.3		
	396	Styv moränmellanlera 75—100 + ..	B	80—100	6.3	2.6	—		7.1		
397	397	Mullrik sandlera 0—32	Sp	0—20	6.1	8.0	6	3.4	7.5		
	398	Stenig sandlera 32—75	»	30—40	4.3	3.1	1	3.8	7.6		
	399	Styv moränmellanlera 75—100 + ..	B	80—100	6.1	2.5	—		7.6		
400	400	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—28	»	0—20	6.2	6.0	4	4.6	6.7		
	401	Lätt moränmellanlera 28—90	»	30—40	5.3	2.3	—		6.6		
	402	» » , kalkh. 90—100 +	»	80—100	4.1	1.9	—		7.6		
403	403	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—21	»	0—20	6.7	5.6	3	5.3	7.4		
	404	Styv moränmellanlera 21—90	»	30—40	7.1	2.7	—		7.4		
	405	» » , kalkh. 90—100 +	»	80—100	6.7	3.2	—		7.4		
406	406	Mullf. moränsandlera 0—18	»	0—18	4.1	3.6	1.5	3.4	6.3		
	407	Styv moränlera 18—60	»	30—40	7.9	3.5	—		6.3		
	408	Styv moränmellanlera 60—100 + ..	»	80—100	6.5	2.6	—		6.0		
409	409	Måttl. mullh. moränsandlera 0—20	»	0—20	5.9	7.1	5	3.5	7.6		
	410	Lätt moränmellanlera 20—85	»	30—40	4.6	2.8	—		7.9		
	411	» » , kalkh. 85—100 +	»	80—100	5.0	2.7	—		7.9		
412	412	Mullrik styv lera 0—30	Sg	0—20	10.8	11.2	8	7.5	7.7		
	413	Mycket styv lera 30—35	»	30—40	11.0	5.1	—		7.5	9	
		» » » , kalkh. 35—70 ..	»								
	414	Styv lera, kalkh. 70—100 +	»	80—100	7.7	4.1	—		7.6	32	
415	415	Måttl. mullh. styv lera 0—25	»	0—20	10.0	7.5	4	8.3	7.9		
	416	Mycket styv lera, kalkh. 25—50 ..	»	30—40	11.5	6.7	—		7.9	10	
		Styv lera, kalkh. 50—180	»	70—100	7.1	7.0	—		8.0	25	
		Grusig sand 180—182	»								
		Styv moränlera 182—200 +	B								
417		Moränmellanlera 0—120	SkU								
		Moränsand 120—270 +	»								
418	418	Mullf. moränsandlera 0—26	B	0—20	4.5	3.8	2	3.7	7.2		
	419	Lätt moränmellanlera 26—60	»	30—40	4.6	3.0	0.5	4.4	6.8		
	420	Styv moränmellanlera 60—100 + ..	»	70—100	6.5	2.7	—		7.0		
421	421	Ngt mullh. styv moränmellanlera 0—27	»	0—20	7.3	5.3	3	6.1	7.5		
	422	Styv moränmellanlera 27—60	»	30—40	7.2	4.5	2	6.3	7.8		
	423	Mycket styv moränlera, kalkh. 60—100 +	»	70—100	11.3	5.5	—		7.8	15	
424	424	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	6.4	6.4	4	4.6	7.2		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
427	425	Styv moränlera	B	30—40	7.8	3.4	—		7.6		
	426	» » 27—100 +	»	70—100	9.3	2.8	—		7.5		
	427	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—27	»	0—20	4.3	4.8	3	2.7	7.4		
	428	Lätt moränmellanlera (rödgul, »lokalmorän» av sandsten)	»	30—40	4.8	2.4	—				
430	429	27—100 +	»	60—100	4.0	1.4	—		8.1		
	430	Mullf. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	5.3	4.3	2	4.5	6.8		
	431	Styv moränlera 24—65	»	30—40	8.5	3.3	—		7.1		
433	432	Styv moränmellanlera, kalkh. 65—100 +	»	70—100	6.2	2.9	—		8.0	18	
	433	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	7.2	6.6	4	5.4	7.6		
	434	Styv moränlera 24—70	»	30—40	7.7	2.9	—		7.6		
436	435	Lätt moränmellanlera 70—85 » » , kalkh.	»	80—100	4.7	3.7	—		7.8		
	436	85—100 +	»	80—100	4.7	3.7	—		7.8		
	436	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	6.1	5.7	3	4.7	7.3		
439	437	Styv moränlera 24—75	»	30—40	7.2	3.6	—		7.4		
	438	Lätt moränmellanlera, kalkh. 75—100 +	»	80—100	4.7	5.2	—		7.9		
	439	Måttl. mullh. moränmolera 0—28	»	0—20	5.1	5.2	3	3.6	7.6		
442	440	Moränmolera 28—45	»	30—40	4.0	2.4	0.5	3.8	7.2		+
	441	Styv moränlera 45—100 +	»	80—100	8.0	2.5	—		7.3		+
	442	Måttl. mullh. styv lera 0—27	Sg	0—20	9.0	6.3	3	7.6	6.4		
445	443	Styv lera 27—70	»	30—40	9.6	4.2	0.5	9.3	7.1		
	444	Lätt mellanlera, kalkh. 70—100 +	»	80—100	5.0	3.5	—		7.9	12	
	445	Mullrik styv moränmellanlera 0—27	B	0—20	9.0	9.9	7	5.7	6.8		
448	446	Styv moränlera 27—65	»	30—40	8.3	3.3	—		7.0		
	447	Styv moränmellanlera, kalkh. 65—100 +	»	80—100	6.6	4.4	—		7.5	17	
	448	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	7.2	7.9	5	4.8	7.3		
451	449	Lätt moränmellanlera 25—44	»	30—40	6.4	5.9	3	4.9	7.2		
	450	Styv moränlera 44—100 +	»	80—100	7.5	2.8	—		7.7		
	451	Mullrik lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	8.0	9.1	7	5.0	7.7		
454	452	Styv moränmellanlera 27—70	»	30—40	6.5	3.0	0.5	6.3	7.7		
	453	» » , kalkh. 70—100 +	»	80—100	5.5	3.0	—		7.8	7	
	454	Mullf. lätt moränmellanlera 0—26	»	0—20	5.8	4.3	2	5.0	8.0		
457	455	Styv moränmellanlera	»	30—40	6.4	2.7	—		8.0		
	456	» » 26—100 +	»	70—100	6.6	2.2	—		7.8		
	457	Mullf. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	5.7	4.2	1.5	4.9	8.3		
460	458	Styv moränlera 24—65	»	30—40	7.3	3.1	—		7.4		
	459	Styv moränmellanlera, kalkh. 65—100 +	»	70—100	5.7	3.1	—		7.9		
	460	Måttl. mullh. lerig sand 0—30	Sp	0—20	3.9	4.6	3	2.4	7.0		
464	461	Sand	»	30—40	2.7	2.9	2	1.8	7.0		
	462	» 30—85	»	60—85	1.7	1.0	—		7.5		
	463	Moränsandlera 85—100 +	SkU	85—100	3.4	1.1	—		7.8		
467	464	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—27	»	0—20	4.4	4.9	3	2.8	6.6		
	465	Moränsandlera 27—50	»	30—40	4.1	3.4	1.5	3.5	6.3		
	466	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	4.8	2.0	—		6.2		
470	467	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—25	B	0—20	5.1	4.5	2	4.2	7.4		
	468	Lätt moränmellanlera 25—50	»	30—40	5.3	2.9	0.5	5.1	7.4		
	469	Styv moränmellanlera 50—100 +	»	80—100	5.8	2.2	—		7.3		
	470	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—27	»	0—20	6.2	5.7	3	4.8	7.0		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
	471	Lätt moränmellanlera	B	30—40	5.5	2.5	—		7.3		
	472	» » 27—100 +	»	80—100	5.5	2.1	—		7.4		
473	473	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—25	»	0—20	5.0	4.4	2	4.1	6.6		
	474	Lätt moränmellanlera 25—55	»	30—40	5.5	3.9	1.5	4.9	6.8		
	475	Styv moränmellanlera 55—100 +	»	80—100	6.5	2.7	—		7.3		
476	476	Måttl. mullh. styv moränmellanlera 0—30	»	0—20	7.5	6.5	4	5.7	7.0		
	477	Styv moränlera	»	30—40	7.8	3.7	—		7.1		
	478	» » 30—100 +	»	80—100	8.1	3.5	—		7.6		
		Måttl. mullh. sandlera 0—30	Sp								
		Styv lera 30—80	Sg								
		Moränsandlera 80—140	B								
		Finmo med lerskikt 140—260 +	Sg								
479	479	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—30	B	0—20	7.1	6.6	4	5.3	7.1		
	480	Styv moränmellanlera	»	30—40	6.6	3.3	1	6.2	7.4		
	481	» » , kalkh.	»								
	482	80—100 +	»	80—100	7.0	2.5	—		7.7		
482	482	Mullf. moränsandlera 0—25	»	0—20	4.3	3.8	2	3.5	6.5		
	483	Moränsandlera 25—50	»	30—40	3.5	2.0	—		6.8		
	484	Styv moränmellanlera 50—100 +	»	80—100	6.1	2.1	—		7.1		
485	485	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—30	»	0—20	5.8	4.9	2.5	4.7	7.0		
	486	Styv moränmellanlera 30—55	»	30—40	6.5	4.5	2	5.6	6.9		
	487	Lätt moränmellanlera 55—100 +	»	80—100	5.1	2.1	—		7.2		
488	488	Ngt mullh. lerig moränsand 0—25	»	0—20	3.8	3.7	2	2.8	6.9		
	489	Moränmolera 25—60	»	30—40	4.2	2.3	0.5	4.0	7.1		
	490	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	70—100	6.6	2.3	—		7.2		
491	491	Mullf. lätt moränmellanlera 0—21	»	0—20	5.9	4.4	2	5.0	6.6		
	492	Styv moränlera 21—55	»	25—35	9.5	4.1	0.5	9.2	7.1		
	493	» » , kalkh. 55—100 +	»	70—100	9.0	8.0	—		7.6	10	
494	494	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—22	»	0—20	6.1	4.8	2.5	5.0	7.5		
	495	Styv moränlera 22—50	»	30—40	10.3	3.9	—		7.6		
	496	» » , kalkh. 50—100 +	»	70—100	8.1	5.7	—		8.0	10	
	497	0—20	»	0—20	4.2	3.9	2	3.3	6.2		
497	497	Mullf. moränsandlera 0—25	»	0—20	4.2	3.9	2	3.3	6.2		
	498	Lätt moränmellanlera 25—60	»	30—40	5.0	3.0	0.5	4.8	6.4		
	499	Styv moränmellanlera 60—100 +	»	100	6.1	2.2	—		6.9		
500	500	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	5.4	5.0	2.5	4.3	6.3		
	501	Styv moränlera	»	30—40	7.7	3.4	—		6.7		
	502	» » 24—100 +	»	70—100	7.3	2.5	—		7.5		
503	503	Mkt mullrik styv lera 0—27	F	0—20	12.6	16.3	13	7.1	5.8		
	504	Dyig styv lera 27—60	»	30—40	9.5	7.0	4	8.0	6.4		
	505	Mellanlera 60—75	Sp								
	506	Sandlera 75—100 +	»	70—100	3.7	1.4	—		6.7		
506	506	Gyttjig lätt mellanlera	F	20—30	9.4	11.2	9	5.5	5.9		
	507	» » 0—100 +	»	75—100	8.1	9.1	7	5.2	5.6		
508	508	Måttl. mullh. styv mellanlera 0—25	Sg	0—20	7.7	6.7	4	5.8	6.9		
	509	Styv mellanlera 25—50	»	30—40	7.9	5.8	3	6.5	6.8		
	510	Mycket styv lera 50—100 +	»	70—100	11.9	4.7	—		7.2		
511	511	Måttl. mullh. mellansand 0—28	F	0—20	3.3	4.6	4	1.7	6.6		
	512	Mellansand	»	30—40	3.1	3.3	2	2.0	6.6		
	513	» » 28—100 +	»	80—100	1.6	1.0	—		6.8		
514	514	Ngt mullh. lerig moränmo 0—21	SkU	0—20	3.8	4.1	2.5	2.6	5.4		+
	515	Moränmolera 21—50	»	30—40	3.8	2.8	1	3.4	6.2		+
	516	Lätt moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	4.2	2.0	—		7.0		
517	517	Måttl. mullh. moränsand 0—25	»	0—20	3.3	4.3	3	1.7	6.7		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
	518	Moränsand	SkU	30—40	1.9	1.2	—		7.6		
	519	» 25—100 +	»	70—100	1.9	0.9	—		7.7		
520	520	Måttl. mullh. moränsand 0—27 ..	»	0—20	3.5	4.8	4	1.7	5.6		
	521	Moränsand 27—50	»	30—40	2.3	1.6	0.5	2.0	6.3		
	522	Lerig moränsand 50—100 +	»	70—100	2.8	1.2	—		6.6		
523	523	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—18	»	0—18	4.1	4.5	3	2.6	6.4		
	524	Lerig moränsand	»	25—35	3.1	2.6	1	2.6	6.7		
	525	» 18—100 +	»	65—95	2.8	1.9	—		6.9		
526	526	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—30	»	0—25	5.3	7.4	6	2.5	5.8		+
	527	Lerig moränmo 30—50	»	35—45	2.9	2.3	1	2.5	6.0		+
	528	Lätt moränmellanlera 50—80 » » » , kalkh.	»								
529	529	80—100 +	»	60—100	6.2	2.8	—		7.2	0.5	
	529	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—22	»	0—20	4.9	6.7	5	2.4	5.8		
	530	Moränsandlera 22—60	»	30—40	3.0	2.1	—		5.9		
	531	Styv moränmellanlera 60—100 + ..	»	65—90	6.0	2.5	—		5.8		
532	532	Måttl. mullh. moränsand 0—30 ..	»	0—25	4.5	6.0	5	2.0	6.6		
	533	Moränsand 30—65	»	35—45	1.7	1.4	0.5	1.5	6.8		
	534	Moränsandlera 65—100 +	»	70—100	3.9	1.6	—		6.5		
535	535	Mullrik lerig moränsand 0—26 ...	»	0—20	5.6	7.9	6	2.6	6.3		
	536	Moränsandlera 26—70	»	30—40	3.7	2.4	0.5	3.5	6.7		
	537	Lätt moränmellanlera 70—75 » » » , kalkh.	»								
	537	75—100 +	»	60—100	4.2	4.1	—		7.9	8	
538	538	Mullrik moränsand 0—28	»	0—25	4.8	6.9	6	1.9	6.5		
	539	Moränsand	»	35—45	2.2	2.3	1.5	1.5	6.6		
	540	» 28—85	»	60—85	2.2	1.8	1	1.7	6.4		
	541	Lätt moränmellanlera 85—100 + ..	»	85—100	4.8	2.4	—		6.4		
542	542	Måttl. mullh. moränsandlera 0—24	»	0—20	5.0	5.8	4	3.2	7.3		
	543	Moränsandlera	»	30—40	3.1	1.6	—		7.7		
	544	» 24—100 +	»	65—100	3.0	1.9	—		8.0		
545	545	Ngt mullh. moränsand	»	0—20	3.1	3.8	3	1.8	6.1		+
	546	» » 0—30	»	20—30	2.0	3.1	2	1.0	6.5		+
	547	Moränsand 30—60	»	40—45	2.7	1.7	1	2.3	6.4		+
	548	Lerig moränmo 60—90	»	70—75	2.4	1.4	—		6.5		+
	549	Moränsandlera 90—105 +	»	90—105	3.5	1.3	—		6.5		+
550	550	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—24	»	0—20	4.1	5.5	4	2.2	6.9		
	551	Lerig moränsand 24—55	»	30—40	2.9	2.0	0.5	2.7	7.2		
	552	Moränsandlera 55—100 +	»	70—100	3.9	1.6	—		7.8		
553	553	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—30	»	0—20	5.4	7.4	6	2.5	6.7		
	554	Lerig moränsand 30—60	»	35—45	2.9	2.0	0.5	2.6	7.1		
	555	Moränsandlera 60—100 +	»	70—100	3.1	1.4	—		7.6		
556	556	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—22	»	0—20	4.7	5.9	4	2.6	6.6		
	557	Moränsandlera	»	35—40	4.0	2.2	—		7.3		
	558	» 22—100 +	»	70—100	3.3	1.4	—		7.5		
559	559	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—22	»	0—20	3.9	5.5	4	2.0	5.8		
	560	Lerig moränsand	»	30—40	2.9	2.6	1	2.5	5.8		
	561	» 22—55 +	»	50—55	2.2	1.7	—		5.8		
562	562	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—23	»	0—20	4.9	6.6	5	2.4	5.8		
	563	Lerig moränsand 23—60	»	30—40	2.9	2.6	1	2.4	6.3		
	564	Moränsandlera 60—100 +	»	70—100	4.1	4.1	2	3.1	6.2		
565	565	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—26	B	0—20	6.2	4.9	2.5	5.0	7.7		
	566	Styv moränlera 26—50	»	30—40	9.0	3.5	—		7.7		
	567	Styv moränmellanlera, kalkh. 50—100 +	»	70—100	6.9	4.2	—		7.9	11	
568	568	Mullrik lätt mellanlera 0—25	F	0—20	8.6	12.1	10	4.2	7.5		
	569	Dyig styv mellanlera 25—50	»	30—45	10.7	13.3	11	5.9	7.5		
	570	Lätt mellanlera, kalkh. 50—110 ..	Sg	60—100	4.7	3.1	—		7.7	9	

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
		Lera med sandskikt 110—130	Sg								
		Ngt grusig sand med lerskikt, balt. flinta 130—150	»								
		Sand med balt. flinta 150—180 ..	»								
		Styv lera 180—390 +	»								
571	571	Ngt mullh. mycket styv lera 0—20	F	0—20	13.9	6.5	2	13.0	7.6	1	
	572	Gyttig lätt mellanlera, kalkh. 20—50	»	35—45	6.6	5.9	3	5.1	7.8	3	
	573	Lätt mellanlera, varvig 50—115 +	Sg	70—115	4.0	4.4	—		7.8	14	
574	574	Måttl. mullh. mellansand 0—20 ..	Sp	0—20	4.9	6.9	6	2.0	6.4		
	575	Mellansand 20—35	»	25—35	1.6	1.0	—		6.4		
	576	Lerig finmo 35—50	Sg	45—50	2.8	1.2	—		6.7		
	577	Finmo 50—100 +	»	80—100	1.8	1.2	—		7.5		
578	578	Måttl. mullh. sandlera 0—20	Sp	0—20	5.5	7.1	5	3.1	6.5		
	579	Dyg grovmolera 20—47	»	30—40	5.6	5.9	4	3.7	6.9		
	580	Moränsandlera 47—100 +	SkU	60—100	3.4	2.0	—		7.1		
581	581	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—27	»	0—20	5.5	7.3	6	2.8	6.2		
	582	Moränsandlera	»	35—40	4.0	2.3	0.5	3.8	7.0		
	583	» 27—110 +	»	65—110	3.2	1.5	—		7.3		
584	584	Mullrik moränsand 0—26	»	0—20	4.9	7.4	6	1.8	7.2		
	585	Moränsand 26—60	»	35—45	1.9	2.0	1	1.4	7.3		
	586	Moränsandlera 60—100 +	»	75—90	3.1	1.3	—		7.5		
587	587	Ngt mullh. lerig moränmo 0—22 ..	»	0—20	3.4	4.3	3	2.1	5.9		+
	588	Lerig moränmo 22—60	»	30—40	3.0	1.9	0.5	2.8	5.7		+
	589	Moränsandlera 60—100 +	»	65—100	3.7	1.4	—		6.1		+
590	590	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—20	»	0—20	4.7	6.5	5	2.3	6.1		+
	591	Moränsandlera	»	30—40	3.9	2.2	—		6.7		+
	592	» 20—100 +	»	65—100	3.4	1.4	—		7.1		+
593	593	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—24	»	0—20	4.5	6.2	5	2.2	5.4		
	594	Lerig moränsand	»	30—40	3.0	1.6	—		7.7		
	595	» 24—100 +	»	70—100	2.9	2.6	—		7.0		
596	596	Måttl. mullh. moränmo 0—22	»	0—20	3.3	5.1	4	1.3	5.3		+
	597	Moränsand 22—55	»	30—40	1.7	1.3	—		5.7		+
	598	Moränsandlera 55—100 +	»	60—90	3.2	1.3	—		6.5		+
599	599	Mullf. moränmolera 0—24	B	0—20	4.1	3.6	1.5	3.4	7.4		
		Styv moränmellanlera 24—60	»	25—35	5.7	2.3	—		7.3		
		Styv moränlera 60—100 +	»	70—100	8.7	3.0	—		7.1		
600		Moränlera 0—350	»								
		Grovmoig mellansand 350—470 +	Gä								
601	601	Ngt mullh. grovmolera 0—30	Sg	0—20	4.2	4.4	2.5	3.0	7.3		+
		Grovmolera 30—70	»	30—40	3.7	1.8	—		7.3		+
		Styv moränmellanlera 70—100 +	B	80—100	6.6	2.2	—		6.8		+
602		Moränlera 0—350	»								
		Grovmoig mellansand 350—700 +	Gä								
603		Moränlera 0—100	B								
		Grovmo 100—550 +	Gä								
604		Moränlera 0—380	B								
		Grovmo 380—780 +	Gä								
605	605	Ngt mullh. lerig moränmo 0—25 ..	B	0—20	3.8	3.9	2.5	2.7	6.5		+
	606	Lätt moränmellanlera 25—50	»	30—40	4.5	2.9	0.5	4.3	6.9		
		Styv moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	5.7	2.6	—		6.8		
607		Moränlera 0—475	»								
		Grovmo 475—585 +	Gä								
608	608	Mullf. lätt moränmellanlera 0—20	B	0—20	5.1	4.1	1.5	4.4	6.6		
	609	Lätt moränmellanlera 20—55	»	30—40	5.8	3.4	1	5.4	6.5		
	610	Styv moränlera, kalkh. 55—100 +	»	70—100	9.0	4.1	—		7.0	3	
611	611	Mullrik gyttig mo, kalkh. 0—27 ..	S	0—25	6.1	15.1	10		7.9	32	
	612	Bleke med mollusker 27—52	»	30—40	1.8	11.2	—		8.2	88	
	613	Lerig moränsand, kalkh. 52—100 +	B	70—100	2.8	5.5	—		7.7	18	
614	614	Mullf. lerig grovmo 0—25	Sp	0—20	3.8	3.3	2	2.9	6.9		+

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
	615	Lerig grovmo 25—70	Sp	30—40	3.5	3.7	2	2.5	7.2		
	616	Lätt moränmellanlera 70—100 +.	B	80—100	4.2	1.7	—		7.0		+
617	617	Måttl. mullh. lätt mellanlera 0—25	Sp	0—20	6.1	6.2	4	4.4	7.8		
	618	Dyig lätt mellanlera 25—50	»	30—40	5.9	4.8	2.5	4.8	7.5		
		Lätt mellanlera 50—80	Sg								
	619	» » , kalkh. 80—100 +	»	70—100	5.0	4.1	—		7.8	6	
620	620	Ngt mullh. lerig sand 0—25	Sp	0—20	3.9	4.3	3	2.6	6.2		
	621	Dyig lerig sand 25—50	»	30—40	2.4	2.2	1	2.1	6.6		
	622	Lätt moränmellanlera 50—100 +.	B	80—100	4.3	2.1	—		6.4		
623	623	Ngt mullh. lerig grovmo 0—30	Sp	0—20	3.7	4.2	2.5	2.4	6.5		+
	624	Mullf. lerig grovmo 30—80	»	30—40	2.8	2.8	1.5	2.2	6.8		+
	625	Styv moränmellanlera 80—100 +.	B	85—100	6.7	2.8	—		5.5		+
626	626	Ngt mullh. moränmolera 0—25 ..	»	0—20	4.4	4.0	2	3.5	6.5		+
	627	Styv moränmellanlera	»	30—40	5.6	3.0	—		6.8		+
	628	» » 25—100 +.	»	70—100	6.0	2.7	—		7.0		+
629	629	Ngt mullh. grovmolera 0—30	Sp	0—20	4.2	4.5	2.5	3.0	6.5		+
	630	Mullf. grovmolera 30—55	»	30—40	4.3	3.8	2	3.5	6.6		+
	631	Lätt moränmellanlera 55—100 +.	B	70—100	4.8	2.5	—		5.5		+
632	632	Mullf. sand 0—28	Sp	0—20	1.9	2.8	2	1.0	7.7		+
	633	Sand	»	30—40	1.1	0.8	—		7.6		
	634	» 28—95	»	60—95	1.1	0.9	—		7.5		
	635	Styv moränmellanlera 95—100 +.	B	95—100	6.9	0.8	—		7.4		
636	636	Mullf. sandlera	S	0—20	3.8	3.1	1	3.3	7.4		
	637	» » 0—40	»	30—40	4.1	3.0	1	3.6	7.5		
		Styv moränlera 40—100 +	B	70—100	7.4	3.1	—		7.3		
638		Moränlera 0—205	»								
		Grovmo 205—535 +	Gä								
639	639	Ngt mullh. lätt moränmellanlera, kalkh. 0—16	B	0—15	6.3	4.7	2	5.3	7.7	3	
	640	Styv moränlera, kalkh.	»	30—40	7.7	5.9	—		7.6	17	
	641	» » 16—100 +	»	70—100	6.9	3.3	—		7.6	17	
642	642	Måttl. mullh. lerig sand	Sp	0—20	4.3	5.1	4	2.6	7.1		
	643	» » » 0—75 ..	»	30—40	4.8	5.1	4	3.0	7.1		
	644	Sand 75—100 +	»	75—100	2.2	1.9	1	1.8	7.4		
645	645	Ngt mullh. sandlera 0—28	»	0—20	4.3	4.3	2.5	3.2	7.1		
	646	Lerig sand 28—60	»	30—40	2.0	1.8	1	1.6	7.3		
	647	Styv moränmellanlera 60—100 +.	B	70—100	6.2	2.3	—		7.3		
648	648	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—30 ..	Sp	0—20	4.1	4.5	3.0	2.7	5.9		
	649	Sandlera 30—42	»	30—40	4.0	3.7	1.5	3.2	6.7		
	650	Styv moränmellanlera 42—100 +.	B	70—100	6.6	2.6	—		7.0		
651	651	Ngt mullh. moränmolera 0—30 ..	»	0—20	4.0	4.0	2	3.1	7.5		
	652	Lätt moränmellanlera 30—60	»	30—40	4.1	2.6	—		7.3		
	653	Styv moränlera 60—100 +	»	70—100	7.4	3.2	—		7.0		
654	654	Ngt mullh. lerig moränmo 0—28 ..	»	0—20	4.2	4.6	3	2.7	6.8		+
	655	Moränmolera 28—45	»	30—40	3.8	2.5	0.5	3.6	6.8		+
	656	Styv moränlera 45—100 +	»	70—100	8.2	3.1	—		6.8		
657	657	Måttl. mullh. lerig moränmo 0—30	»	0—20	4.1	4.5	3	2.7	7.0		+
	658	Lerig moränmo 30—75	»	30—40	3.7	3.6	2	2.7	6.9		+
	659	Styv moränmellanlera 75—100 +.	»	75—100	5.8	2.4	—		5.7		
660	660	Ngt mullh. lerig moränmo 0—30 ..	»	0—20	3.3	3.4	2	2.4	6.4		+
	661	Lerig moränmo 30—55	»	30—40	3.2	2.9	1.5	2.5	6.3		+
	662	Lätt moränmellanlera 55—100 +.	»	70—100	4.5	2.4	—		6.0		
663	663	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—28	»	0—20	6.0	5.1	2.5	4.8	7.2		
	664	Styv moränlera 28—60	»	30—40	7.9	3.7	—		7.3		
	665	Styv moränmellanlera 60—100 +.	»	70—100	6.1	3.1	—		7.3		
666	666	Måttl. mullh. lätt mellanlera 0—30	Sp	0—20	7.4	8.0	6	4.9	6.7		
	667	Dyig lätt mellanlera 30—70	»	30—40	5.3	4.0	1.5	4.5	6.9		
	668	Styv mellanlera 70—90	Sg	70—90	5.8	2.3	—		7.1		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
670	669	Mellansand 90—100 +	Sg	90—100	1.9	1.0	—		7.6		
	670	Ngt mullh. moränsandlera 0—29 .	B	0—20	4.5	4.5	2.5	3.3	7.7		
	671	Lätt moränmellanlera	»	30—40	4.7	2.7	—		7.5		
	672	» » 29—100 +	»	70—100	5.6	2.3	—		7.5		
673	673	Måttl. mullh. lätt mellanlera 0—30	F	0—20	7.0	6.4	4	5.3	7.0		
	674	Dyig styv mellanlera 30—60	»	30—40	7.2	4.8	2.5	6.2	7.1		
	675	Styv moränmellanlera 60—100 +	B	70—100	6.7	2.7	—		7.2		
676	676	Måttl. mullh. lätt mellanlera	»	0—20	6.2	5.8	3	4.7	6.0		
	677	» » » » 0—45	»	30—40	6.5	5.3	3	5.3	6.1		
	678	Styv moränmellanlera 45—100 +	»	70—100	7.0	2.5	—		6.6		
679	679	Sandig lergyttja 0—10	F	0—10	14.3	24.0	22	4.5	3.5		
	680	Gyttjig sandlera 10—40	»	15—30	4.0	3.5	1.5	3.3			
	681	Torvblandad lergyttja 40—80	»	40—50	15.1	19.8	17	7.7			
		Lergyttja 80—100 +	»								
682	682	Måttl. mullh. lerig mellansand 0—30	Sp	0—20	4.5	5.3	4	2.7			
		Lerig mellansand, mullanrikad	»								
		30—40	»								
	683	Lerig sand 40—90	»	40—50	2.6	1.4	—				
		Sand 90—100	»								
		Lätt mellanlera 100—120 +	Sg								
684		Styv moränlera 0—60	B								
	684	» » , kalkh. 60—250 ..	»		8.8	6.1	—		7.7	13	
		Sandig mo med tre lerskikt 250—275	Sg								
	685	Moränmellanlera 275—615 +	SkU		6.0	3.9	—		8.0	16	
686	686	Ngt mullh. styv moränmellanlera	B	0—20	7.7	5.3	3	6.5	7.3		
		0—22	»	30—40	9.7	4.1	0.5	9.4	7.5		
	687	Styv moränlera 22—50	»	80—100	7.8	3.8	—		7.7	17	
	688	» » , kalkh. 50—100 +	»								
689	689	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera	»	0—20	6.1	5.7	3	4.7	6.5		
		0—26	»	30—40	8.1	4.0	0.5	7.8	6.8		
	690	Styv moränlera 26—70	»	80—100	6.1	2.8	—		7.5	2	
	691	Styv moränmellanlera 70—95	»								
		» » , kalkh. 95—100 +	»								
692	692	Ngt mullh. styv moränmellanlera	»	0—20	7.3	4.5	2	6.4	6.6		
		0—26	»	30—40	9.7	3.7	—		6.9		
	693	Styv moränlera 26—70	»	80—100	8.3	4.6	—				
	694	» » , kalkh. 70—100 +	»								
695	695	Måttl. mullh. moränsandlera 0—26	»	0—20	5.1	5.2	3	3.6	6.8		
	696	Styv moränmellanlera 40—60	»	30—40	6.0	3.2	0.5	5.6	6.6		
	697	Styv moränlera 60—100 +	»	80—100	7.3	2.9	—		6.9		
698	698	Ngt mullh. moränsandlera 0—23 .	»	0—20	4.6	4.1	2	3.6	6.8		
	699	Styv moränlera 23—75	»	30—40	7.4	3.5	—		7.0		
	700	» » , kalkh. 75—100 +	»	75—100	9.1	3.7	—		7.7	2	
	701	Ngt mullh. moränsandlera 0—20 .	»	0—20	4.4	3.8	2	3.5	7.5		+
	702	Mullf. lätt moränmellanlera 20—42	»	20—40	5.3	3.9	1.5	4.7	7.8		+
	703	Styv moränlera	»	45—55	8.8	3.8	—		7.7		+
	704	» » 42—100	»	85—95	7.6	2.7	—		7.6		
		» » , kalkh. 100—110 +	»								
705	705	Ngt mullh. lätt moränmellanlera	»	0—20	6.1	5.0	2.5	5.0	7.3		
		0—24	»	30—40	6.7	3.5	1	6.3	7.3		
	706	Styv moränmellanlera 24—70	»	70—100	7.8	3.8	—		7.9	7	
	707	Styv moränlera, kalkh. 70—100 +	»								
708	708	Måttl. mullh. sandlera 0—26	Sp	0—20	4.7	5.1	3	3.3	6.7		
	709	Sandlera 26—50	»	30—40	3.7	2.5	0.5	3.5	6.9		
	710	Styv moränlera 50—100 +	B	70—100	7.7	2.8	—		5.7		
711	711	Måttl. mullh. moränsandlera 0—26	»	0—20	5.7	6.8	5	3.5	6.4		
	712	Lätt moränmellanlera 26—50	»	30—40	5.4	3.1	0.5	5.1	6.7		
	713	Styv moränmellanlera 50—100 +	»	70—100	6.2	3.2	—		6.8		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
714	714	Måttl. mullh. mellansand 0—28 ..	Sp	0—20	3.3	6.6	6	0.5	4.3		
	715	Mellansand	»	30—40	1.1	1.4	0.5	0.9	5.2		
	716	» 28—85	»	70—85	2.0	1.5	0.5	1.8	5.7		
	717	Styv moränlera 85—100 +	B	90—100	7.1	2.8	—	—	5.3		
718	718	Måttl. mullh. sand 0—28	Sp	0—20	2.9	5.7	5	0.6	6.1		
		Sand	»	30—40	1.6	1.5	0.5	1.3	6.0		
		» 28—100 +	»	70—100	1.0	0.7	—	—	6.0		
719		Moränlera 0—270	B								
		Mellansand 270—1020 +	Gä								
720		Moränlera 0—600	B								
		Finmo med lerskikt 600—610	Sg								
		Mellansand 610—628	»								
		Finmo 628—636	»								
		Mellansand 636—816 +	Gä								
721	721	Ngt mullh. moränsandlera 0—30 ..	B	0—20	4.3	4.1	2	3.3	6.9		
	722	Styv moränmellanlera 30—50	»	30—40	6.2	3.0	0.5	6.0	7.1		
		Styv moränlera 50—100 +	»	70—100	7.4	2.8	—	—	7.2		
723	723	Ngt mullh. lerig sand 0—30	F	0—20	4.0	4.3	3	2.6	7.4		
		Sandlera 30—80	»	30—40	3.5	2.9	1	3.1	7.4		
		Lerig sand 80—100 +	»	80—100	2.9	1.6	—	—	7.5		
724	724	Lergyttja 0—12	»	0—12	15.0	22.5	20	6.2			
	725	Gyttjig lätt mellanlera 12—40	»	20—30	7.4	7.3	5	5.3			
		Lerig mellansand 40—60	Sp								
		Sand 60—100 +	»								
726	726	Mullf. sandlera 0—25	»	0—20	4.0	3.5	1.5	3.3			+
	727	Dyig grovmolera 25—55	»	30—40	4.1	3.2	1	3.5			+
	728	Dyig sandlera 55—90	»	60—70	5.0	4.2	2	4.0			+
729	729	Lätt mellanlera 90—110 +	Sg								
		Ngt mullh. lerig sand 0—28	Sp	0—25	3.6	4.1	2.5	2.4			
		Sand 28—105 +	»								
730	730	Mullf. lätt moränmellanlera 0—17 ..	B	0—17	5.6	4.3	2	4.8	7.3		
	731	Styv moränlera 17—60	»	30—40	8.5	3.4	—	—	7.7		
	732	» » , kalkh. 60—100 +	»	70—95	7.3	5.7	—	—	8.1	12	
733	733	Ngt mullh. lätt moränmellanlera 0—24	»	0—20	6.1	5.0	2.5	5.0	7.3		
	734	Styv moränlera 24—60	»	30—40	9.6	4.0	0.5	9.3	7.6		
	735	Styv moränmellanlera, kalkh. 60—100 +	»	70—100	6.3	4.3	—	—	8.0	13	
736	736	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—26	»	0—20	6.9	6.6	4	5.0	7.6		
	737	Styv moränlera 26—55	»	30—40	8.0	3.6	—	—	7.7		
	738	» » , kalkh. 55—100 +	»	70—100	7.1	3.6	—	—	7.9	20	
739	739	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—22	»	0—20	7.3	7.0	5	5.3	6.9		
	740	Styv moränmellanlera 22—70	»	30—40	7.8	6.3	—	—	7.4		
	741	» » , kalkh. 70—100 +	»	70—100	6.6	6.6	—	—	7.9	16	
742	742	Måttl. mullh. moränsandlera 0—30 ..	»	0—20	5.9	6.0	5	3.8	7.7		
	743	Lätt moränmellanlera 30—40	»	30—40	5.6	3.8	1.5	5.0	7.5		
	744	Styv moränmellanlera 40—100 + ..	»	70—100	6.6	2.1	—	—	7.5		
745	745	Måttl. mullh. moränsandlera 0—23 ..	»	0—20	5.8	6.1	5	3.7	6.4		
	746	Lätt moränmellanlera 23—45	»	30—40	4.5	2.6	—	—	6.8		
	747	Styv moränmellanlera 45—90	»	70—100	6.0	—	—	—	7.2		
		» » , kalkh. 90—100 +	»								
748	748	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—30	»	0—20	6.4	6.0	4	4.8	7.6		
	749	Måttl. mullh. styv moränmellanlera 30—55	»	30—45	7.1	5.6	3	5.7	7.6		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
751	750	Styv moränlera 55—100 +	B	70—100	7.6	2.7	—		7.7		
	751	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—28	»	0—20	6.0	5.7	3	4.5	6.9		
	752	Styv moränmellanlera	»	30—40	5.7	2.9	0.5	5.5	7.3		
	753	» » 28—110 +	»	70—110	5.5	1.9	—		7.5		
754	754	Måttl. mullh. lätt moränmellanlera 0—26	»	0—20	6.2	6.1	4	4.6	7.4		
	755	Styv moränlera 26—60	»	30—40	7.5	3.5	—		7.8		
	756	Lätt moränmellanlera, kalkh. 60—100 +	»	70—100	4.4	3.9	—		7.8		
757	757	Ngt mullh. lerig sand 0—30	Sp	0—20	3.4	3.9	2.5	2.3	6.7		
	758	Lerig sand 30—60	»	30—40	2.6	2.5	1	2.1	6.7		
	759	Mellansand 60—100 +	»	60—100	0.9	0.9	—		6.5		
760	760	Moränlera 0—230	B								
	760	Mellansand	Gä	820	0.5	1.1	—		7.9		
	761	» 230—945	»	900	0.7	1.3	—		7.9		
	762	Mellansand med lerskikt och klum- par av baltisk moränlera 945—957 Grovmö med mellansandskikt 957—983	»	950	1.9	1.5	—		7.8		
	763	Grovmö 983—1080 +	»	1030	1.3	1.5	—		7.8		
764	764	Lergyttja 0—20	F	0—15	26.0	44.5	41				
	765	Kärrtorv 20—45	T	30—40	32.4	57.8	58				
	766	Torvbl. gyttja 45—85	Sp	55—65	32.4	59.2	59				
	766	Lergyttja 85—100 +	»								
767	767	Mullf. lerig sand 0—25	»	0—20	3.1	3.6	2	2.1			+
	768	Dyig lerig sand	»	40—50	2.6	2.6	1	2.1			+
	769	» » 25—90	»	70—80	3.2	2.9	1.5	2.6			+
	770	Mycket styv lera 90—140 +	Sg	110—140	10.8	4.6	—				
771	771	Ngt mullh. lerig mellansand 0—29	Sp	0—20	3.3	3.5	2	2.4	7.7		
	772	Mellansand—sand	»	35—45	2.3	2.2	1	1.7	7.8		
	773	» » 29—100 +	»	70—100	1.0	1.1	—		7.9		
774	774	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord 0—22	»	0—20	4.2	5.3	4	2.3	7.4		+
	775	Ngt mullh. lerig sandig stenjord 22—42	»	25—40	3.5	3.8	2.5	2.3	7.4		+
	776	Lerig moränsand	SkU	50—60	2.7	2.3	1	2.3	7.3		+
	777	» » 42—100 +	»	80—100	1.9	1.1	—		6.7		+
778	778	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord 0—23	Sp	0—20	4.2	5.0	4	2.5	6.6		+
	779	Lerig sandig stenjord 23—40	»	25—40	3.4	3.3	2	2.6	6.5		+
	780	Lerig moränsand 40—100 +	SkU	40—60	2.6	2.3	1	2.2	6.6		+
781	781	Måttl. mullh. moränsandlera 0—25	B	0—20	5.8	7.4	5	3.3	7.0		
	782	Moränsandlera 25—65	»	25—45	4.0	1.8	—		7.4		
	783	Sten 65—	SkU								
783	783	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord 0—20	Sp	0—20	4.0	5.4	4	2.0	6.0		+
	784	Lerig grusig stenjord	»	20—45	3.2	3.0	1.5	2.5	5.5		+
	785	» » 20—70	»	45—70	2.5	1.7	—		5.5		+
	786	Styv moränmellanlera 70—90	B	70—80	6.1	2.2	—		5.7		+
	787	Moränsandlera 90—105 +	SkU								
787	787	Måttl. mullh. sandig stenjord 0—27	Sp	0—20	3.7	5.2	4	1.7	6.8		
	788	Grusig stenjord 27—65	»	30—40	3.1	3.4	2	2.0	6.8		
	789	Moränsand 65—100 +	SkU	70—100	2.0	1.7	0.5	1.7	6.6		
790	790	Måttl. mullh. lerig moränsand 0—25	»	0—20	4.1	4.5	3	2.7	7.1		
	790	Grusig sand 25—27	Gb								
	791	Moränsandlera 27—55	SkU	30—40	4.0	2.4	0.5	3.7	7.0		
	792	Lerig moränsand 55—100 +	»	70—100	2.2	1.0	—		7.7		
793	793	Ngt mullh. lerig moränsand 0—28	»	0—20	3.7	4.3	3	2.4	7.0		

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
842	842	Mullrik mellansand 0—22	Sp	0—20	4.3	7.5	7	1.1	6.3		
	843	Mellansand	»	30—40	1.1	1.7	0.5	0.8	6.3		
	844	» 22—100 +	»	70—100	1.7	1.6	0.5	1.4	7.2		
845	845	Mullfattig sand	»	0—20	2.0	2.3	1.5	1.4	7.0		
	846	» » 0—40 +	»	30—40	1.5	2.5	1.5	0.8	6.9		
847	847	Mullrik sand 0—30	»	0—20	4.2	7.7	7	0.9	6.8		
	848	Sand	»	30—50	2.0	3.5	2.5	0.8	6.1		
	849	» 30—100 +	»	70—100	1.6	2.2	1	1.0	5.6		
850	850	Måttl. mullh. lätt mellanlera 0—20	»	0—20	6.4	5.5	3	5.1	7.1		
	851	Mycket styv lera	Sg	30—40	10.5	5.2	0.5	10.2	6.8		
	852	» » 20—	»	70—100	13.4	4.7	—		7.2		
		Styv lera—lättlera —325 +	»								
854		Måttl. mullh. stenig lerig sand 0—30	Sp								
		Mellansand, sorterad 30—85	»								
		Styv lera 85—120	Sg								
		» » , kalkh. 120—130	»								
		Styv—lätt mellanlera 130—190 +	»								
855		Ngt mullh. stenig sandlera 0—40 .	Sp								
	855	Mycket styv lera 40—70	Sg	65	13.5						
		» » » , kalkh. 70—150 .	»								
	856	Lera med skikt av lerig finmo 150—350 +	»	155	11.7					19	
857	857	Mycket styv lera 0—70	»	40—50	12.2	5.3	—				
	858	Mycket styv—styv lera, varvig, kalkh. 70—330	»	120—130	9.8	8.7	—			18	
	859	Styv lera med skikt av lerig finmo 330—425	»	300	13.4	8.5	—			18	
	860	Styv lera med skikt av lerig finmo 330—425	»	350	7.4	9.4	—			22	
	861	Grovmo, delvis med finmoskikt 425—925	Gä	410	9.8	7.7	—			24	
		Mellansand—sand 925—1070	»								
		Troligen morän 1070—	SkU								
862	862	Mycket styv moränlera 0—50	B	40	12.7	4.8	—			—	+
	863	Styv moränmellanlera, kalkh. 50—140	»	70	5.8	5.1	—			13	+
	864	Mycket styv lera 140—200 +	Sg	170	12.0	9.0	—			16	+
865		Mycket styv moränlera 0—55	B								
	865	» » » , kalkh. 55—90	»	75—80	10.4	7.1	—			7	+
	866	Mycket styv lera, kalkh. 90—140 .	Sg	90—100	14.8	9.0	—			15	+
	867	Lera med skikt av lerig finmo 140—165	»	160						22	
	868	Mellansandig grovmo, kalkh. 165—600 +	Gä	550						16	+
869		Mellansandig grovmo, kalkh. 0—315	»								
	869	Sand, kalkh.	»	330						9	
	870	» » 315—990	»	450						6	
		Troligen morän 990—	SkU								
871	871	Ngt mullh. lätt mellanlera 0—30 .	Sp	5—15	5.5	4.3	2	4.7			+
	872	Lätt mellanlera 30—60	»	30—35	4.8	3.0	1	4.3			+
	873	Grovmo 60—275	Gä	80—90							
	874	Grovmoig mellansand, kalkh.	»	260—270						0.4	
	875	» » » 275—400	»	280—290						12	
		Grovmo, kalkh. 400—500 +	»								
876		Lätt mellanlera 0—35	Sp								
		Grovmoig sand 35—100	F								
		» » med lerklumpar 100—180	»								
	876	Lerig mellansand 180—200	»	180—190	2.6	1.3	—				+

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	W _h	Gl	H	W _h min	pH	K	Tab. 2
		Grovmoig mellansand 200—260 ..	Gä								
	877	» » , kalkh.	»								
		260—640	»	590—600						10	
		Grovmo—sand 640—1000 +	»								
878	878	Gyttig lättlera 0—140	F	80—90	6.2	8.9	7	3.0			
	879	Gyttig finmo 140—190	»	150—160	2.1	1.8	1	1.8			
	880	Gyttig lerig finmo 190—210	»	190—200	5.2	7.0	5	2.5			
		Finmoig grovmo 210—290	S								
		Grovmo—sand, kalkh. 290—1010 .	Gä								
		Troligen morän 1010—1020 + ...	SkU								
881	881	Ngt mullh. molera 0—30	Sp	10—20	5.0	4.6	2.5	3.8			+
	882	Styv mellanlera 30—130	»	100—110	5.7	2.6	—				+
		Grovmo 130—230	Gä								
		Grovmoig mellansand, kalkh.	»								
		230—300 +	»								
883		Ngt mullh. mo 0—50	Sp								
	883	Grovmoig mellansand 50—200 ..	»	90—100							+
		Dito med skikt av lerig finmo	»								
		200—210	»								
		Mellansand 210—240	F								
	884	Grusig sand 240—250	»	240—250							
		Stenig grusig sand 250—330	»								
	885	Stenig sand med lerklumpar 330—370	»	340							
	886	Grusig sand 370—400	»	380—390							
	887	Stenig sand med lerklumpar	»								
		400—410	»	400—410							
	888	Osorterad lerig sand 410—430 + .	»	410—420							3
889		Mo 0—70	Sp								
		Stenig lerig mo 70—90	F								
		Stenig lerig mellansand med ler-	»								
		klumpar 90—150	»								
	889	Mellansand 150—680	Gä	160—170							
		Trol. morän 680—	SkU								
890		Ngt mullh. stenig lerig sand 0—30	Sp								
		Stenig mellansandig grovmo 30—60	»								
		Stenig grusig sand 60—105	F								
	890	Dito med lerklumpar 105—140 ...	»								
		Styv moränlera 140—150	B								
		Stenig lerig sand 150—200	F								
		Grovmo, kalkh. 200—220 +	Gä								
891		Ngt mullh. stenig lerig mo 0—30 .	Sp								
	891	Stenig grovmo 30—70	»	40—50							
		Stenig mellansand 70—120	F								
	892	Styv moränlera 120—160	B	120—130	9.8	4.1	—			0.2	+
	893	Varvig styv lera, kalkh. 160—180 .	Sg	165—175	9.6	9.3	—			19	+
	894	Grusig sand med lerklumpar, kalkh.	»								
		180—210	F	180—190							
	895	Lerigt stenigt grus 210—240 + ...	»	210—230	2.7	4.4	—				
896		Ngt mullh. stenig lerig sand 0—30	Sp								
		Stenig mellansand 30—105	F								
	896	Stenig sand med lerklumpar	»								
		105—125	»	115							
		Grovmo 125—250	Gä								
		» , kalkh. 250—350	»								
		Mellansand—sand 350—810	»								
		Trol. morän 810—860 +	SkU								
897	897	Mullf. lerig stenig sand 0—35	Sp	25—30	3.2	3.2	2	2.1			
	898	Lerig stenig sand med lerklumpar	»	60—70							
	899	60—70 cm 35—150 +	F	140—150	2.2	2.2	—				

Tabell 2. Kornstorleksanalyser

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	Finjorden (mineralsubstansen)						
					Grov- sand	Mel- lan- sand	Grov- mo	Fin- mo	Grov- mjäla	Fin- mjäla	Ler
52	52	Ngt mullh. moränmolera .	B	0—20	7	20	28	11	8	9	17
	53	Moränmolera	»	30—40	9	18	26	11	10	9	17
73	73	Måttl. mullh. styv mellan- lera	Sg	0—20	—	2	34	25	10	8	21
	74	Styv mellanlera	»	30—40	1	2	15	16	12	18	36
	75	» » , kalkh.	»	80—100	8	16	21	15	10	10	20
76	76	Måttl. mullh. lerig morän- mo	SkU	0—20	11	18	23	14	10	12	12
	77	Lerig moränmo	»	30—40	13	15	21	15	12	13	11
	78	Lerig moränsand	»	70—90	13	25	22	10	10	11	9
92	92	Måttl. mullh. lerig morän- sand	»	0—20	14	29	22	10	7	6	12
	93	Moränsandlera	»	30—45	17	26	20	10	7	6	14
95	95	Måttl. mullh. lerig morän- sand	»	0—20	12	24	23	12	9	6	14
	96	Lerig moränsand	»	30—40	14	25	23	13	9	6	10
106	106	Ngt mullh. moränsand . . .	»	0—20	18	32	21	9	5	5	10
	107	Moränsand	»	30—40	21	37	16	5	6	7	8
130	130	Måttl. mullh. moränmo- lera	»	0—20	8	18	21	13	11	10	19
	131	Moränmolera	»	30—45	7	15	18	12	12	14	22
	132	Styv moränmellanlera . . .	»	70—100	12	14	16	11	10	13	24
169	169	Mullrik lerig moränmo . . .	»	0—20	9	19	22	14	11	10	15
	170	Moränmolera	»	30—40	7	18	20	14	10	12	19
178	178	Måttl. mullh. lerig morän- mjäla	Sk	0—20	8	12	12	12	13	16	27
181	182	Lätt moränmellanlera . . .	»	30—40	8	12	13	13	12	14	28
	183	Styv moränmellanlera . . .	»	70—100	13	13	10	11	12	16	25
184	184	Måttl. mullh. moränmo- lera	SkU	0—20	10	18	22	15	10	10	15
	185	Moränsandlera	»	30—40	13	41	20	5	5	4	12
187	187	Måttl. mullh. moränmo- lera	»	0—20	7	17	19	11	11	15	20
	188	Moränmolera	»	30—40	6	16	19	10	10	17	22
	189	Styv moränmellanlera . . .	»	70—100	12	17	17	8	8	12	26
190	190	Måttl. mullh. moränmo- lera	»	0—20	7	21	20	11	10	13	18
	191	Moränmolera	»	30—40	7	20	20	12	10	13	18
205	205	Måttl. mullh. lerig morän- mo	»	0—20	6	18	19	13	11	15	18
	206	Lerig moränsand	»	30—45	12	24	22	11	8	10	13
220	220	Ngt mullh. moränsand . . .	»	0—20	13	29	24	9	6	8	11
	221	Moränsandlera	»	30—40	11	25	17	8	10	12	17
223	223	Ngt mullh. moränsand . . .	»	0—20	15	28	23	11	7	6	10
	224	Moränsand	»	30—40	11	29	24	11	8	6	11
	225	Lerig moränsand	»	70—100	12	27	24	13	8	8	8
338	338	Måttl. mullh. lerig morän- mo	B	0—20	5	20	29	13	9	8	16
	339	Moränmolera	»	30—40	7	16	26	14	10	8	19
	339a	Styv moränmellanlera . . .	»	80—100	5	13	24	10	9	8	31
369	369	Ngt mullh. lerig morän- mo	»	0—20	10	26	25	11	9	7	12
	370	Moränmolera	»	30—40	10	19	26	11	10	9	15
439	439	Måttl. mullh. moränmo- lera	»	0—20	8	21	25	11	9	7	19
	440	Moränmolera	»	30—40	10	22	26	10	7	7	18

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Gene- tisk be- teck- ning	Djup under mark- ytan i cm	Finjorden (mineralsubstansen)						Ler
					Grov- sand	Mel- lan- sand	Grov- mo	Fin- mo	Grov- mjåla	Fin- mjåla	
514	514	Ngt mullh. lerig morän- mo	SkU	0—20	9	20	25	17	9	8	12
	515	Moränmolera	»	30—40	6	15	22	20	12	10	15
526	526	Måttl. mullh. lerig morän- mo	»	0—25	8	23	29	12	8	9	11
	527	Lerig moränmo	»	35—45	9	21	29	11	10	10	10
545	545	Ngt mullh. moränsand ...	SkU	0—20	16	34	21	10	6	3	10
	546	» » »	»	20—30	14	34	22	11	7	3	9
	547	Moränsand	»	40—45	15	27	22	14	8	5	9
	548	Lerig moränmo	»	70—75	14	21	21	15	11	7	11
	549	Moränsandlera	»	90—105	16	33	15	8	6	5	17
587	587	Ngt mullh. lerig morän- mo	»	0—20	10	25	27	14	7	8	9
	588	Lerig moränmo	»	30—40	13	22	24	12	9	9	11
590	590	Måttl. mullh. lerig morän- mo	SkU	0—20	10	26	28	12	8	7	9
	591	Moränsandlera	»	30—40	13	27	26	10	5	8	11
	592	»	»	65—100	14	24	25	11	6	7	13
596	596	Måttl. mullh. moränmo ..	»	0—20	10	29	29	12	6	5	9
	597	Moränsand	»	30—40	14	32	28	11	5	5	5
	598	Moränsandlera	»	60—90	11	30	27	10	5	5	12
601	601	Ngt mullh. grovmolera ...	Sg	0—20	6	24	29	11	10	6	14
		Grovmolera	»	30—40	6	20	27	8	11	12	16
		Styv moränmellanlera ...	B	80—100	6	16	24	10	8	10	26
605	605	Ngt mullh. lerig morän- mo	»	0—20	6	21	30	10	10	10	13
614	614	Mullf. lerig grovmo	Sp	0—20	7	24	32	11	8	5	13
	615	Lerig grovmo	»	30—40	7	22	30	14	7	5	15
623	623	Ngt mullh. lerig grovmo ..	»	0—20	6	23	31	12	7	7	14
	624	Mullf. lerig grovmo	»	30—40	6	26	34	12	8	7	7
	625	Styv moränmellanlera ...	B	85—100	2	15	19	11	13	12	28
629	629	Ngt mullh. grovmo- lera	Sp	0—20	8	21	27	11	9	8	16
	630	Mullf. grovmolera	»	30—40	6	21	28	11	11	7	16
	631	Lätt moränmellanlera ...	B	70—100	8	24	31	12	8	6	12
654	654	Ngt mullh. lerig morän- mo	»	0—20	6	23	30	12	8	7	14
	655	Moränmolera	»	30—40	7	16	29	16	8	8	16
657	657	Måttl. mullh. lerig morän- mo	»	0—20	6	22	29	13	7	8	16
	658	Lerig moränmo	»	30—40	7	22	29	12	8	8	14
660	660	Ngt mullh. lerig morän- mo	»	0—20	8	20	25	11	8	8	20
	661	Lerig moränmo	»	30—40	7	24	32	11	5	6	15
701	701	Ngt mullh. moränsand- lera	»	0—20	13	31	20	9	7	4	16
	702	Mullf. lätt moränmellan- lera	»	20—40	12	27	18	9	7	5	22
	703	Styv moränlera	»	45—55	8	18	15	8	9	6	36
726	726	Mullf. sandlera	Sp	0—20	7	34	28	8	4	5	14
	727	Dyig grovmolera	»	30—40	5	21	29	12	7	5	21
	728	Dyig sandlera	»	60—70	22	41	16	4	4	4	9
767	767	Mullf. lerig sand	»	0—20	14	40	19	6	4	4	13
	768	Dyig lerig sand	»	40—50	11	37	20	7	6	7	12
	769	» » »	»	70—80	7	35	27	8	5	5	13
774	774	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord	»	0—20	19	32	16	9	8	4	12
	775	Ngt mullh. lerig sandig stenjord	»	25—40	20	28	17	11	8	4	12

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Genetisk beteckning	Djup under markytan i cm	Finjorden (mineralsubstansen)						
					Grov-sand	Mellan-sand	Grov-mo	Fin-mo	Grov-mjåla	Fin-mjåla	Ler
778	776	Lerig moränsand	SkU	50—60	22	27	17	14	9	3	8
	777	» »	»	80—100	32	39	10	4	4	3	8
	778	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord	Sp	0—20	21	30	17	11	6	3	12
	779	Lerig sandig stenjord	»	25—40	23	26	16	12	7	3	13
	780	Lerig moränsand	SkU	40—60	24	27	15	3	7	3	21
783	783	Måttl. mullh. lerig sandig stenjord	Sp	0—20	17	32	15	10	7	5	14
	784	Lerig grusig stenjord	»	20—45	38	22	9	9	5	4	13
	785	» »	»	45—70	45	22	7	6	4	4	12
796	786	Styv moränmellanlera	B	70—80	27	17	8	7	7	6	28
	796	Ngt mullh. moränsand	SkU	0—20	14	32	24	11	6	3	10
	797	Moränsand	»	50—60	19	37	24	8	3	4	5
	798	Lerig moränsand	»	80—115	15	31	24	8	6	6	10

Profil nr	Jordprov nr	Jordart	Genetisk beteckning	Djup under markytan i cm	Grus och finjord								
					Grov-grus	Fingrus	Grov-sand	Mellan-sand	Grov-mo	Finmo	Grov-mjåla	Finmjåla	Ler
862	862	Mycket styv moränlera	B	40	3	2	6	8	12	5	9	13	42
	863	Styv moränmellanlera, kalkh.	»	70	2	3	5	11	19	13	11	10	26
865	864	Mycket styv lera, kalkh.	Sg	170	—	—	1	2	4	4	11	21	57
	865	Mycket styv moränlera, kalkh.	B	75—80	1	1	2	5	9	8	13	15	46
	866	Mycket styv lera, kalkh.	Sg	90—100	—	—	1	2	2	3	9	23	60
871	868	Mellansandig grovmo, kalkh.	Gä	550	—	—	—	47	49	1	—	—	3
	871	Ngt mullh. lätt mellanlera	Sp	5—15	—	—	3	20	24	9	9	8	27
876	872	Lätt mellanlera	»	30—35	—	—	1	20	27	16	8	5	23
	876	Lerig mellansand	F	180—190	—	—	13	50	16	9	1	1	10
881	881	Ngt mullh. molera	Sp	10—20	—	—	3	16	27	10	10	10	24
	882	Styv mellanlera	»	100—110	—	—	1	3	53	18	2	1	22
883	883	Grovmoig mellansand	»	90—100	—	—	—	49	43	1	1	1	5
891	892	Styv moränlera	B	120—130	—	4	6	12	9	7	10	12	40
900	893	Varvig styv lera	Sg	165—175	—	—	2	2	3	2	18	30	43
	901	Stenig grovmolera	F	130—140	—	1	4	26	31	8	8	5	17
902	902	Mycket styv moränlera, kalkh.	B	50—60	—	1	3	7	10	7	12	13	47
	903	Mycket styv lera, kalkh.	Sg	100—110	—	—	—	2	2	2	16	36	42

Tabell 3. Förteckning över borrhunnar och andra djupborringar samt en del schaktbunnar

Uppgifterna angående borringarna är hämtade från Sveriges geologiska undersöknings brunnsarkiv från Skåne, insamlade av E. Mohren. (Jfr även H. Möller, SGU, Ser C, Nr 566, sid. 108—115). Brunnarnas läge framgår av berggrundskartan, plansch 1.

Nr på kartan	Arkivnr	Lokal samt ev. ägare och tidpunkt för borringen el. schaktningen	Markytans höjd över havet i m, ca	Borringens el. brunns djup under markytan i m	Jordlagrens tjocklek i m	Berggrundytans höjd över havet i m, ca	Berggrund
1		Väggarp	47	5			
2	1	Slättång, 1937	41	62	42	—1	Kågeröd
3	3	V. Sallerups kyrkoh. bost., 1934	73	41	41	32	Silur?
4	2	V. Sallerups kommundgård	75	64	53	22	Silur?
5	47	Ellinge gods, 1952	42	42	22	20	Kågeröd
6	45	» » »	42	22	22	20	»
7	46	» » »	42	54	21	21	»
8	50	Eslövs stads vattenverk, reningsverket, 1953	52	50	36	16	»
9	49	Eslövs stads vattenverk, södra vattenverket, 1948	62	236	26	36	Rätlias
10	4	AB Vin och Spritcentralen, Eslöv, 1921	60	64	43	17	»
11	5	Saftstationen, Eslöv, 1943	60	55	36	24	»
12	6	Eslövs stad, friluftsbadet, 1943	63	60	39	24	»
13	54	Eslövs stads vattenverk i Abullahagen SV, 1954	62	67.5	52	10	»
14	51	Eslövs stads vattenverk, Gryby 13:14, 1953	64	153	49	15	»
15	52	Eslövs stads vattenverk, Gryby 7: 10—7: 15, 1954	60	77	61	—1	»
16		Hede	78	6			
17	30	Gryby gård, 1947	88	32	12	76	Silur
18		Kråkehuset, 1914	83	5			
19		Ångtofta	83	9			
20		Bynkeshus gård	56	10			
21		Bynkan	62	5			
22	8	Kristineberg, Höganäsbolaget nr 65	47	141	34	13	Rätlias
23	38	Kristinebergs gård, 1875	50	29			»
24	31	Skarhults järnvägsstation, 1947	59	37			»?
25	9	Brönneslöv, 1934	56	17			
26	28	Skarhults slott, 1944	52	38	26	26	Silur
27	32	» » 1947	56	38			»
28		Benstorp	30	7			
29		Örsta	32				
30	34	F. d. ålderdomshemmet, Örtofta, 1946	18	31	28	—10	Kågeröd
31	11	Handelsaktiebolaget, Örtofta, 1911	18	128			
32	27	Örtofta sockerfabrik, 1944	21	41	29	—8	Kågeröd
33	12	» » 1939	20	88			»
34	33	» » 1947	30	49	45	—15	»
35	13	Toftaholms gård, gårdsplanen, ca 1923	40	78	30	—10	»
36	39	» » 1948	40	248	63		»
37	40	» » 1949	40	95	49	—9	»
38	41	» » »	24	151	35	—11	»
39		» » 1951	30	9.5			
40		Sveaborg	38	60			»
41		Borlunda, Salomonsson	47	11			
42	7	Borlunda kyrkoherdebost.	50	6.5			
43	36	Borlunda, Hugo Jönsson, 1947	52	67	62	—10	Kågeröd
44		Skeglinge nr 7, Yngve Jönsson	60	6			

Nr på kartan	Arkivnr	Lokal samt ev. ägare och tidpunkt för borrhningen el. schaktningen	Markytans höjd över havet i m, ca	Borrhningens el. brunns djup under markytan i m	Jordlagrens tjocklek i m	Berggrundytans höjd över havet i m, ca	Berggrund
45	53	Skeglinge, Sture Bynke	58	117	87	-29	Kågeröd
46	55	Östergård, 1956	43	114	52	-9	»
47	26	Skeglinge gård, ca 1913	55	30			
48	48	Amensgården, 1951	75	60	26	49	Rätlias
49	10	Håstadsgård, arbetarebostad	30	10			
50	14	Gammelgård, Odarslöv, 1937	63	7.2	6.5	56	Silur
51	42	Svenstorps slott, 1946	32	68	29	3	Kågeröd
52	29	Igelösa, N. E. Svensson, 1948	42	51	8	34	Silur
53	43	» Olof Andersson	36	43	40	-4	Kågeröd
54	35	» Johan Kristensson, 1947	34	95	35	-1	»
55	37	Igelösa gård, Sigurd Nilsson, 1947	37	44	27	10	Silur?
56	17	Getinge gård	39	45	42	-3	Kågeröd?
57	18	Bagershill	42	24			
58		Getinge by	23	5			
59	44	AB Ferrosan, Getinge, 1951	20	100	92	-74	Kåg./sil.
60	21	Gårdstänga Nygård	28	7			
61	22	»	40	95	60	-20	Kågeröd
62	23	»	40	20			
63	19	Höganäsbolaget nr 63, Gårdstänga, söder om och intill kyrkan	17	50	32	-15	Rätlias
64	20	Höganäsbolaget nr 64, Gårdstänga, invid kyrkoh. bost.	18	43	31	-13	Rätlias?
65		Valleberg, arbetarebostaden	17	2.5			
66		Gårdstänga	21	3			
67		Roslöv, Jöns Jönsson	59	5.5			
68		Roslöv	70	7			
69		»	80	9.5			
70	25	Ö. Gårdstänga, M. Kristiansson, 1936	40	20			
71	24	Flyinge tegelbruk, 1912	22	33			
72		Ö. Gårdstänga by	25	4.5			
73		Ö. Gårdstänga	25	2			
74		»	37	10			
75		» (f. d. kvarnen)	25	7			
76	57	Örtofta sockerfabrik, 1959	22	58	30	-8	Kågeröd
77	58	Tågarps gård, Igelösa	35	93	70	-35?	»

Anmärkning till tabell 3.

Nedanstående uppgifter härrör oftast från införskaffade upplysningar från brunnsborrare eller ägare och har ofta ej kunnat kontrolleras. Brunnsborrarnas jordartsbeskrivningar anføres inom citationstecken. Djupare brunnar är i regel utförda med stöborring eller spolborring. De grunda brunnarna är schaktbrunnar och delvis sprängda.

Med *vattenmängd* avses den ungefärliga vattentillgången. En brunns *kapacitet* är den vattenmängd per tidsenhet, som en brunn oavbrutet under längre tid förmår lämna vid minsta grundvattentillgång (torrt år) och största möjliga sänkning av vattenytan i brunnen. *Specifik kapacitet* är den vattenmängd per tidsenhet, som en brunn lämnar vid 1 m sänkning av grundvattenytan i brunnen. *Vattnets stighöjd* i en borrhning hänförs sig till över (+) eller under (-) markytan. $1/h = 1/\text{tim.}$ (liter i timmen).

1. Baltisk moränlera.

2. Stenig moränlera till 42. »Grå fin sand med grovt material» vattenförande, kågeröd till 52; »blodröd lera och sand», kågeröd till 62 m. Vattenmängd: 3 600 l/h. Stighöjd — 19 m. — Från en borrhning vid Slättäng 1958 har följande profil noterats: »Lera, gul, styv till 1 m, grus (moränlera) till 15 m, lera, grå till 17, grus och sand till 37, grus till 43. Lera, röd (kågeröd) till 49». Vattenmängd 5000 l/tim vid 25 m; stighöjd — 19 m.

3. Grävd brunn till 14 m. »Gul lera med flinta till 5, gruslager, ca 1 cm, vattenförande, blålera med flinta till 14 m, blålera till 18, stenlager, sten, blålera och grus i växling (nordostmorän) till 41 m». Skiffer, troligen silur eller ordovicium, möjligen rätlias.

4. »Gul lera till 4, fet blålera till 18, stenig blålera (nordostmorån) till 34, fet lera till 53 m. Hård mörkt blågrå skiffer (troligen silur eller ordovicium) till 64 m.» Vattenmängd: Obetydlig.
5. »Fet lera till 15, grovt grus blandat med lera till 22 m. Röd och grön lera till 35, sand blandad med lera till 41, vit sandsten till 42 m.» Stighöjd: + 0.5 m.
6. »Gul lera till 6, fet blålera till 16, grusig lera till 19, renare grus till 21.5 m. Röd lera till 22 m.» Stighöjd: + 2.5 m.
7. »Gul lera till 4, fet blå lera till 10, grusblandad lera till 19, sand blandad med lera till 21 m. Grov röd sandsten till 32, röd mycket seg lera till 38, grön lera till 41, gul seg lera med småsten till 46, mycket hårda lager vattenförande till 48, lösare grön skiffer vattenförande till 54 m.» Stighöjd: ± 0 m.
8. Baltisk moränlera gul till 3.4, blå till 8, grå och grusig jämt nordostmorän till 14, nordostmorän grå lerig och grusig till 18, morängrus med material övervägande av silurskiffer till 24, grå lerig moig morän till 28, grovsandig morän till 30, morän med klumpar av kågerödslera till 35, lerig grusig lokalmorän av kågeröd till 36. Vit kågerödssandsten något blandad med nordostmoränmaterial till 42, vit välsorterad sandsten till 45, grov sandsten välsorterad till 49, röd konglomeratisk sandsten till 50 m.
9. Jordlager till 26 m. Lös sandsten och sand av döshultstyp till 46, grå delvis sandig lera till 65, grå fin sandsten (Leda sp., fiskfjäll) till 70, grå sandig lera (Arietites, Leda) till 77, svart kolhaltig lera till 88, grå sandig lera till 147, skitt av grov sandsten i lera till 151, grå sandig lera till 163, grov sand i lera till 168, lerig sandsten till 187, lera och fin sand (nedåt sandigare) till 194, lös kaolinblandad sand—lerig grovmo till 220, sandig lera till 225, grå mager lera till 230, lera och grovsand med bollar och linser av lerjärnsten till 236.4 m. Delvis kärnborning. Prover granskade av G. Troedsson. Vattenmängd: 25 000 l/h. Stighöjd: — 4.30 m.
10. »Jordlager till 43 m. Svart lera till 44, vit ej förklyftad sandsten till 55, vit förklyftad vattenförande sandsten till 64 m.»
11. Stenig lera nordostmorän till 36 m. Grov sandsten med kolfragment (rätlias) till 47, grönaktig finare sandsten (vallåkraserien) till 51, grön lera (dito) till 53, röd lera (kågeröd) till 55 m. Vattenmängd (kompressor): 8 600 l/h vid 3 m avsänkning. Stighöjd: — 12.1 m.
12. Gul stenig nordostmoränlera till 2.6, blå dito till 6.7, »fin sand» isälvssand av nordostmaterial till 6.9, nordostmoränlera till 18.3, isälvssand av nordostmaterial till 18.6, nordostmoränlera till 26.5, skifferrik isälvsmellansand något vattenförande till 27.9, nordostmoränlera till 28.8, »fet något sandig blålera» troligen nordostmorän till 38.9 m. Vit lös sandsten (mellansand—grovmo) till 50 m. Vid fördjupning år 1953: Vitgrå kaolinsten med lerjärnsten till 46, grönvit kaolinhaltig sandsten med sfärosiderit (vallåkraserien) till 47, grön fet svällande lera (vallåkra) till 48, grön rödfleckig svällande lera (vallåkra) till 49, brunröd grönfläckig lera (kågeröd) till 60 m. Vattenmängd: År 1943 20 000 l/h och stighöjd: — 4 m, vattenmängd år 1953 7 000 l/h vid 15 m avsänkning.
13. Baltisk moränlera till 1.5, nordostmoränlera till 14.0, lerig rödaktig sand till 15.0, rent grus till 15.3, moränlera till 48.0, seg hård lera med kalkkorn till 51.0, moränsand lokalmorän till 52.0 m. Glimmerrik gulgrå sandsten till 56.5, rostgul lerjärnsten till 57.3, smutsgul lerig mosten till 58.4, rostigt grå sandig lerskiffer till 59.2, sandsten (mellansand) med grå lerlager och kaolinhalt till 61.0, kaolinrik sandsten (grovmo) till 64.0, renare sandsten till 67.5 m.
14. Baltisk moränlera till 10.2, sten och gruslager med övervägande nordostmaterial till 11.5, nordostmorän till 49.3. Mellansand (rätlias) till 51, grå sandig—moig lera (delvis sandsten, någon lerjärnsten) till 93, lös mosten (fin sandsten) med några lerränder till 110, grå finmoig lera till 114, grå lös lerig mosten till 129, vit-vitgrå lös mosten med kolfragment till 153 m. Vattenmängd på 110 m 660 l/h vid 3 m avsänkning och stighöjd — 17.5 m. Vattenmängd på 153 m 10 800 l/h vid 5 m avsänkning. Kapaciteten sjönk därefter till 8 500 l/h vid 10.5 m avsänkning och röret sandfylldes. Analys: pH = 6.8, hårdhet = 13°, järn = 3.2, mangan 0.05 och kloridhalt 18 mg/l.
15. Issjölättlera med baltiskt material 1.2 m, nordostmorän till 51, mörkgrå mjälåg föga stenig moränlera med strödda kritkalkkorn (omlagrad issjölera) till 55, grå fet lera med lokalt inbäddad rätliaslera eller issjölera till 57, vattenförande föga stenig moränlera till 61 m. Lös sandig lera el. lerskiffer (rätlias) till 71, grov—finare sandsten delvis något kaolinhaltig el. lerig till 77 m. Vattenmängd på 61 m: 26 400 l/h vid avsänkning till ca 10.5 m, på 77 m 26 400 l/h vid 3 m avsänkning och 36 000 l/h vid 12.5 m avsänkning. Stighöjd: — 7.50 m.
16. Brunnen lär alltid hålla vatten.
17. Stenig moränlera till 12 m. Blågrå lerskiffer till 32 m.
18. Nordostmoränlera. Brunnen lär hålla vatten.
19. Nordostmoränlera. Riklig vattentillgång.
20. Brunnen lär hålla vatten.
21. Moränlera, »blålera».
22. Fluvial sand—stenigt grus till 1.0, sandig issjölera till 1.5, kalkh. mellansand till 2.5, stenig sand till 6.0, grovmo till 6.8, gråbrun lerig moränsand till 10.0, ljusgrå sandig moränlera till 14.5, »ljusgrå lerig finkornig sand» isälvssand till 18.8, »ljusgrå ler- och stenblandad sand» nordostmorän till 31.9, »ljusgrå lerbl. fin sand» isälvssand el.—mo till 33.8m. Vit lös finkornig sandsten (rätlias) till 35, grå sandbl. lera till 38.85, kol 38.85—39.0, grå sandbl. lera till 46.9, grå—vit lerig finkornig sandsten till 57.9, ljusgrå sandig lera till 59. 8, ljusgrå skifferlera till 60.7, ljusgrå finkornig sandsten till 61.6, gråblå sandig lera el. skifferlera till 66.1, ljusgrå—mörkgrå lerig finkornig sandsten till 75.1, ljusgrå delvis lerig finkornig sandsten till 87.3, gråbrun mycket sandig lera till 87.9, ljus—mörkgrå finkornig sand-

sten till 98.0, ljusgrå lös finkornig sandsten till 114.1, vit finkornig sandsten till 115.5, gråbrun dito till 119.8, vit lös finkornig sandsten rikligt med svavelkis till 125.4, gråbrun lös finkornig sandsten till 138.0, ljusgrå dito till 141.0 m. — Avrinningen ur borrhöret 1 m över markytan var vid 77 m 100 och vid 114 m 300 l/h.

23. E. Erdmann 1915. Väster om vägen vid stallet. — Två schaktbrunnar på gården är 6 å 7 m djupa. En brunn grävdes till 9 m, då vattnet bröt upp genom botten. På ett ställe grävdes 14 m i »blålera» utan att vatten erhöles.

24. Grävd brunn 8.3 m. Grå grusig moränlera (nordostmorän) till 14, grus—sand med kolfragment isälvsavlagring till 36.9, grusig moränlera till 37. Stighöjd: — 3.0 m. — I brunn vid en i närheten belägen fastighet erhöles rikligt med vatten i sand på 7 m.

25. Grävd brunn i stenfri blålera 7 m, därefter borrhoring till 17 m djup »i stenig blålera» utan att vatten nåddes (ca år 1934). År 1947 grävdes en brunn till 12 m djup i baltisk moränlera, varvid starkt vattenförande stenigt grus påträffades. Vattnet lär ej vara hårt.

26. Moränlera till 14.2, vit vattenförande mellansand med talrika kritfragment till 14.5, gråblå ganska styv kalkh. moränlera till 17 och grå mindre stenig moig moränlera till 26 m. Silurisk lerskiffer till 38 m. Vattenmängd på 15 m: 700 l/h.

27. Mellan 34.5 och 37.65 m isälvsand och därunder skifferrikt morängrus till 38 m.

28. Lera till 0.6, mellansand till 7.4 m.

29. Sand 0.6 m och därunder lera.

30. Grävd brunn 2.4 m. Grå starkt stenig nordostmoränlera till 3.5, kalkh. styvare moränlera till 13.8, något lerigt morängrus med enstaka kalkstenskorn till 16.9, styv kalkh. issjölera till 24.9, moig moränlera till 27, grusig moränlera till 28.0 m. Brunröd lera (kågeröd) till 30.6 m. Vattenmängd: 480 l/h vid — 0.5 m. Stighöjd: + 0.20 m.

31. Stenig morän till 5, dito mera lerig till 23.5, sand till 24.5, »lera och sand i växellagring» till 67 m. »Skiffer» till 128 m. Tämliken ringa vattenmängd. Stighöjd: + 0.5 m.

32. Fyllning 2, mjälåg issjölera till 7.4, skifferrikt nordostmoränlera till 14.4, moig mindre stenig dito till 17.0, kalkh. grovmo med »lerlager» till 22, sandig grovmo till 25.4, något stenig lera till 28.9 m. Gråvit—rödröd brokig lerig kågerödssandsten till 31.2, rödröd lera och sandsten rik på kaoliniserad fältspat till 41.2 m. Vattenmängd vid 37.5 m 300 l/h. Vid 40 m borrhoring i sandvringning med 1 500 l/h, med kompressor 5 100 och därefter pumpning 3 000 l/h. Stighöjd: + 0.5 m.

33. »Växlande lager av lera och sand till 67 m.» Kågerödssandsten till 88 m. Vattenmängd: 1 200 l/h. Stighöjd: — 1.7 m.

34. Grävd brunn 7.4 m. Stenig nordostmoränlera till 30, mellansand—grovmo till 38, »blålera» till 45 m. Ljus lös sandsten med grönaktiga lager (kågeröd) till 46, hård skiffer till 49 m.

35. Stenig moränlera till ca 30 m. Blå skifferlera el. skiffer till 78 m. Obetydlig vattenmängd.

36. »Stenfri lera till 63, rödlera till 79, grönvit lera till 83, rödlera till 107, skiffer till 248 m med en ca 20 cm tjock vit skifferrand på 220 m, i vilken vatten erhöles.» Kågeröd—silur. Vattenmängd: 200 l/h.

37. Grävd brunn 9 m. Stenig lera till 19, gråbrun styv lera med skifferbitar (kvartär el. kågeröd) till 49, brunviolett grusig kågerödslera till 57, brungrått konglomerat till 58, brunviolett lerigt dito till 60, rödgrått lerigt dito till 63, röd grusig lera till 66, ljus smutsröd lera till 69, röd och grön lera till 70, brunröd styv lera till 85, tegelröd lera till 87, grågrön lerskiffer till 95 m. — Intet vatten.

38. »Stenig blålera till 20, sand (med trärester vid 22—23 m) till 35 m. Gråaktig lera till 52, röd lera (kågeröd) till 85, vit sandaktig lera till 88, omväxlande röd och vit lera till 91, skiffer (silur) till 128», diabaskontakt med kalkspattränder (vattenförande) till 132, diabas till 151 m. Vattenmängd: 12 000 l/h.

39. Moränlera utan sand- eller gruslins till 9.5 m.

40. I en 60 m djup borrhoring uppges röd lera på obekant djup.

41. Brunnen är ca 11 m djup och håller vatten.

42. Moränlera till 6 och »lerkveg» (finmo) rikligt med vatten till 6.5 m, gruslager.

43. Grävd brunn 8 m. »Mjuk lera till 10, grusig stenig lera till 55, rött material (lokalmorän av kågerödformationen) till 55.5, okänt material till 61, stenig lera nederst kalkig till 67 m» (moränlera med melafyr, hälleflinta, diabas, danienkalksten och grå flinta, gammalbaltisk morän; prov på 63 m: vitgrön—röd kågerödslera).

44. Moränlera 6 m. Tillräckligt med vatten.

45. »Stenig blålera till 25, grå grusig lera till 54, grönaktig lera (troligen dels lokalmorän dels fast kågeröd) till 87, omväxlande röda och gröna leror» (vid 110 m spår av skiffer) till 110, diabas till 117 m, där vatten erhöles. Vattenmängd: 4 200 l/h. Stighöjd: — 16 m.

46. »Stenig lera till 17.0, sandbl. lera till 24.0, stenig lera till 29.0, sandbl. lera till 36.0 och lera till 52.0 m. Röd kågerödslera till 65.0, grön kaolin till 66.5, kågerödslera till 108 och brun kågerödslera (eller skiffer) till 114.0 m. — På gården finns ca 9 m djupa schaktbrunnar.

47. Starkt stenig lera till 30 m och därunder ett gruslager. Ringa vattenmängd. En borrhoring 200 m väster om gården var fullkomligt misslyckad. I en tredje och 14 m djup, grävd brunn fanns lera till ca 4, grus till 4.6 m och därunder lera, som i botten var lös; grävningen kunde ej fortsättas djupare på grund av risk för ras.

48. Stenig moränlera till 26 m. Svart oljig skiffer (rätlias) till 32.3, lös lerig skiffer (med sandstenslager 32.2—32.5) till 32.6, gråsvart mjälåg skiffer med svaveljärn — svart oljig lera till 43.5, ljusare lera med glimmer och smärre kolfragment till 46, brungrå lerskiffer till 48.4, grå lös grovsandsten med väl

rundade kvartsorn och därjämte montmorillonit till 53.8, hård brungrå vittrad skiffer samt bollar av söndersprucken lerjärnsten till 56.0, lera, styv, grå, glimmerförande till 68.5, lera, mjälåg, ljust till 72.5, grovsandsten, lerig, grå till 75.5, finmosten, ljust, grågul, lös, glimmerförande till 80.5, grovsandsten, starkt lerig, konglomeratiskt till 81.5. Vattenmängd: 5400 l/h med 12 m avsänkning; stighöjd: —18 m. Starkt järnhaltigt vatten.

49. »Gul lera till 3, vit-gulvit kvicksand (nedersta 0.5 m rikligt vattenförande) till 9.6 m.» Stighöjd: —9 m.

50. Gul—blå lera till 6.6 m. Blågrå colonusskiffer med kalkstensband till 7.2 m.

51. Grävd brunn underst med fin flytsand till 9 + m. Grågul lera till 20, grått segt material med småsten till 29 m. Chokladbrunt material (kågeröd) till 35, tegelröd sandig kågerödslera till 42, grågrön rödfärgad kågerödslera och på 43 m rödgrå dito. Vattenmängd: 5 000 l/h. Stighöjd: —14 m.

52. Gul fet lera baltisk morän till 7.5. »Blå skiffer» till 46, »svart skiffer» (diabas?) till 51 m. Vattenföring på gränslan mellan »blå och svart skiffer».

53. På 10 m morän el. sand, på 14 och 17 m dito rikligt med skiffer och kolfragment, på 20 m styvare något moig sjölera med brungrå runda kvartsorn och svavelkis, på 25, 30 och 33 m styv dito. På 40 m rödviolet kågerödslera och på 43 m rödgrå dito. Vattenmängd: 5 000 l/h. Stighöjd: —14 m.

54. Grävd brunn med baltisk moränlera till 7 och därunder grågul grovmo till 20, »stenig grå lera» till 52 med kågerödsformationen troligen från ca 35, grönaktig kågerödslera till 54, röd kågerödslera till 95 m och därunder blågrå silurisk skiffer. Vattenmängd: 6 400 l/h. Stighöjd: —17 m. — Tidigare hade två borrhål till ca 50 och 78 m utförts.

55. Grävd brunn till 6.5 m. Grovmo till 16.5, stenig lera till 20.5, grå stenfri styv issjölera till 25, »sten och grus med kolbitar och småsten» till 27 m. »Blå skiffer» till 36, gråsvart silurisk? lerskiffer till 44 m.

56. »Gul lera till 9, torr sjösand till 15, kvicksand till 20, hård stenfri fet blålera till 25, mycket mjuk dito till 28, vattenförande kvicksand till 29, hård stabil sand (rätlias?) till 42, vit och röd ej vattenförande sandsten (kågeröd?) till 45 m». — Föga vatten. Stighöjd: —16.8 m.

57. Grävd brunn. Hård lera (baltisk morän) till 12 och mellansand el. grovmo till 24 m. Obetydligt med vatten. Denna liksom angränsande fastigheter har vattenledning från dalgången vid Getinge by.

58. I byn finns 4 å 5 m djupa rörbrunnar i sand. Stignivå: ca —3 m.

59. »Fin gul sand till 3.75, fin sand och lerlager (isälvsand, grusig och lerig, skiffer- och urbergsmaterial jämt inslag av danielkalksten och -flinta) till 13.6, stenigt grus och lera (NO-morän) till 15.75, stenigt och leraktigt (NO-morän) till 20.6, lerblandad sand, stenig till 24.0, lerblandat grus (NO-morängrus) till 25.5, sand, fin med lerlager (isälvsand, grå av siluriskiffermaterial; sannolikt innefattar detta lager även gråa kågerödsleger) till 92.5 m. Skiffer blandad med sten och grus, grön- och rödvittrad siluriskiffer med vittrat urbergsmaterial inblandat till 94.0, skiffer (grönvittrad in situ) till 98.0, skiffer, blågrå, föga vittrad. — Fastigheten nordväst härom har en 2 m djup brunn i grovmo och i botten »hård lera».

60. »Fyllning till 2.5, fin sand (grovmo) med skiktstupning 2 å 3° mot V till 7, lager av koligt trä, grov sand och grus vid 7 m.»

61. »Mest stenig blå lera till 60, fin vit sand till 60.6, grus och sten till 62.6, vit fet lera till 65.0, röd lera till 72, vit—grönvit fin sandsten till 77, röd hård lera till 95 m.» Vattenmängd: 2 600 l/h vid 53 m avsänkning. Stighöjd: —11 m.

62. »Gul—blå stenfri lera till 11.6, hård fin sand till 15.7, stenig lera till 20 m.» — En borrhunn 1936 till 61 m djup hade »blålera till 45 m och därunder grovsand —kveg—vitlera» (kalkberg el. lokalmorän). Vattnet kom på gränsen mellan kvegen och vitleran. — Vid herrgårdsbyggnaden finns en 12 m djup brunn med stighöjd —2 å —3 m. Vid stathusen vid vägen mot Örtofta förekommer sandlager med god vattentillgång på 4—5 m djup.

63. Sjölera till 3.0, lerig issjögrovmo till 6.2, grovmo till 8.1, stenig mellansand (ev. morän) till 9.0, moig mellansand till 12.6, kalkrik mellansand till 17.9, mellansand till 20.7, mo till 22.8, sand till 23.6, lerig mo till 29.9, sand eller moränsand till 32.0 m. Grå finkornig—grov sandsten (rätlias) till 36.4, vit finkornig sandsten till 37.7, ljust grå finkornig lerig sandsten till 38.3, kol ev. kolskiffer till 38.6, grå svart fet lera till 39.1, kol till 39.5, fet—sandig lera till 43.2, ljust grågrön något sandig lera (kågeröd) till 45.0, mörkt grågrön—rödbrun—ljust grå—gråbrun något sandig lera till 50.0 m.

64. Finkornig—stenig sand till 3.9, sandig sjölera till 13.5, stenig sand (morän?) till 16.2, sandig issjölera till 17.6, lerig grovmo till 22.9, grovmo till 24.6, mellansand till 25.2, lerig finmo till 27.1, morän till 29.1, ljust grå finkornig sand till 31.1 m. Mörkgrå sandig lera (rätlias) till 31.7, ljust grå finkornig sandsten till 34.8, vit medelgrov sandsten till 40.3, finkornig dito till 41.1, kol till 41.5, gråsvart fet lera till 41.9, kol till 42.3, gråsvart — ljust grå fet lera till 42.8 m.

65. Sand 2.5 m. — Vid gården norr därom är brunnen 2 m djup i sand med riklig vattentillgång.

66. Grovmo 3 m.

67. Endast »blålera». Under torra somrar otillräckligt med vatten.

68. »Rikligt med vatten ur lager av lerigt grus med knytävsstora stenar.»

69. »Grusbl. lera till 3, blålera till 6, skifferbl. lera—sandig lera till 9.5 m.» Brunnen lär alltid hålla vatten.

70. Glacial lera 1, sten och grus till 2, nordostmorän till ca 18, »smäcklera» till 19, »sten, kol, grus (vattenförande) och lera» till 19.6 m (brunnsborring).

71. Växlande lager av »lera» och sand samt underst en skifferbl. stenig lera till 33 m. Rikligt med vatten. Stighöjd: +3 m.

72. I Ö. Gårdstånga by finns rörbrunnar i sand, vid vägkorset ca 4.5 m djupa. — Vid villa Bäckvik borrbrunn till 19 m, där sten påträffades. Stighöjd: + 1 m.
73. Rörbrunn 2 m i sand. Rikligt med vatten.
74. I brunnen vid plantskolan: sand 1, glacial lera till 4 och »kvegsand» till 10 m.
75. Sand till 6.5 och hård stenig lera till 7 m.
76. »Sand (mellansand) till 5, mycket fin sand till 18, fin sand med kolbitar till 30 m.» Materialet mellan 30 och 58 m ej angivet. Vid 58 m anges »berggrund» med ett därovan liggande lager av »grövre grus och småsten». Berggrundsprovet var en ljusröd, sandig lera (kågeröd). Vid uppdragning av rören erhöles även vid 47 m tydligt kågerödsmaterial. — Vattnet steg till 2 m under mark, vattenmängd 60 l/min med 45 m avsänkning.
77. »Grävd brunn till 16, fin sand till 35, blålera (moränlera, troligen även något kågerödsmaterial) till 70 m. Sandstenslager till 72 (kågeröd), kågerödsformation till 83, sandsten till 85, kågerödsformation till 93 m.»

Kommentarer till kartan (plansch 2) över tyngdkraftens avvikelse (Bougueranomali).

AV E. MOHRÉN

Enligt fysikens lagar varierar tyngdkraften d. v. s. jordens attraktion på en viss massa, dels med den geografiska bredden, på så sätt att tyngdkraften ökar från ekvatorn mot polen, dels med höjden över havet, så att attraktionen blir mindre, ju högre nivåer man når. Med kännedom om en ords geografiska latitud och ortens höjd över havet kan man således beräkna det värde tyngdkraften på orten ifråga skulle ha. Med särskilda instrument, *gravimetrar*, kan man, efter vissa korrektioner, erhålla det verkliga värdet. Skillnaden mellan det senare och det förra värdet kallas tyngdkraftens Bouguer-anomali. Att en skillnad uppstår mellan verkligt och beräknat värde beror bl. a. på volymvikten av de bergarter, som utgör berggrunden under undersökningsplatsen. Måktiga lager av lätta bergarter såsom saltlager, leror, porösa sandstenar och kalkstenar ger låga värden; tunga, mörka kristallina bergarter t. ex. diabas, basalt, hyperit och malmer ger höga värden.

Kartan, plansch 2, är resultatet av tyngdkraftsmätningar utförda av Höganäs-Billesholms AB 1939—40 i området mellan Svalöv (Ad 7 Teckomatorp) i NV och Krankesjön (Ad 3 Revinge) i SO. Bolaget har benäget ställt kartan till förfogande och medgivit dess publicering.

Huvudlinjerna av den geologiska strukturen framgår av kartan, vilken tjänat som stöd vid konstruktionen av berggrundskartan (pl. 1) för detta och övriga berörda agrogeologiska blad. Stommen i berggrundskartorna utgöres dock av protokoll och prover från brunnsborrningar från området, arkiverade i SGU:s brunnsarkiv samt Höganäs-Billesholms AB:s undersökningsborrningar. Slutligen har även förut publicerade borrningar utnyttjats t. ex. E. Erdmann: Beskrifning öfver Skånes stenkolsförande formation (SGU, Ser C, nr 3, 1872), densamme: De skånska stenkolsfälten och deras tillgodogörande (SGU, Ser Ca, nr 6, 1911—15), G. De Geer: Beskrifning till geologiska kartbladet Lund (SGU, Ser Aa, nr 92, 1867), G. T. Troedsson: De kolförande bildningarna vid Stabbarp (GFF, Bd 69, 1947).

Längs med kartans nedre kant förlöper den stora förkastning (jfr Ad 2 Lund, fig. 2), som sänker ned SV Skånes kritostråle mer än 1000 m gentemot Romeleåsens höjd. Denna tonar morfologiskt ut strax NV om Hardeberga men har sin gravimetriska fortsättning över Odarslöv, Örtofta och Virke.

Ett annat gravimetriskt överskottsområde kommer in från NV mellan Torrlösa och V. Strö. Det drages ut i en svans mot SO över V. Sallerup till Ellinge. Denna ger sig till känna även i den geologiska kartbilden som en smal kil med mörka kambrosiluriska, troligen ordoviciska, bergarter i berggrundsytan.

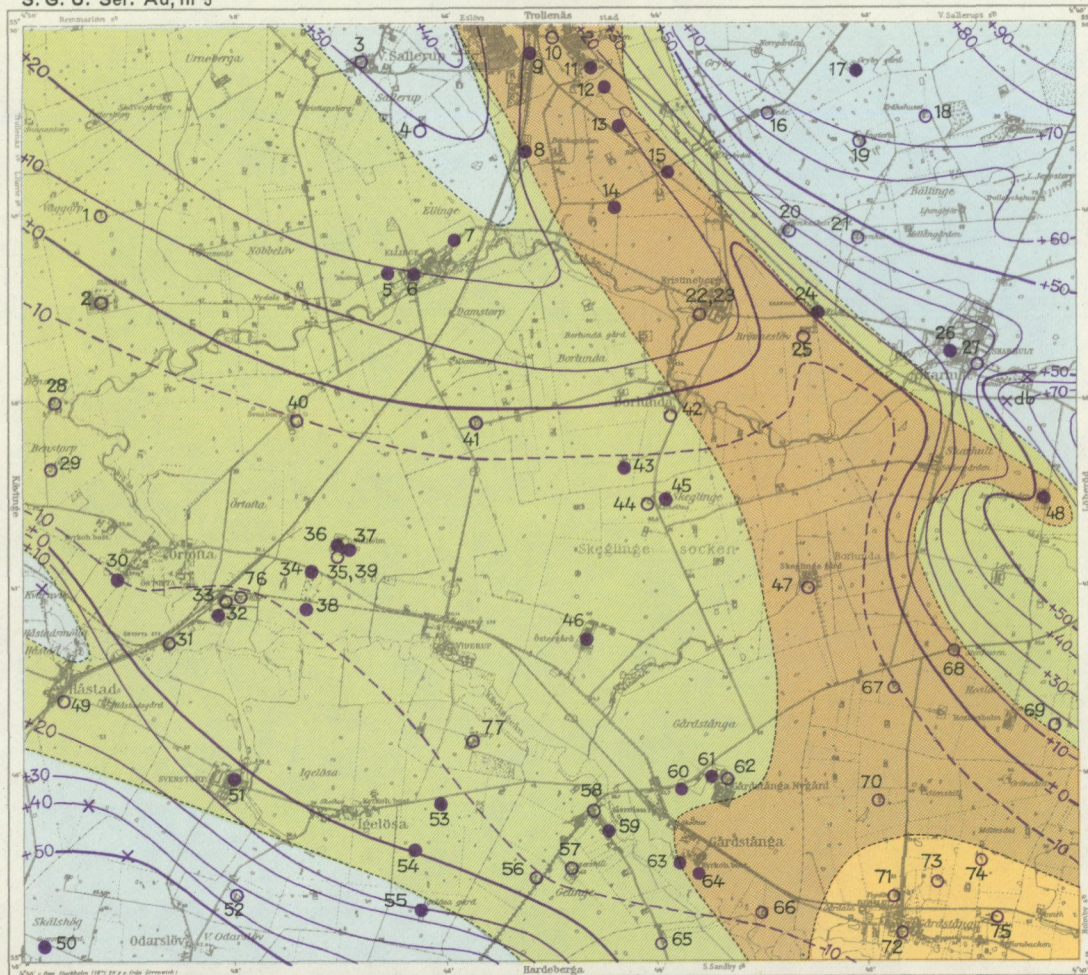
Romeleåsens gravimetriska överskottsområde faller sakta mot NO, ut under Vomblättens mesozoikum, tills detta i linjen Holmby-Harlösa (Fyledalsförkastningen) är tvärt upprest. Ett isolerat område med lätta mesozoiska bergarter är Stabbarpsfältet. Det visar sina lägsta värden i närheten av Skarhults station. Huruvida berggrundsytan på tröskeln mellan Stabbarpsfältet och Vomblätten utgöres av rätllias eller kågeröd får i brist på borruppgifter än så länge anses vara en öppen fråga.

Berggrundskarta till agrogeologiska kartbladet Örtofta

av Erik Mohrén

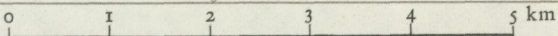
S. G. U. Ser. Ad, nr 5

Pl. 1

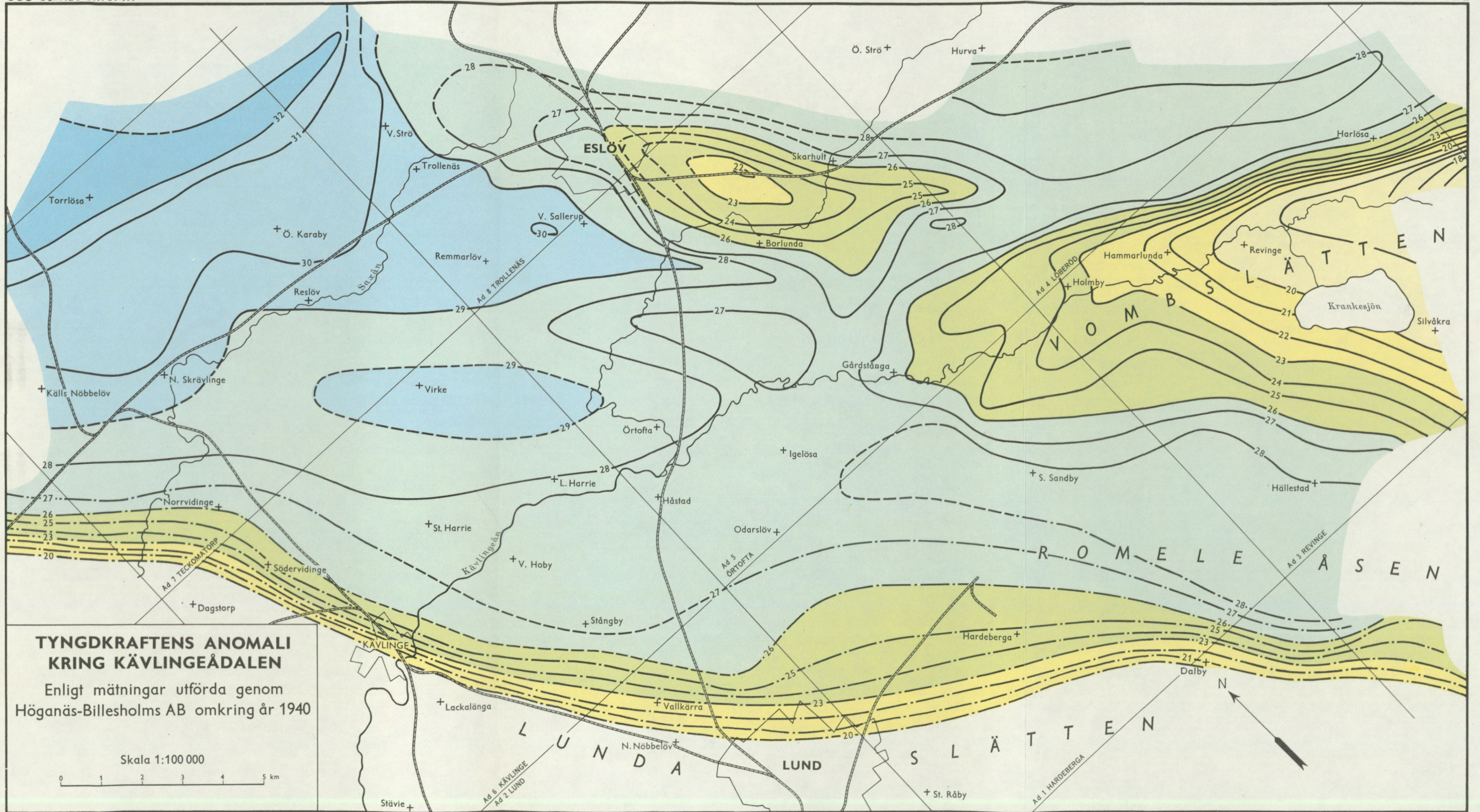
- Krita, äldre än danien*
- Rät-lias*
- Kägeröd*
- Silur*
- db *Diabas*
- x *Observationspunkt för berggrunden*
- ○ *Djupborrhål och brunnar (fylld cirkel provbelagd borrhning med avseende på berggrunden)*
- Höjdkurvor för berggrundsytan:*
- *+40 över havets nivå i m*
- - - *-10 under " " "*

Skala 1:75 000

AB KARTOGRAFISKA INSTITUTET

ESSELTE AB STOCKHOLM 1961
 För spridning godkänd i Rikets allmänna kartverk 13/4 1961

**TYNGDKRAFTENS ANOMALI
KRING KÄVLINGEÅDALEN**
Enligt mätningar utförda genom
Höganäs-Billesholms AB omkring år 1940

Skala 1:100 000
0 1 2 3 4 5 km

För spridning godkänd i Rikets allmänna kartverk. 28/4 1961

PUBLICERAD MED HÖGANÄS-BILLESHOLMSBOLAGETS BENÄGNA MEDGIVANDE

AB KARTOGRAFISKA INSTITUTET
ESSELTE AB, STOCKHOLM 1961

N:o 573	LUNDQVIST, J., Issjöar och isavsmältning i östra Jämtland. Summary: Ice-lakes and ice recession in Eastern Jämtland, Central Sweden. 1959 . . .	2,00
» 574	FROMM, E., An interglacial peat at Ale near Luleå, Northern Sweden. — With contributions by R. W. Kolbe and Herman Persson. 1960 . . .	2,00
» 575	LUNDQVIST, G., The interglacial ooze at Porsi in Lapland. 1960 . . .	3,00
» 576	QUENSEL, P., Vaggerydssyeniten. Summary: The Vaggeryd syenite in Southern Sweden. Med en plansch. 1960 . . .	4,00

Årsbok 55 (1961)

» 577	GRIP, E., Geology of the nickel deposit at Lainijaur in Northern Sweden. With four plates. 1961 . . .	8,00
» 578	ASSARSSON, G., Södra Sveriges torvtillgångar, II. Kemiska analyser [The supply of peat in Southern Sweden, II. Chemical analyses.] 1961	2,00

Ser. Ba

Översiktskartor (Survey maps)

N:o 16	Karta över Sveriges berggrund. (Pre-Quaternary rocks of Sweden.) Skala 1 : 1 milj. Sammanställd av N. H. MAGNUSSON m. fl. 1958. Karta i tre blad. (Map in three sheets; each 15 Sw. cr.) Pris per blad.	15,00
	Description to this map in English by N. H. MAGNUSSON, P. THORSLUND, F. BROTZEN, B. ASKLUND, and O. KULLING. 1960	15,00
» 17	Karta över Sveriges jordarter. (Quaternary deposits of Sweden.) Skala 1 : 1 milj. Sammanställd av G. LUNDQVIST 1958. Karta i tre blad. (Map in three sheets; each 15 Sw. cr.) Pris per blad.	15,00
	Beskrivning till Jordartskarta över Sverige. Av G. LUNDQVIST. 1958 . . .	5,00
	Description to accompany the Map of the Quaternary deposits of Sweden. English edition by G. LUNDQVIST. 1959	5,00
» 20	Jordartskarta över Götaälvdalen. (Quaternary deposits in the Göta älv valley.) Skala 1 : 20 000. Av B. JÄRNEFORS 1959. Karta i tre blad. (Map in three sheets; each 11 Sw. cr.) Pris per blad	11,00
» 21	Beskrivning till karta över berggrunden inom Västerbottens fjällområde. Av P. QUENSEL. Zusammenfassung: Beschreibung zur geologischen Karte über das Hochgebirge Västerbottens, Nordschweden. Karta i skalan 1 : 200 000. 1960	10,00

Ser. Ca.

N:o 38	LUNDQVIST, J., Beskrivning till jordartskarta över Värmlands län. (Quaternary deposits of the county of Värmland.) Karta i skala 1 : 200 000. 1958. Beskrivning med karta (Text with map)	65,00
	Karta i två blad (Map in two sheets)	30,00
» 41	ÖDMAN, O. H., Beskrivning till berggrundskarta över urberget i Norrbottens län. English summary: Description to map of the Pre-Cambrian rocks of the Norrbotten County, N. Sweden, excl. the Caledonian mountain range. Karta i skala 1 : 400 000. 1957. Beskrivning med karta. (Text with map)	45,00
	Karta i två blad (Map in two sheets)	20,00

Pris 8 kronor med karta
(Karta enbart 6 kronor)

Distribueras genom

Generalstabens Litografiska Anstalts Förlag, Vasagatan 16, Stockholm 1